

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

**INFORMACJA O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU
W I PÓŁROCZU 2016 R.**

Warszawa, 22 lipca 2016 r.

Spis treści

	strona
Wstęp.....	3
Podstawowe wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju według kwartałów	5
Ludność	6
Rynek pracy	8
Wynagrodzenia i świadczenia społeczne	16
Ceny.....	20
Rolnictwo.....	29
Przemysł	34
Budownictwo	40
Budownictwo mieszkaniowe	44
Rynek wewnętrzny	46
Transport.....	49
Łączność	51
Usługi biznesowe.....	52
Bilans płatniczy	54
Handel zagraniczny	56
Pieniądz.....	63
Budżet państwa.....	66
Giełdowy rynek papierów wartościowych.....	69
Ruch graniczny z krajami spoza strefy Schengen	73
Sytuacja gospodarcza w Unii Europejskiej i wybranych krajach świata.....	75
Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju.....	82
Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne.	84

Wstęp

W I półroczu br. w większości obszarów gospodarki utrzymywały się tendencje wzrostowe, a dynamika w drugim kwartale kształtowała się nieco korzystniej niż w pierwszym. Produkcja sprzedana przemysłu w okresie kwiecień–czerwiec br. wzrosła w skali roku w większym stopniu niż w okresie pierwszych trzech miesięcy br. Umocnił się wzrost sprzedaży detalicznej; przyspieszyła dynamika sprzedaży usług w transporcie. Spadek produkcji budowlano-montażowej w drugim kwartale był nieznacznie mniejszy niż w pierwszym.

Wzrost przeciętnych miesięcznych nominalnych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw w skali roku w II kwartale br. był nieco wyższy niż w okresie styczeń–marzec br. Przy spadku cen konsumpcyjnych, poprawiła się siła nabywcza płac w porównaniu z I półroczem ub. roku. Nominalne i realne emerytury i renty w obu systemach w I półroczu br. kształtowały się powyżej poziomu sprzed roku, ale ich dynamika była słabsza niż wynagrodzeń.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w I półroczu br. wzrosło w skali roku o 2,9%. Napływ do bezrobocia rejestrowanego był mniejszy niż w okresie sześciu miesięcy ub. roku; zmniejszyła się liczba osób wykreślonych z rejestrów. Stopa bezrobocia spadła do 8,8% w końcu czerwca br.

Produkcja sprzedana przemysłu w I półroczu br. zwiększyła się w skali roku o 4,4%. Wyższa niż przed rokiem była produkcja w przetwórstwie przemysłowym oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji. Wzrosła produkcja w większości głównych grupowań przemysłowych (z wyjątkiem dóbr związanych z energią), w tym najbardziej – dóbr konsumpcyjnych trwałych oraz inwestycyjnych. Wydajność pracy w przemyśle w okresie sześciu miesięcy br. była większa niż przed rokiem o 2,3%, przy wzroście zatrudnienia o 2,1%. W czerwcu br. produkcja sprzedana w przemyśle wzrosła w skali roku o 6,0%.

Produkcja budowlano-montażowa w I półroczu br. była niższa niż w analogicznym okresie ub. roku o 11,9%; produkcja zmniejszyła się we wszystkich działach budownictwa, najbardziej w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej. W czerwcu br. spadek produkcji budowlano-montażowej był wolniejszy niż w poprzednich miesiącach i wyniósł 13,0%.

Sprzedaż detaliczna w I półroczu br. zwiększyła się w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku o 5,0%, a w czerwcu br. wzrosła odpowiednio o 6,5%.

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w I półroczu br. były niższe niż przed rokiem o 0,9%. Utrzymał się spadek cen towarów i usług w zakresie transportu oraz odzieży i obuwia; obniżyły się ceny związane z mieszkaniem. Wzrosły natomiast m.in. ceny żywności i napojów bezalkoholowych. W czerwcu br. skala spadku cen towarów i usług konsumpcyjnych była nieco mniejsza niż w poprzednich miesiącach. Ceny producentów w przemyśle i budownictwie w I półroczu br. nadal kształtowały się poniżej poziomu sprzed roku.

Według badań koniunktury gospodarczej przeprowadzonych w lipcu br. nastroje przedsiębiorców w przetwórstwie przemysłowym są nieco mniej optymistyczne niż przed miesiącem. Pozytywne, ale ostrożniejsze niż w czerwcu br., są przewidywania w większości badanych obszarów. Nieznacznie negatywne pozostają oceny bieżącego portfela zamówień; nieco poprawiły się natomiast korzystne opinie w zakresie bieżącej produkcji oraz pesymistyczne oceny bieżącej sytuacji finansowej. Podmioty budowlane nadal oceniają koniunkturę nieznacznie negatywnie. Utrzymują się niekorzystne oceny bieżącej sytuacji finansowej, przy pogorszeniu przewidywań w tym obszarze. Optymistyczne, ale nieco ostrożniejsze niż przed miesiącem, są prognozy dotyczące portfela zamówień oraz produkcji. Ogólny klimat koniunktury w handlu detalicznym jest oceniany pozytywnie, podobnie jak w czerwcu br. Korzystne, lepsze niż przed miesiącem, są oceny bieżącej sprzedaży, przy osłabieniu przewidywań w tym zakresie. Mniej optymistycznie postrzegany jest przyszły popyt na towary. Nieco poprawiły się pesymistyczne oceny bieżącej sytuacji finansowej, a przewidywania w tym zakresie kształtują się nieznacznie negatywnie (wobec pozytywnych przed miesiącem).

Bieżące nastroje konsumenckie w lipcu br. są mniej pesymistyczne niż przed miesiącem. Wpływa na to m.in. poprawa ocen obecnej i przyszłej sytuacji ekonomicznej kraju oraz opinii dotyczących bieżącego dokonywania ważnych zakupów, przy bardziej pesymistycznych ocenach obecnej sytuacji finansowej gospodarstwa domowego. Pogorszyły się natomiast wskazania dotyczące przyszłych tendencji konsumpcji indywidualnej.

Na rynku rolnym w I półroczu br., przy obniżonej podaży podstawowych produktów roślinnych, ich ceny (z wyjątkiem cen pszenicy) były wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku. Poniżej poziomu ubiegłorocznego kształtowały się natomiast ceny produktów zwierzęcych (których skup był wyższy w skali roku). Opłacalność produkcji trzody chlewnej pozostawała niska, chociaż relacje cen stopniowo poprawiały się i w czerwcu br. kształtowały się korzystniej niż przed rokiem. Przy niewielkiej ilości wiosennych opadów, w czerwcu br. w wielu rejonach kraju obserwowano znaczne przesuszenie wierzchniej warstwy gruntu, a stan części upraw (szczególnie zbóż jarych i roślin strączkowych) uległ pogorszeniu.

W okresie styczeń–maj br., przy wyższej dynamice eksportu niż importu, dodatnie saldo obrotów ogółem było większe niż przed rokiem. Zwiększyła się wymiana z krajami rozwiniętymi, w tym z krajami UE. Wyższy niż przed rokiem był również eksport do krajów Europy Środkowo-Wschodniej oraz import z krajów rozwijających się. W okresie styczeń–kwiecień br. wskaźnik terms of trade kształtował się korzystnie, podobnie jak przed rokiem.

W I półroczu br. dochody budżetu państwa wyniosły 151,6 mld zł (tj. 48,3% kwoty założonej w ustawie budżetowej na 2016 r.), a wydatki – 170,3 mld zł (odpowiednio 46,2%). Deficyt ukształtował się na poziomie 18,7 mld zł, co stanowiło 34,1% planu.

Podstawowe wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju według kwartałów

Wyszczególnienie a – analogiczny okres poprzedniego roku=100	2015				2016			
	kwartały							
	I	II	III	IV	I	II	I-II	
Ludność ¹ (w końcu okresu) w tys.	38458	38449	38455	38437	38425	38422 ²	x	
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ³ w tys.	5571	5573	5587	5676	5717	5750	5733	
a	101,1	101,0	101,1	102,0	102,6	103,2	102,9	
Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	8868	8878	8884	8888	8900	8910	8905	
a	99,7	100,1	100,3	100,3	100,4	100,4	100,4	
Liczba bezrobotnych (w końcu okresu) w tys.	1860,6	1622,3	1539,4	1563,3	1600,5	1392,5	x	
a	85,3	84,8	84,5	85,7	86,0	85,8	x	
Stopa bezrobocia (w końcu okresu) w %	11,5	10,2	9,7	9,8	10,0	8,8	x	
Ceny towarów i usług konsumpcyjnych	a	98,5	99,1	99,3	99,4	99,1	99,1	
Ceny produkcji sprzedanej przemysłu	a	97,3	97,9	97,6	98,4	98,5	98,9	
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw ³ w zł		4053,71	4066,34	4081,90	4280,80	4201,91	4246,21	4224,13
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie realne brutto w sektorze przedsiębiorstw ³	a	105,7	104,1	104,4	104,2	104,7	105,5	105,1
Przeciętna miesięczna emerytura i renta realna brutto :								
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	a	104,6	103,1	103,1	103,4	103,2	102,3	102,8
rolników indywidualnych	a	103,7	104,8	103,3	103,0	102,2	99,9	101,0
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku) w tys.	a	31,7	64,0	101,3	147,7	37,4	36,2	x
Produkcja sprzedana przemysłu ³ (ceny stałe)	a	105,3	103,9	104,3	106,0	103,0	105,7	104,4
Produkcja budowlano-montażowa ³ od początku roku (ceny stałe)	a	103,5	101,0	102,0	102,8	86,7	88,1	x
Sprzedaż detaliczna ³ (ceny stałe)	a	104,4	103,5	102,6	104,4	104,4	105,7	x
Sprzedaż usług w transporcie ³ (ceny stałe)	a	101,4	101,6	101,2	99,3	102,5	107,1	x
Sprzedaż usług w łączności ³ (ceny stałe)	a	104,9	105,5	103,3	105,6	105,5	101,9	x
Rentowność obrotu brutto ⁴ (od początku roku) w %		4,8	5,3	4,6	4,3	5,1	.	x
Rentowność obrotu netto ⁴ (od początku roku) w %		3,9	4,5	3,9	3,6	4,2	.	x
Handel zagraniczny ² (od początku roku) w mln zł:								
eksport		184248,3	367467,6	550553,6	747248,2	193294,1	318823,6 ⁵	x
import		177910,5	358266,6	543236,2	731719,6	185657,6	305995,4 ⁵	x
saldo		6337,8	9201,0	7317,4	15528,6	7636,5	12828,2 ⁵	x
Budżet państwa (od początku roku) w mln zł:								
dochody		67825,3	137023,0	210045,7	289136,7	76818,0	151610,8	x
wydatki		84485,4	163162,8	241181,8	331743,4	86405,2	170294,7	x
wynik		-16660,1	-26139,8	-31136,1	-42606,7	-9587,2	-18683,9	x
PKB (ceny stałe)	a	103,6	103,1	103,4	104,3	103,0	.	x
spożycie w sektorze gospodarstw domowych	a	103,1	103,1	103,1	103,0	103,2	.	x
nakłady brutto na środki trwałe	a	111,8	105,8	104,4	104,4	98,2	.	x

1 Dane opracowano na podstawie wyników NSP 2011.

2 Dane wstępne.

3 W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

4 Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 49 osób.

5 Dane za okres styczeń-maj.

Ludność

Według wstępnych szacunków, w końcu czerwca br. liczba ludności Polski wyniosła ok. 38422 tys. osób. W wyniku ruchu naturalnego i migracji zagranicznych liczba ludności zmniejszyła się o ok. 15 tys. w stosunku do stanu w końcu ub. roku oraz o ok. 27 tys. w porównaniu z końcem czerwca ub. roku. W I półroczu br. odnotowano więcej urodzeń niż przed rokiem, a zgonów – mniej; przyrost naturalny jednak nadal był ujemny. Saldo migracji zagranicznych na pobyt stały pozostawało ujemne, ale poprawiło się w porównaniu z okresem styczeń–czerwiec ub. roku.

Ze wstępnych danych wynika, że w I półroczu br. zarejestrowano ok. 191 tys. **urodzeń żywych**, tj. o ok. 10 tys. więcej niż przed rokiem. Współczynnik urodzeń wzrósł o 0,5 pkt do 9,9‰. Zmarło ok. 200 tys. osób, tj. o blisko 4 tys. mniej niż w I półroczu ub. roku. Współczynnik zgonów nieco zmniejszył się i wyniósł 10,4‰ (wobec 10,6‰ przed rokiem). **Przyrost naturalny** (różnica między liczbą urodzeń żywych i liczbą zgonów) wyniósł minus 9 tys. (wobec blisko minus 23 tys. w analogicznym okresie ub. roku).

Umieralność niemowląt pozostała na poziomie sprzed roku – zmarło ok. 0,7 tys. dzieci w wieku poniżej 1 roku życia, a współczynnik wyrażający liczbę zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych obniżył się do 3,5‰ (z 3,8‰ przed rokiem).

Szacuje się, że w okresie styczeń–czerwiec br. zawarto ok. 74 tys. **małżeństw** (o 5 tys. więcej niż przed rokiem), w tym ponad 60% stanowiły małżeństwa wyznaniowe. Współczynnik małżeństw ukształtował się na poziomie 3,9‰ i był o 0,3 pkt wyższy niż w I połowie ub. roku. Zmniejszyła się natomiast liczba **rozwodów** (o ponad 3 tys.) – do ok. 32,5 tys.; współczynnik rozwodów obniżył się o 0,2 pkt i wyniósł 1,7‰. Separację orzeczono wobec niespełna 1 tys. małżeństw (nieco mniej niż w analogicznym okresie ub. roku).

Podstawowe dane^a demograficzne prezentuje poniższa tablica:

Wyszczególnienie	1990	2000	2005	2009	2010	2013	2014	2015	I półrocze	
									2015	2016 ^b
Ludność w tys. (stan w końcu okresu).....	38073	38254	38157	38167	38530	38496	38479	38437	38449	38422
Przyrost rzeczywisty:										
w tys.	85	-9	-17	31	33	-37	-17	-42	-30	-15
w %.....	0,22	-0,02	-0,04	0,08	0,08	-0,10	-0,04	-0,11	-0,08	-0,04
Przyrost naturalny:										
w tys.	157,4	10,3	-3,9	32,7	34,8	-17,7	-1,3	-25,6	-22,7	-9,0
na 1000 ludności.....	4,1	0,3	-0,1	0,9	0,9	-0,5	0,0	-0,7	-1,2	-0,5
Urodzenia:										
w tys.	547,7	378,3	364,4	417,6	413,3	369,6	375,2	369,3	181,1	191,0
na 1000 ludności.....	14,3	9,9	9,6	11,0	10,7	9,6	9,7	9,6	9,4	9,9
Zgony ogółem:										
w tys.	390,3	368,0	368,3	384,9	378,5	387,3	376,5	394,9	203,8	200,0
na 1000 ludności.....	10,2	9,6	9,7	10,1	9,8	10,1	9,8	10,3	10,6	10,4
Zgony niemowląt:										
w tys.	10,6	3,1	2,3	2,3	2,1	1,7	1,6	1,5	0,7	0,7
na 1000 urodzeń żywych.....	19,3	8,1	6,4	5,6	5,0	4,6	4,2	4,0	3,8	3,5
Małżeństwa:										
w tys.	255,4	211,2	206,9	250,8	228,3	180,4	188,5	188,8	68,9	74,0
na 1000 ludności.....	6,7	5,5	5,4	6,6	5,9	4,7	4,9	4,9	3,6	3,9
Rozwody:										
w tys.	42,4	42,8	67,6	65,3	61,3	66,1	65,8	67,3	35,9	32,5
na 1000 ludności.....	1,1	1,1	1,8	1,7	1,6	1,7	1,7	1,8	1,9	1,7
Separacje w tys.	-	1,3	11,6	3,2	2,8	2,2	1,9	1,7	0,9	0,8
Saldo migracji zagranicznych na pobyt stały w tys.	-15,8	-19,7	-12,9	-1,2	-2,1	-19,9	-15,8	-15,8	-6,7	-5,5

^a Dane o liczbie ludności oraz współczynniki demograficzne w przeliczeniu na 1000 ludności zostały opracowane przy uwzględnieniu wyników kolejnych spisów powszechnych: dla lat 1990–2009 – wyników NSP 2002; od 2010 r. – wyników NSP 2011. ^b Dane wstępne.

Rynek pracy

W I półroczu br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw zwiększyło się bardziej niż przed rokiem, a tempo wzrostu w drugim kwartale było szybsze niż w pierwszym. Mniejszy niż w I półroczu ub. roku był napływ do bezrobocia rejestrowanego; obniżyła się liczba osób skreślonych z rejestru bezrobotnych. Stopa bezrobocia w końcu czerwca br. była najniższa od ponad siedmiu lat.

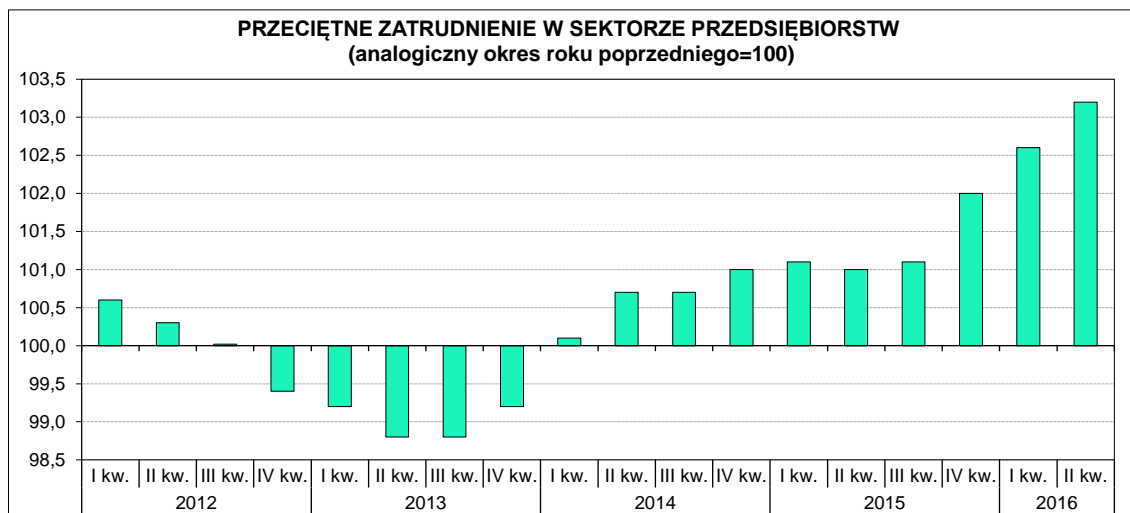
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw¹ w I półroczu br. ukształtowało się na poziomie 5733,5 tys. osób i było o 2,9% wyższe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 1,1% w analogicznym okresie ub. roku). Najbardziej zwiększyło się zatrudnienie w administrowaniu i działalności wspierającej (o 10,8%) oraz informacji i komunikacji (o 10,5%). Wzrost zatrudnienia (w granicach 2,3% – 3,2%) notowano również w przetwórstwie przemysłowym, działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej, transporcie i gospodarce magazynowej, zakwaterowaniu i gastronomii, handlu; naprawie pojazdów samochodowych oraz dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji. Pogłębił się spadek zatrudnienia w górnictwie i wydobywaniu (do 8,0% wobec 6,4% przed rokiem). Niższe niż w I półroczu ub. roku było również zatrudnienie w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 4,5%) oraz obsłudze rynku nieruchomości (o 1,1%). Zatrudnienie w budownictwie ukształtowało się na poziomie zbliżonym do notowanego w I półroczu ub. roku.

Przeciętne zatrudnienie kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	2016		2015		2016	
	VI		I-VI			
	w tys.	analogiczny okres roku poprzedniego=100			w tys.	
Sektor przedsiębiorstw	5752,7	103,1	100,9	101,1	102,9	5733,5
w tym:						
Przemysł	2567,6	102,4	101,3	101,6	102,1	2560,2
górnictwo i wydobywanie	134,7	91,9	93,3	93,6	92,0	137,7
przetwórstwo przemysłowe	2195,2	103,5	102,4	102,7	103,2	2184,3
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	117,7	96,3	94,8	94,7	95,5	118,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	120,0	102,2	100,7	100,8	102,3	119,8
Budownictwo	379,8	98,9	93,9	93,6	100,0	381,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	1183,0	102,8	102,0	102,1	102,6	1179,1
Transport i gospodarka magazynowa	511,9	103,4	102,1	102,2	102,8	508,3
Zakwaterowanie i gastronomia	106,1	102,6	95,0	95,2	102,7	105,2
Informacja i komunikacja	206,3	110,8	103,1	103,5	110,5	205,2
Obsługa rynku nieruchomości	92,5	98,9	97,8	98,1	98,9	92,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	189,6	103,7	99,7	100,7	102,8	188,9
Administrowanie i działalność wspierająca	375,2	111,3	103,3	102,8	110,8	372,4

^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

¹ W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

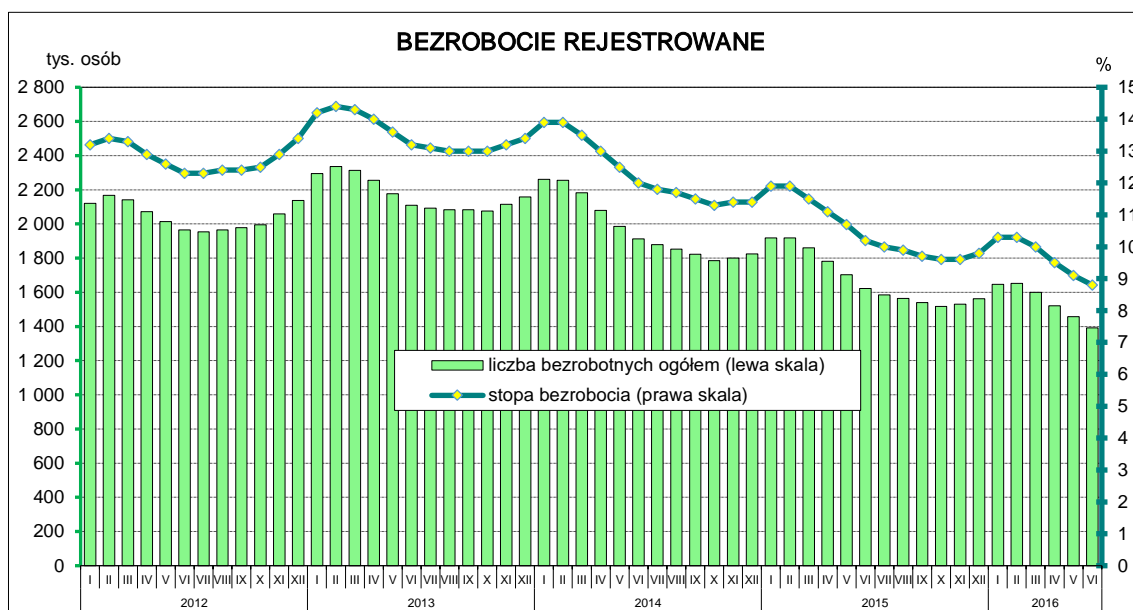
Spośród działów o znaczącym udziale w zatrudnieniu, w okresie styczeń–czerwiec br. notowano wzrost zatrudnienia w skali roku m.in. w przedsiębiorstwach zajmujących się produkcją wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych oraz produkcją mebli (po 6,1%), produkcją wyrobów z metali (o 5,4%), produkcją pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 4,5%), transportem lądowym i rurociągowym (o 3,6%) oraz produkcją wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 3,4%). Pogłębił się spadek przeciętnego zatrudnienia w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego (do 11,5% wobec 9,7% przed rokiem) oraz w produkcji odzieży (do 3,1% wobec 2,0%). Mniejszy niż w I półroczu ub. roku spadek zatrudnienia notowano w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (1,3% wobec 5,6%) oraz budowie budynków (0,7% wobec 6,8%).

Dynamika przeciętnego zatrudnienia w kolejnych kwartałach kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2015				2016	
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI
	analogiczny okres roku poprzedniego=100					
Sektor przedsiębiorstw	101,1	101,0	101,1	102,0	102,6	103,2
w tym:						
Przemysł	101,8	101,4	101,4	101,6	101,9	102,4
górnictwo i wydobywanie	94,1	93,0	92,8	91,6	92,0	92,1
przetwórstwo przemysłowe	102,9	102,5	102,3	102,6	103,0	103,5
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	94,7	94,7	97,2	95,7	95,3	95,7
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	100,8	100,8	101,1	102,8	102,1	102,4
Budownictwo	93,9	93,3	94,8	94,7	99,7	100,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	102,2	102,0	101,8	102,8	102,3	102,8
Transport i gospodarka magazynowa	102,0	102,3	102,0	102,4	102,5	103,1
Zakwaterowanie i gastronomia	94,7	95,8	94,9	94,5	102,5	103,0
Informacja i komunikacja	103,4	103,6	105,6	117,7	109,9	111,1
Obsługa rynku nieruchomości	98,1	98,0	97,7	98,7	99,3	98,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	100,7	100,6	98,4	101,4	102,4	103,1
Administrowanie i działalność wspierająca	101,8	103,9	105,0	106,1	110,3	111,2

^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

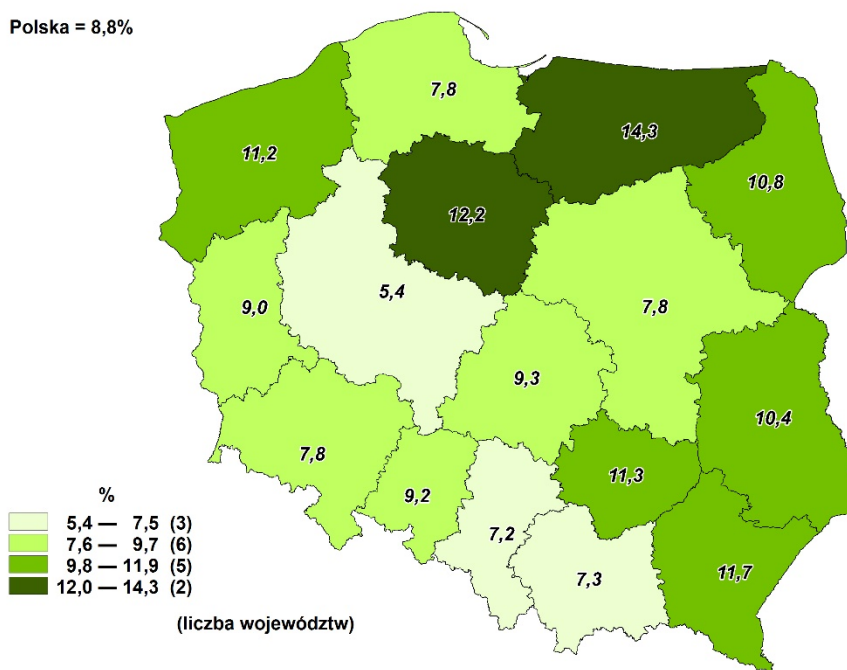
W czerwcu br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 5752,7 tys. osób i było o 3,1% wyższe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 2,8% w maju br.). Największy (i wyższy niż w poprzednim miesiącu) wzrost zatrudnienia obserwowano w administrowaniu i działalności wspierającej (o 11,3%) oraz informacji i komunikacji (o 10,8%). Zwiększyło się również zatrudnienie m.in. w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 3,7%), przetwórstwie przemysłowym (o 3,5%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 3,4%). Podobnie jak w poprzednich miesiącach, niższe niż przed rokiem było zatrudnienie w górnictwie i wydobywaniu (w czerwcu br. o 8,1%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 3,7%) oraz budownictwie i obsłudze rynku nieruchomości (po 1,1%). Spośród działów o największym udziale w zatrudnieniu, większy niż przeciętnie wzrost zatrudnienia w czerwcu br. notowano m.in. w produkcji mebli (6,3%), produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (6,1%), produkcji wyrobów z metali (5,6%), produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (5,5%), transporcie lądowym i rurociągowym (5,0%) oraz produkcji maszyn i urządzeń (3,2%). Niższe niż w czerwcu ub. roku było przeciętne zatrudnienie w przedsiębiorstwach zajmujących się wydobywaniem węgla kamiennego i węgla brunatnego (o 8,4%), produkcją odzieży (o 2,8%), budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 2,1%) i budową budynków (o 1,3%).

W końcu czerwca br. liczba **bezrobotnych zarejestrowanych** w urzędach pracy ukształtowała się na poziomie 1392,5 tys. i zmniejszyła się w porównaniu z poprzednim miesiącem – o 4,4% (tj. o 64,4 tys.) oraz w skali roku – o 14,2% (tj. o 229,8 tys.). **Stopa bezrobocia** rejestrowanego wyniosła 8,8%, tj. obniżyła się o 0,3 p.proc. wobec notowanej w końcu maja br. i była o 1,4 p.proc. niższa niż przed rokiem.

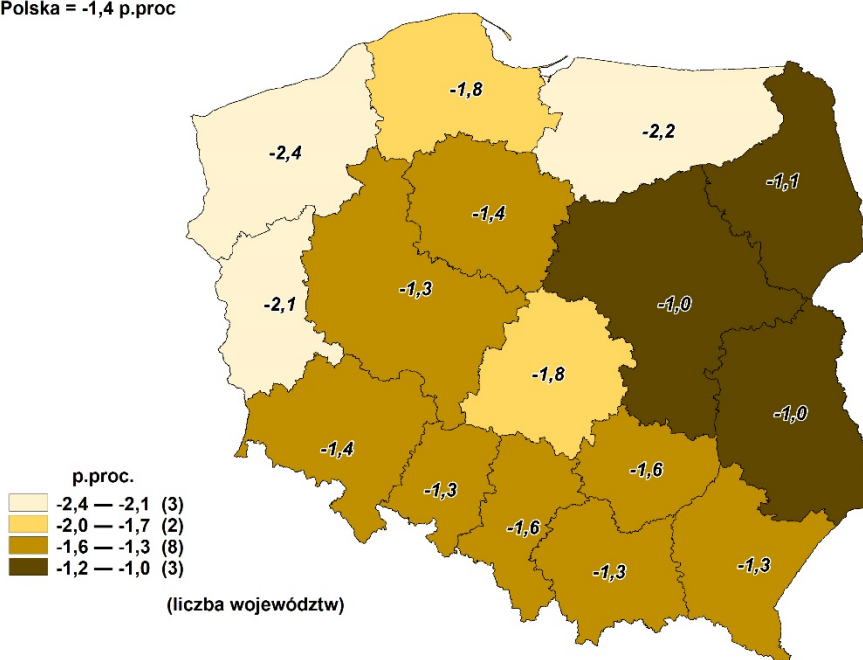
STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO Stan w końcu czerwca 2016 r.

Polska = 8,8%

ZMIANY STOPY BEZROBOCIA REJESTROWANEGO Czerwiec 2016 r. do czerwca 2015 r.

Polska = -1,4 p.proc.

Stopa bezrobocia w województwach kształtowała się w granicach od 5,4% w wielkopolskim do 14,3% w warmińsko-mazurskim. W porównaniu z poprzednim miesiącem spadek obserwowano we wszystkich województwach. W największym stopniu stopa bezrobocia zmniejszyła się w województwie warmińsko-mazurskim i zachodniopomorskim (po 0,7 p.proc.). W skali roku stopa bezrobocia również obniżyła się we wszystkich województwach, najbardziej w województwie zachodniopomorskim (o 2,4 p.proc.) i warmińsko-mazurskim (o 2,2 p.proc.).

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych i stopa bezrobocia rejestrowanego kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2015				2016	
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI
Bezrobotni zarejestrowani (w końcu okresu):						
w tys. osób.....	1860,6	1622,3	1539,4	1563,3	1600,5	1392,5
analogiczny okres roku poprzedniego=100	85,3	84,8	84,5	85,7	86,0	85,8
Bezrobotni nowo zarejestrowani:						
w tys. osób.....	624,2	500,1	596,0	648,5	600,0	482,7
analogiczny okres roku poprzedniego=100	96,0	100,2	95,2	95,7	96,1	96,5
Bezrobotni wyrejestrowani:						
w tys. osób.....	588,8	738,4	678,9	624,6	562,9	690,7
analogiczny okres roku poprzedniego=100	94,0	96,1	94,7	92,6	95,6	93,5
Płynność bezrobocia (napływ – odpływ).....	35,4	-238,4	-82,9	23,9	37,1	-208,0
Stopa bezrobocia (w końcu okresu) w %.....	11,5	10,2	9,7	9,8	10,0	8,8

W końcu czerwca br. w **strukturze zarejestrowanych bezrobotnych** udział kobiet był wyższy niż mężczyzn i wyniósł 52,9% (o 1,0 p.proc. więcej niż przed rokiem). W porównaniu z czerwcem ub. roku zwiększył się udział osób wcześniej pracujących (o 1,0 p.proc. do 85,0%), osób bez kwalifikacji zawodowych (o 0,2 p.proc. do 30,9%) oraz osób bez prawa do zasiłku (o 0,1 p.proc. do 86,1%). Obniżył się natomiast udział absolwentów (o 0,1 p.proc. do 2,2%).

Spśród osób bezrobotnych znajdujących się w **szczególnej sytuacji na rynku pracy**, w stosunku do analogicznego okresu ub. roku, zmniejszył się udział następujących kategorii w liczbie zarejestrowanych ogółem:

- osób bezrobotnych w wieku poniżej 30 roku życia (o 1,2 p.proc. do 27,3%, w tym udział osób w wieku poniżej 25 roku życia był niższy niż przed rokiem o 1,0 p.proc. i wyniósł 13,4%),
- osób długotrwale bezrobotnych² (o 1,1 p.proc. do 56,8%).

Zwiększył się natomiast odsetek osób bezrobotnych:

- posiadających co najmniej jedno dziecko w wieku do 6 roku życia (o 1,5 p.proc. do 16,8%),
- w wieku powyżej 50 roku życia (o 0,5 p.proc. do 28,1%).

² Do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

Podobnie jak przed rokiem kształtował się udział bezrobotnych niepełnosprawnych (6,2%), bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (2,0%) oraz bezrobotnych posiadających dziecko niepełnosprawne w wieku do 18 roku życia (0,2%).

W I półroczu br. liczba **nowo zarejestrowanych bezrobotnych** wyniosła 1082,7 tys. osób i była o 3,7% mniejsza niż przed rokiem (wobec spadku o 2,2% w analogicznym okresie ub. roku). Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich udział w nowo zarejestrowanych ogółem zwiększył się w skali roku (o 0,7 p.proc. do 83,2%). Wzrósł również udział osób zamieszkałych na wsi i absolwentów. Obniżył się natomiast udział osób długotrwale bezrobotnych, osób dotychczas niepracujących, osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy oraz osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych.

Liczba bezrobotnych nowo zarejestrowanych kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	I-VI 2015		I-VI 2016		I-VI 2015	
	w tys.	analogiczny okres roku poprzedniego=100	w tys.	w % bezrobotnych nowo zarejestrowanych		
Bezrobotni nowo zarejestrowani ogółem	1124,3	97,8	96,3	1082,7	x	x
Z liczby ogółem — bezrobotni:						
zarejestrowani po raz kolejny	927,5	99,9	97,1	900,3	83,2	82,5
dotychczas niepracujący	182,2	89,6	86,6	157,8	14,6	16,2
w tym absolwenci ^a	102,5	87,0	100,2	102,8	9,5	9,1
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	60,2	91,0	79,9	48,1	4,4	5,4
zamieszkali na wsi	468,1	99,8	98,0	458,9	42,4	41,6
bez kwalifikacji zawodowych	336,6	97,3	95,0	319,9	29,5	29,9
długotrwale bezrobotni ^b	423,6	84,3	85,7	363,1	33,5	37,7

^a Zaliczono osoby, dla których okres od momentu zakończenia nauki do momentu rejestracji nie przekroczył 12 m-cy.

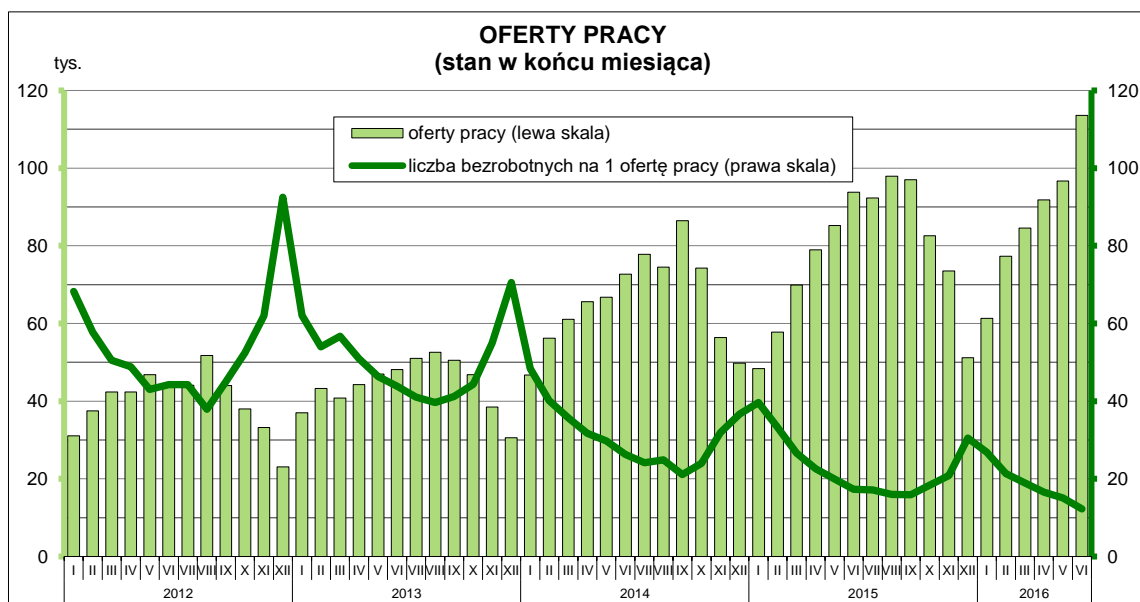
^b Zaliczono osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 m-cy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

Z ewidencji bezrobotnych w okresie sześciu miesięcy br. **skreślono** 1253,6 tys. osób, tj. o 5,5% mniej niż przed rokiem (wobec spadku o 4,9% w analogicznym okresie ub. roku). Główną przyczynę wyrejestrowania nadal stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 619,3 tys. osób (tj. nieco mniej niż przed rokiem, kiedy skreślono 627,7 tys. osób). Udział tej kategorii w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zwiększył się w skali roku o 2,1 p.proc. do 49,4%. Mniej osób niż w I półroczu ub. roku podjęło pracę niesubsydiowaną (496,8 tys. wobec 544,2 tys.), ale więcej – subsydiowaną (122,5 tys. wobec 83,5 tys.). Wśród wyrejestrowanych zwiększył się udział osób, które rozpoczęły staż lub szkolenie u pracodawców oraz osób, które dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego. Zmniejszył się natomiast odsetek osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy oraz osób, które nabyły prawa emerytalne lub rentowe. Na zbliżonym poziomie do notowanego przed rokiem ukształtował się odsetek osób, które nabyły uprawnienia do świadczenia przedemerytalnego.

Liczba bezrobotnych wyrejestrowanych z ewidencji urzędów pracy według przyczyn kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	I-VI 2015		I-VI 2016		I-VI 2015	
	w tys.	analogiczny okres roku poprzedniego=100	w tys.	w % bezrobotnych wyrejestrowanych ogółem	x	x
Bezrobotni wyrejestrowani ogółem	1327,2	95,1	94,5	1253,6	x	x
Z liczby ogółem — bezrobotni, którzy:						
podjęli pracę	627,7	99,9	98,7	619,3	49,4	47,3
niesubsydiowaną	544,2	97,8	91,3	496,8	39,6	41,0
subsydiowaną	83,5	115,4	146,6	122,5	9,8	6,3
rozpoczęli szkolenie lub staż	117,3	64,5	118,5	139,0	11,1	8,8
nie potwierdzili gotowości do podjęcia pracy....	306,0	89,2	77,8	238,1	19,0	23,1
dobrowolnie zrezygnowali ze statusu bezrobotnego	86,9	92,4	103,5	89,9	7,2	6,5
nabyli prawa emerytalne lub rentowe	14,2	86,8	67,1	9,5	0,8	1,1
nabyli uprawnienia do świadczenia przedemerytalnego	17,0	91,0	96,5	16,4	1,3	1,3

W I półroczu br. do urzędów pracy zgłoszono 770,8 tys. **ofert zatrudnienia**³, tj. o 21,1% więcej niż przed rokiem. Oferty z sektora publicznego stanowiły 13,7% ogółu ofert (wobec 16,2% w analogicznym okresie ub. roku). Zwiększyła się liczba ofert zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym (odpowiednio o 2,2% i o 24,8%). W końcu czerwca br. oferty zatrudnienia niewykorzystane dłużej niż jeden miesiąc stanowiły 22,2% ogółu ofert (wobec 24,4% przed rokiem). Spośród wszystkich ofert 6,5% dotyczyło stażu, 5,6% było adresowanych do osób niepełnosprawnych, a 0,1% – do absolwentów.

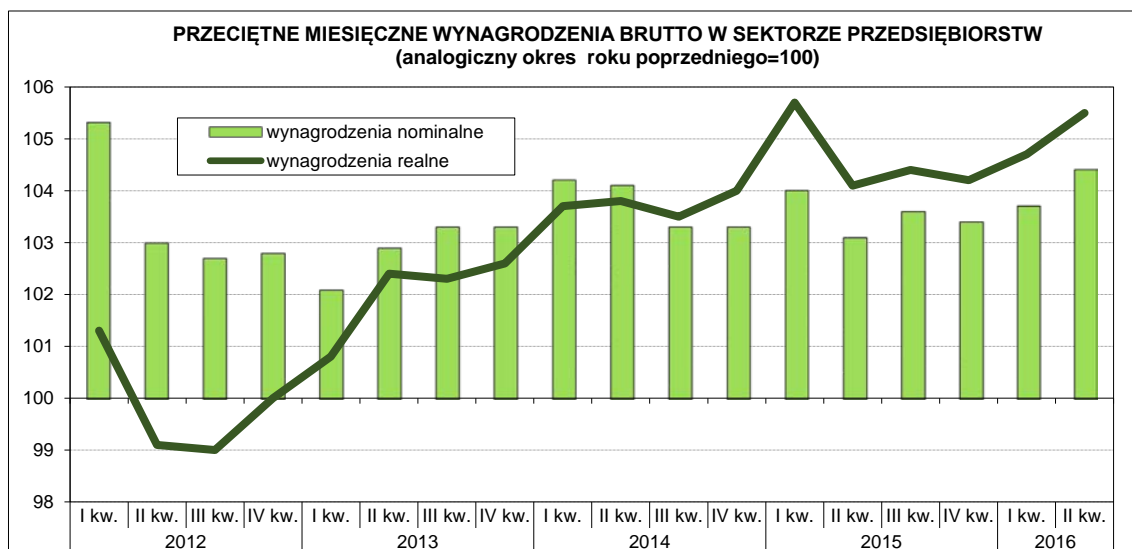
³ Dotyczy wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.

W końcu czerwca br. w ramach zwolnień grupowych pracodawcy zadeklarowali zwolnienie mniejszej liczby pracowników niż przed rokiem – 286 zakładów **zadeklarowało zwolnienie** 14,9 tys. pracowników, w tym 2,1 tys. osób z sektora publicznego (w końcu czerwca ub. roku odpowiednio 212 zakładów, 25,9 tys. pracowników, w tym 4,5 tys. z sektora publicznego).

W I półroczu br. zarejestrowano 4 **strajki**, w których uczestniczyło 0,7 tys. pracowników, tj. 20,8% zatrudnionych w jednostkach, w których wystąpiły strajki (w analogicznym okresie ub. roku odpowiednio 8 strajków, 18,1 tys. strajkujących pracowników, tj. 67,3% zatrudnionych). Straty czasu pracy z tytułu uczestnictwa w strajkach wyniosły 80,8 tys. roboczogodzin, tj. ok. 121 godzin nieprzepracowanych na 1 strajkującego (w I półroczu ub. roku odpowiednio 853,0 tys. roboczogodzin, tj. ok. 32 godziny nieprzepracowane).

Wynagrodzenia i świadczenia społeczne

W I półroczu br. wzrost przeciętnych nominalnych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw w skali roku był większy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Wpłynęło na to umocnienie dynamiki płac w II kwartale br. Przy spadku cen konsumpcyjnych, realne wynagrodzenia brutto wzrosły w większym stopniu niż nominalne. W okresie styczeń–czerwiec br. utrzymał się wzrost w skali roku nominalnych emerytur i rent brutto w obu systemach oraz ich siły nabywczej, ale był wolniejszy niż płac.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw⁴

w I półroczu br. wyniosło 4224,13 zł i było o 4,0% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem notowano wzrost o 3,6%). Wzrost płac obserwowano w większości sekcji, najwyższy – w zakwaterowaniu i gastronomii (o 6,3%), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 5,7%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 5,6%) oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 5,3%). Wynagrodzenia w górnictwie i wydobywaniu w I półroczu br. były o 4,8% niższe niż przed rokiem, na co wpłynęło m.in. przesunięcie terminów wypłat dodatkowych wynagrodzeń rocznych i premii w tej sekcji.

W większości działów o znaczącym udziale w zatrudnieniu w I półroczu br. notowano wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w skali roku. Płace wzrosły m.in. w: handlu hurtowym i detalicznym pojazdami samochodowymi oraz ich naprawie (o 7,6%), budowie budynków (o 7,3%), produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 6,8%) oraz produkcji mebli (o 6,6%).

W czerwcu br. **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw** wyniosło 4252,19 zł i było o 5,3% wyższe niż przed rokiem

⁴ W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

(w poprzednim miesiącu wzrost wyniósł 4,1%, a w czerwcu ub. roku 2,5%). Płace wzrosły we wszystkich sekcjach – najbardziej w: budownictwie (o 8,2%), przetwórstwie przemysłowym (o 6,7%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 6,4%) oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 6,2%).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2016		2015		2016	
	VI		I-VI			
	w zł	analogiczny okres roku poprzedniego=100			w zł	
Sektor przedsiębiorstw	4252,19	105,3	102,5	103,6	104,0	4224,13
w tym:						
Przemysł	4339,90	105,4	100,8	102,7	103,1	4246,01
górnictwo i wydobywanie	6591,42	102,8	88,6	100,4	95,2	6076,37
przetwórstwo przemysłowe	4101,21	106,7	103,2	103,7	104,4	4009,21
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	6459,11	102,8	99,9	102,9	105,6	6728,55
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	4099,21	103,6	104,3	103,4	103,6	4006,26
Budownictwo	4244,49	108,2	102,5	104,6	105,0	4170,72
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	3895,79	105,8	104,3	104,3	105,3	3911,07
Transport i gospodarka magazynowa	3866,82	101,9	104,9	101,3	103,2	3819,07
Zakwaterowanie i gastronomia	3047,14	106,4	104,8	104,7	106,3	3041,88
Informacja i komunikacja	7145,59	104,0	104,0	105,4	104,2	7605,74
Obsługa rynku nieruchomości	4610,11	105,5	105,2	103,7	104,6	4447,07
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	6344,53	106,2	104,3	105,2	105,7	6413,41
Administrowanie i działalność wspierająca	2949,55	104,5	105,6	105,7	104,2	2980,26

^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

W I półroczu br. **kwota wynagrodzeń** w sektorze przedsiębiorstw wzrosła w skali roku o 7,1% (wobec wzrostu o 4,7% przed rokiem).

Dynamika przeciętnych miesięcznych nominalnych wynagrodzeń brutto kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2015				2016	
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI
	analogiczny okres roku poprzedniego=100					
Sektor przedsiębiorstw	104,0	103,1	103,6	103,4	103,7	104,4
w tym:						
Przemysł	103,2	102,3	102,4	102,7	103,0	103,2
górnictwo i wydobywanie	99,6	101,2	101,5	101,5	96,7	93,8
przetwórstwo przemysłowe	104,3	103,2	103,5	103,6	104,1	104,6
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	105,2	100,4	98,6	106,8	105,6	105,6
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	103,6	103,1	102,9	103,3	103,3	103,9
Budownictwo	105,2	104,1	106,2	104,0	103,7	106,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	105,1	103,5	104,1	102,9	104,4	106,2
Transport i gospodarka magazynowa	99,7	102,9	103,3	102,1	103,1	103,4
Zakwaterowanie i gastronomia	105,7	103,7	104,1	104,3	106,0	106,6
Informacja i komunikacja	104,4	106,5	104,4	104,0	104,2	104,2
Obsługa rynku nieruchomości	103,6	103,7	104,1	103,9	105,5	103,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	106,6	103,7	106,8	105,2	105,9	105,6
Administrowanie i działalność wspierająca	108,0	103,4	103,5	106,3	103,6	104,8

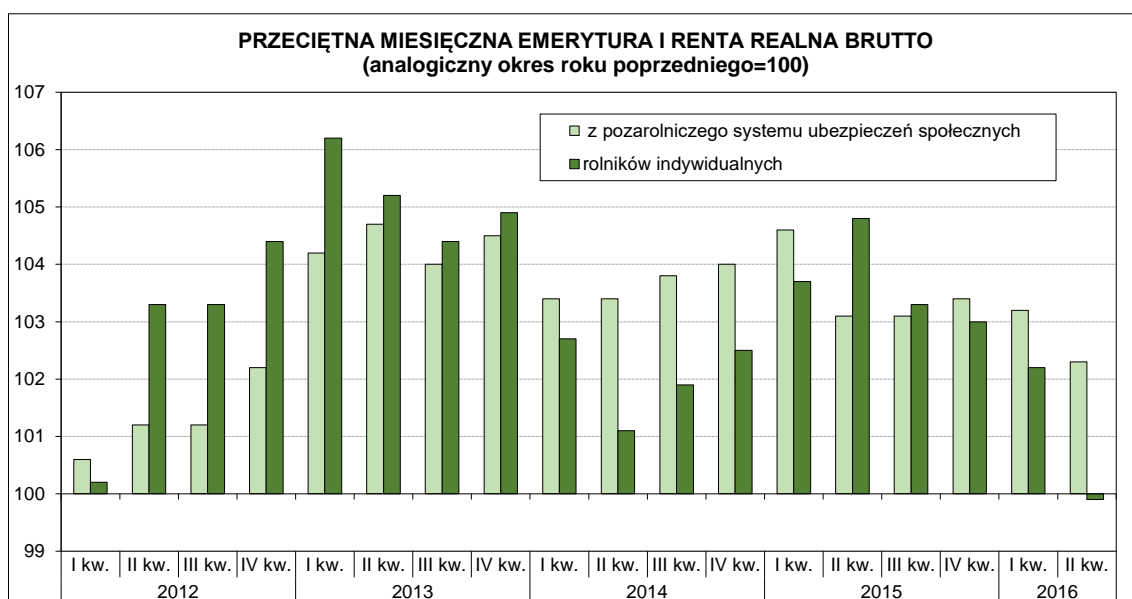
^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

W I półroczu br. **siła nabywca przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw** była wyższa niż przed rokiem o 5,1% (w I kwartale br. notowano wzrost o 4,7%, natomiast w II kwartale br. – o 5,5%). W czerwcu br. płaca realna brutto zwiększyła się w skali roku o 6,1% (w analogicznym miesiącu ub. roku notowano wzrost o 3,4%).

Liczba emerytów i rencistów oraz przeciętne miesięczne świadczenia brutto kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2015		2016			
	I-VI	VII-XII	I-III	IV-VI	I-VI	VI
Przeciętna liczba emerytów i rencistów:						
w tys. osób	8873,1	8886,2	8900,4	8909,6	8904,9	8914,2
analogiczny okres roku poprzedniego=100	99,9	100,3	100,4	100,4	100,4	100,3
Pobierający emerytury i renty:						
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w tys. osób	7673,8	7679,2	7699,5	7713,9	7706,7	7719,6
rolników indywidualnych w tys. osób	1199,3	1207,0	1200,9	1195,7	1198,2	1194,6
Przeciętna emerytura i renta:						
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł	2035,44	2063,07	2074,88	2083,79	2079,38	2082,47
analogiczny okres roku poprzedniego=100...	102,7	103,1	102,7	101,6	102,2	101,7
rolników indywidualnych w zł	1177,75	1181,49	1180,88	1184,93	1182,97	1178,03
analogiczny okres roku poprzedniego=100..	103,2	102,9	101,7	99,2	100,4	99,5

Przeciętna miesięczna nominalna **emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych** w I półroczu br. była o 2,2% wyższa niż przed rokiem i wyniosła 2079,38 zł. W czerwcu br. ukształtowała się ona na poziomie 2082,47 zł (wzrost w skali roku o 1,7%). Wyższa niż przed rokiem była także przeciętna miesięczna **realna emerytura i renta w systemie pracowniczym** – o 2,8% w I półroczu br. oraz o 2,2% w czerwcu br.

Przeciętna miesięczna nominalna **emerytura i renta brutto rolników indywidualnych** w I półroczu br. ukształtowała się na poziomie 1182,97 zł i wzrosła w skali roku o 0,4%. W czerwcu br. wyniosła ona 1178,03 zł, tj. o 0,5% mniej niż przed rokiem. Przeciętna miesięczna **realna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych** w I półroczu br. wzrosła odpowiednio o 1,0%, a w czerwcu br. nie zmieniła się w stosunku do analogicznego okresu ub. roku.

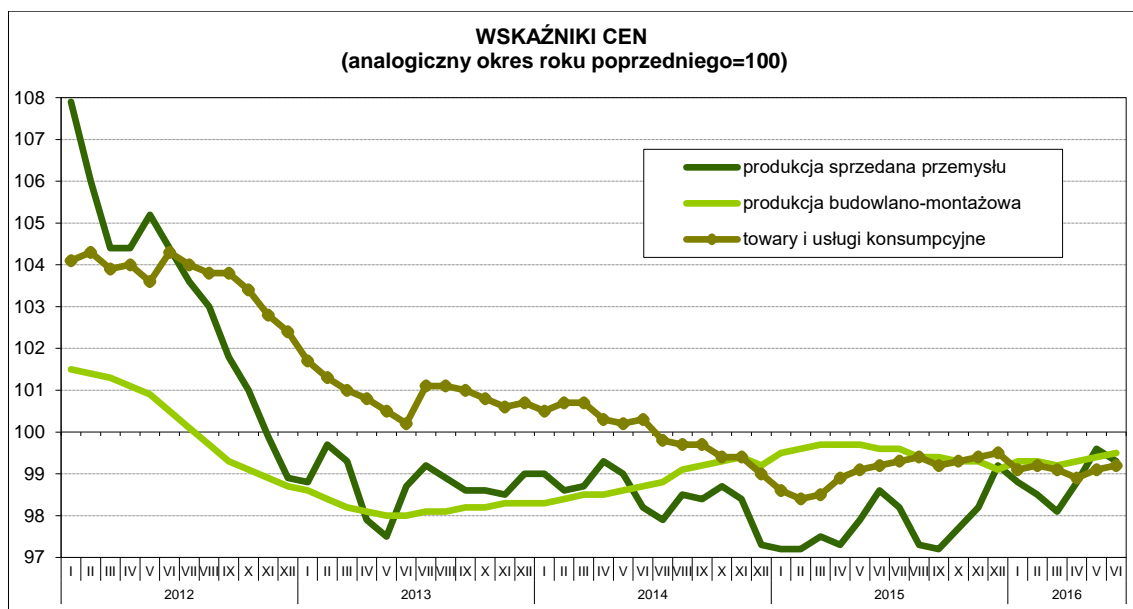
Kwota brutto **zasiłków dla bezrobotnych** (bez składki na ubezpieczenie społeczne) wyniosła w okresie styczeń–czerwiec br. 981,9 mln zł, tj. o 12,4% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku. W czerwcu br. wypłacono bezrobotnym 149,0 mln zł zasiłków, tj. o 15,1% mniej niż w maju br. oraz o 5,6% mniej niż w czerwcu ub. roku.

Łączna kwota wypłat z tytułu **zasiłków i świadczeń przedemerytalnych** w okresie styczeń–czerwiec br. wyniosła 1142,8 mln zł i była zbliżona do notowanej w analogicznym okresie ub. roku. W czerwcu br. wypłacono 189,1 mln zł zasiłków i świadczeń przedemerytalnych, tj. o 1,4% mniej niż przed rokiem.

W I półroczu br. średnia liczba osób pobierających **wypłaty z Funduszu Emerytur Pomostowych** wyniosła 16,4 tys. (wobec 12,9 tys. przed rokiem), a łączna kwota wypłat z tego funduszu – 242,1 mln zł (o 30,2% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku). W czerwcu br. suma wypłaconych świadczeń ukształtowała się na poziomie 42,4 mln zł (o 29,7% więcej niż przed rokiem), a świadczenia z tego źródła pobierało przeciętnie 17,4 tys. osób (wobec 13,6 tys. w czerwcu ub. roku).

Ceny

W I półroczu br. spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku był nieco wolniejszy niż przed rokiem, zbliżony do obserwowanego w II półroczu ub. roku. Wzrosły ceny żywności i napojów bezalkoholowych. W czerwcu br. spadek cen konsumpcyjnych był nieco słabszy niż w poprzednich miesiącach. W mniejszym stopniu niż w maju br. obniżyły się ceny towarów i usług związanych z transportem oraz odzieży i obuwia. Utrzymał się wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych. W I półroczu br. tempo spadku cen produkcji sprzedanej przemysłu w skali roku było wolniejsze niż przed rokiem, a cen produkcji budowlano-montażowej – nieco szybsze.

Według wstępnych danych, w czerwcu br. **ceny produkcji sprzedanej przemysłu**, podobnie jak przed rokiem, były o 0,5% wyższe od notowanych w grudniu ub. roku. Wzrost cen obserwowano w sekcjach: dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 1,6%) oraz przetwórstwo przemysłowe (o 0,8%). Niższe były natomiast ceny w sekcjach wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 1,7%) oraz górnictwo i wydobywanie (o 2,3%).

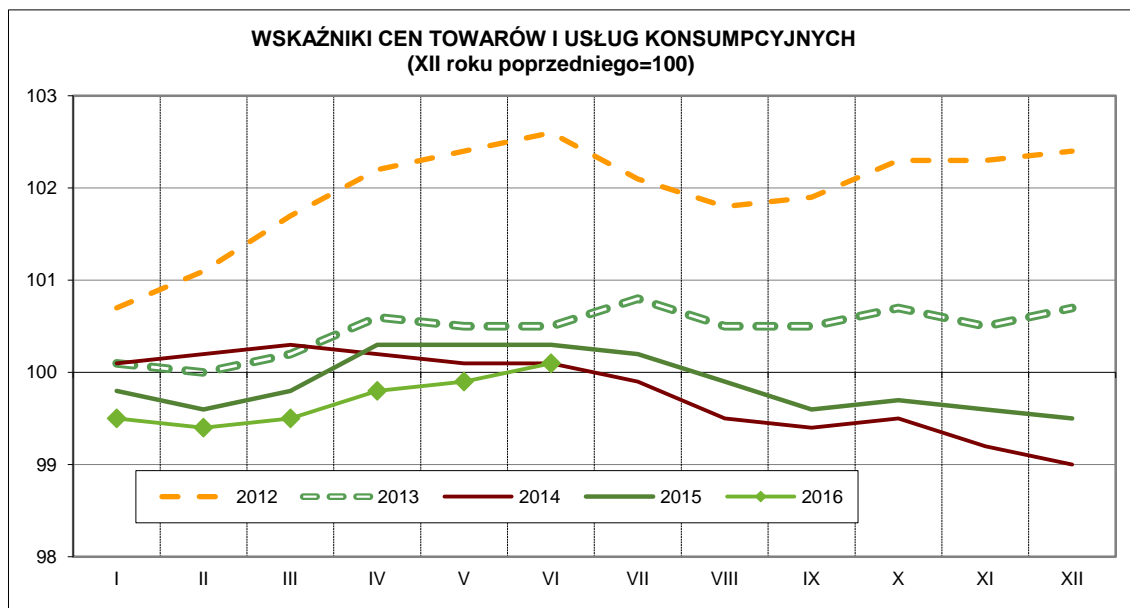
W porównaniu z poprzednim miesiącem ceny produkcji sprzedanej przemysłu w czerwcu br. były wyższe o 0,2%. Wzrosły ceny w sekcjach: górnictwo i wydobywanie (o 0,5%), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 0,4%) oraz przetwórstwo przemysłowe (o 0,2%). Na poziomie sprzed miesiąca kształtowały się ceny w sekcji dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja. Spośród działów przetwórstwa przemysłowego wyższe niż przed miesiącem były ceny produkcji m.in. koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 3,7%), metali (o 1,0%), artykułów spożywczych (o 0,4%), a także wyrobów z metali, urządzeń elektrycznych oraz papieru i wyrobów z papieru (po 0,1%). Ceny produkcji wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych pozostały na poziomie sprzed miesiąca. Obniżono natomiast ceny produkcji m.in. wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych oraz maszyn i urządzeń (po 0,1%), a także pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, chemikaliów i wyrobów chemicznych, mebli oraz wyrobów z drewna, korka oraz słomy i wikliny (po 0,2%). Niższe były również ceny produkcji komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 0,6%) oraz napojów (o 0,7%).

Ceny produkcji sprzedanej przemysłu w czerwcu br. były niższe niż przed rokiem o 0,7% (wobec spadku o 0,4% w maju br.). Spadek cen notowano w górnictwie i wydobywaniu (o 6,4%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 2,7%) oraz przetwórstwie przemysłowym (o 0,3%). Wyższe były natomiast ceny w sekcji dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 0,9%). Spośród działów przetwórstwa przemysłowego niższe niż w czerwcu ub. roku były ceny produkcji m.in. koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 11,9%), chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 3,7%), napojów (o 1,2%), a także metali, wyrobów z metali oraz komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (po 1,0%). Obniżono także ceny produkcji urządzeń elektrycznych (o 0,4%), wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 0,3%) oraz mebli (o 0,1%). Wyższe były natomiast ceny produkcji m.in. wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 0,2%), maszyn i urządzeń (o 0,8%), artykułów spożywczych (o 0,9%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 1,5%), papieru i wyrobów z papieru (o 3,7%) oraz pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 4,4%).

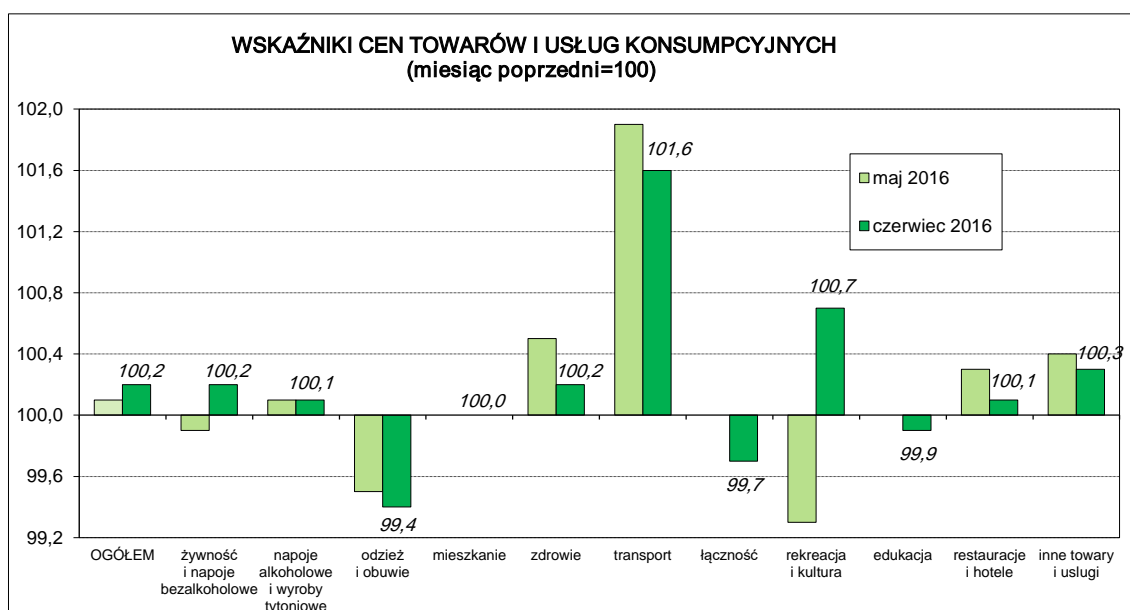
Szacuje się, że w czerwcu br. **ceny produkcji budowlano-montażowej** były wyższe niż przed miesiącem (o 0,1%). W skali roku oraz w stosunku do grudnia ub. roku obserwowano spadek cen odpowiednio o 0,5% i 0,2%.

Dynamika cen w przemyśle i budownictwie kształtowała się następująco:

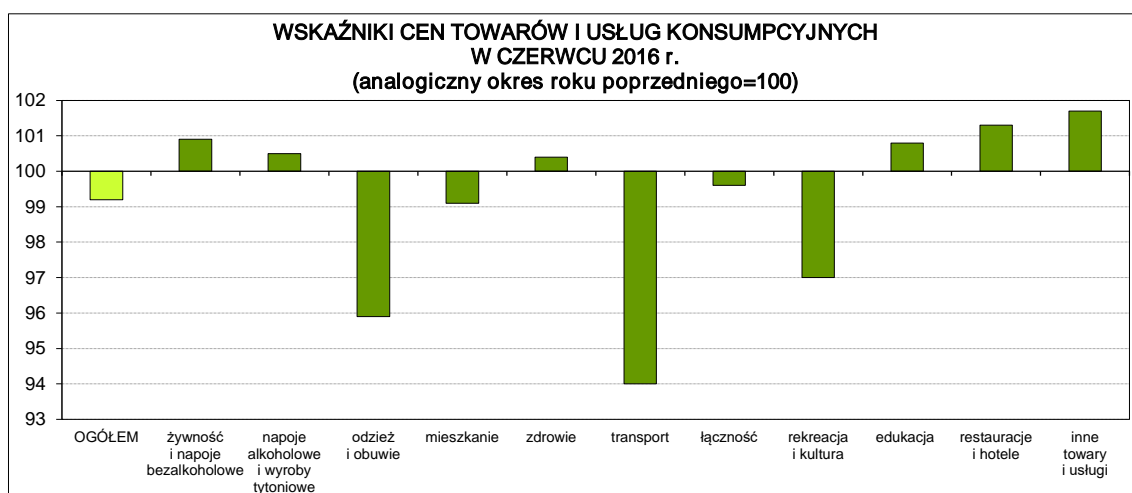
Okresy	Ceny produkcji sprzedanej przemysłu					Ceny produkcji budowlano-montażowej
	ogółem	górnictwo i wydobywanie	przetwórstwo przemysłowe	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	
2015	Grudzień roku poprzedniego=100					
VI	100,5	97,0	100,5	100,9	101,3	99,7
2016						
VI	100,5	97,7	100,8	98,3	101,6	99,8
2015	Miesiąc poprzedni=100					
VI	100,6	99,2	100,7	100,1	100,0	100,0
VII	99,6	97,7	99,6	100,1	99,9	99,9
VIII	99,3	98,2	99,3	99,7	100,1	99,9
IX	99,9	100,6	100,0	99,4	99,6	99,9
X	100,1	101,8	100,1	99,8	99,7	99,9
XI	100,0	98,3	100,0	100,1	99,9	99,9
XII	99,8	99,0	99,8	100,0	100,1	99,9
2016						
I	99,5	96,0	99,8	98,7	100,6	99,9
II	99,6	100,5	99,5	99,8	100,1	99,9
III	99,7	101,2	99,6	100,0	100,2	99,9
IV	100,3	99,3	100,4	99,2	100,4	100,0
V	101,2	100,2	101,3	100,2	100,4	100,0
VI	100,2	100,5	100,2	100,4	100,0	100,1
2015	Analogiczny okres roku poprzedniego=100					
VI	98,6	98,6	98,1	101,1	101,9	99,6
VII	98,2	94,2	98,0	101,1	101,5	99,6
VIII	97,3	92,7	96,9	100,8	101,5	99,4
IX	97,2	92,8	96,9	100,1	100,6	99,4
X	97,7	94,1	97,5	99,9	100,4	99,3
XI	98,2	92,8	98,1	99,8	100,5	99,3
XII	99,2	92,9	99,3	100,0	100,6	99,1
2016						
I	98,8	91,5	99,2	98,2	100,6	99,3
II	98,5	91,2	98,9	97,9	100,8	99,3
III	98,1	90,4	98,5	97,8	101,0	99,2
IV	98,8	90,2	99,4	96,9	101,2	99,3
V	99,6	92,3	100,2	97,1	100,9	99,4
VI	99,3	93,6	99,7	97,3	100,9	99,5
2015						
I-III	97,3	98,0	96,7	101,2	101,3	99,6
IV-VI	97,9	99,8	97,3	101,1	101,7	99,7
I-VI	97,6	98,9	97,0	101,2	101,5	99,6
VII-IX	97,6	93,2	97,3	100,6	101,2	99,5
X-XII	98,4	93,3	98,3	99,9	100,5	99,3
2016						
I-III	98,5	91,0	98,9	97,9	100,8	99,3
IV-VI	99,2	92,0	99,7	97,1	101,0	99,4
I-VI	98,9	91,5	99,3	97,5	100,9	99,3

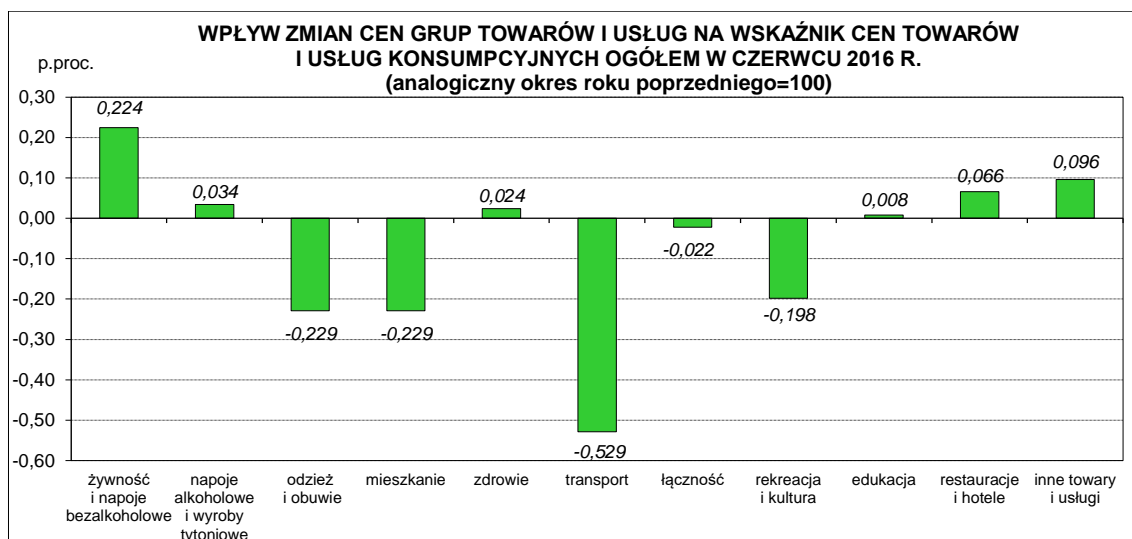
Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w czerwcu br. były wyższe niż **w grudniu ub. roku** o 0,1% (wobec wzrostu o 0,3% przed rokiem). Wzrosły ceny żywności i napojów bezalkoholowych (o 2,2%), towarów i usług w zakresie restauracji i hoteli (o 1,0%) oraz napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (o 0,6%). Obniżyły się natomiast ceny odzieży i obuwia (o 2,1%), towarów i usług związanych z rekreacją i kulturą (o 1,6%), transportem (o 1,3%), zdrowiem (o 1,1%), łącznością (o 0,8%), mieszkaniem (o 0,6%), a także edukacją (o 0,1%). Największy wpływ na wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych miał wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych, który podwyższył wskaźnik ogółem o 0,52 p.proc. Spadek cen towarów i usług związanych z mieszkaniem wpłynął na obniżenie wskaźnika cen ogółem o 0,17 p.proc., natomiast towarów i usług w zakresie transportu, rekreacji i kultury oraz odzieży i obuwia – po 0,11 p.proc.

W I półroczu br. ceny towarów i usług konsumpcyjnych były niższe niż **w analogicznym okresie ub. roku** o 0,9% (wobec spadku o 1,2% odpowiednio przed rokiem), w tym ceny towarów konsumpcyjnych obniżyły się o 1,5%, natomiast ceny usług konsumpcyjnych wzrosły o 0,7%. Notowano spadek cen towarów i usług w zakresie transportu (o 7,1%), odzieży i obuwia (o 4,1%), towarów i usług w zakresie rekreacji i kultury (o 2,0%), mieszkania (o 0,7%), a także łączności (o 0,6%). Wyższe niż przed rokiem były natomiast ceny towarów i usług w zakresie restauracji i hoteli (o 1,2%), edukacji (o 0,8%), żywności i napojów bezalkoholowych (o 0,6%), napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (o 0,5%), a także towarów i usług związanych ze zdrowiem (o 0,1%).

W czerwcu br. spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku wyniósł 0,8% (wobec 0,9% przed miesiącem). Największy wpływ na poziom wskaźnika cen miały spadki cen towarów i usług związanych z transportem, mieszkaniem oraz odzieżą i obuwia, które obniżyły wskaźnik ogółem odpowiednio o 0,53 p.proc. i po 0,23 p.proc. Wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych wpłynął na podwyższenie tego wskaźnika o 0,22 p.proc.

Dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych kształtowała się następująco:

Okresy	Ogółem	żywność i napoje bezalko- holowe	napoje alkoho- lowe i wyroby tytoniowe	odzież i obuwie	mieszka- nie	zdrowie	transport	łącznie	rekreacja i kultura	edukacja	restauro- cje i hotele
2015 Grudzień roku poprzedniego=100											
VI	100,3	101,2	101,0	97,5	100,4	101,0	98,1	99,9	100,9	100,1	100,9
2016											
VI	100,1	102,2	100,6	97,9	99,4	98,9	98,7	99,2	98,4	99,9	101,0
2015 Miesiąc poprzedni=100											
VI	100,0	100,1	100,1	99,2	100,0	100,1	100,8	99,3	100,5	99,9	100,1
VII	99,9	98,9	100,0	97,5	100,0	101,5	101,0	101,6	100,7	100,1	100,1
VIII	99,6	99,3	100,0	97,6	100,0	100,4	98,9	100,0	100,2	100,0	100,1
IX	99,7	100,6	100,0	100,9	99,7	99,9	96,8	99,8	98,2	100,5	100,1
X	100,1	100,4	100,0	103,3	100,0	100,0	98,7	99,7	99,7	100,3	99,9
XI	99,9	99,7	100,0	99,7	100,1	99,9	100,3	99,9	99,7	100,0	100,1
XII	99,8	99,9	100,0	99,0	100,0	100,0	99,2	100,0	99,8	100,0	100,1
2016											
I	99,5	101,0	100,1	96,4	99,6	98,2	95,0	100,1	100,5	100,0	100,0
II	99,9	100,3	100,3	98,2	100,0	99,9	98,1	100,1	100,5	100,0	100,1
III	100,1	100,4	99,9	101,8	99,9	100,0	100,8	99,9	98,3	100,0	100,2
IV	100,3	100,3	100,2	102,7	99,9	100,2	101,5	99,4	99,2	100,0	100,3
V	100,1	99,9	100,1	99,5	100,0	100,5	101,9	100,0	99,3	100,0	100,3
VI	100,2	100,2	100,1	99,4	100,0	100,2	101,6	99,7	100,7	99,9	100,1
2015 Analogiczny okres roku poprzedniego=100											
VI	99,2	98,3	100,9	95,2	100,7	101,0	92,7	101,4	101,2	101,1	101,3
VII	99,3	98,3	100,9	95,5	100,7	102,5	93,0	101,8	100,9	101,1	101,3
VIII	99,4	99,3	100,9	95,9	100,6	102,7	91,7	100,5	101,1	101,0	101,4
IX	99,2	99,8	101,0	95,6	100,3	102,3	90,0	100,3	100,0	101,1	101,3
X	99,3	100,4	100,9	95,5	100,2	102,6	89,6	100,3	100,0	101,0	101,2
XI	99,4	100,1	100,9	95,4	100,3	102,6	91,8	100,9	99,4	100,9	101,2
XII	99,5	99,9	100,9	95,5	100,3	102,6	93,2	100,8	99,2	100,9	101,2
2016											
I	99,1	100,0	100,9	95,4	99,4	100,1	93,6	99,8	99,3	100,8	101,1
II	99,2	100,4	100,6	95,5	99,4	100,0	92,7	100,0	99,5	100,8	101,2
III	99,1	100,8	100,3	96,5	99,4	99,9	91,6	99,7	98,0	100,8	101,2
IV	98,9	100,6	100,5	96,1	99,1	100,1	92,0	98,4	97,1	100,8	101,2
V	99,1	100,8	100,6	95,7	99,1	100,3	93,2	98,9	96,9	100,8	101,3
VI	99,2	100,9	100,5	95,9	99,1	100,4	94,0	99,6	97,0	100,8	101,3
2015											
I-III	98,5	96,3	102,0	94,8	100,5	101,4	89,5	102,4	101,6	101,2	101,2
IV-VI	99,1	97,9	101,0	95,1	100,7	101,0	91,8	103,6	101,1	101,2	101,3
I-VI	98,8	97,1	101,5	94,9	100,6	101,2	90,7	103,0	101,4	101,2	101,3
VII-IX	99,3	99,2	100,9	95,7	100,5	102,5	91,6	100,9	100,7	101,1	101,4
X-XII	99,4	100,1	100,9	95,5	100,2	102,6	91,5	100,6	99,5	100,9	101,2
2016											
I-III	99,1	100,4	100,6	95,8	99,4	100,0	92,6	99,8	98,9	100,8	101,2
IV-VI	99,1	100,8	100,5	95,9	99,1	100,3	93,1	99,0	97,0	100,8	101,3
I-VI	99,1	100,6	100,5	95,9	99,3	100,1	92,9	99,4	98,0	100,8	101,2

Wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych w skali roku w czerwcu br. wyniósł 0,9%, przy czym żywność podrożała o 1,1%, a napoje bezalkoholowe potaniały o 0,4%. Więcej niż przed rokiem konsumenci płacili m.in. za cukier (o 30,6%), warzywa (o 7,9%), owoce (o 4,1%), ryby i owoce morza (o 3,2%), kasze i ziarna zbóż (o 2,5%), makarony i produkty makaronowe (o 0,9%), a także pieczywo (o 0,6%). Spadły natomiast ceny olejów

i tłuszczów (o 3,2%), artykułów w grupie „mleko, sery i jaja” (przeciętnie o 2,8%, w tym potaniało mleko – o 5,2%, śmietana – o 3,0%, sery i twarogi – o 2,9%, jaja – o 1,7% oraz jogurty – o 1,3%). Mniej płacono również za ryż (o 0,9%), mąkę pszenną (o 0,8%), a także mięso (przeciętnie o 0,6%, w tym mniej za mięso drobiowe – o 1,8% oraz wędliny – o 0,7%, przy wzroście cen mięsa wieprzowego – o 0,5% oraz wołowego – o 0,1%).

Utrzymał się spadek cen odzieży oraz obuwia (wyniósł odpowiednio 4,7% i 3,3%).

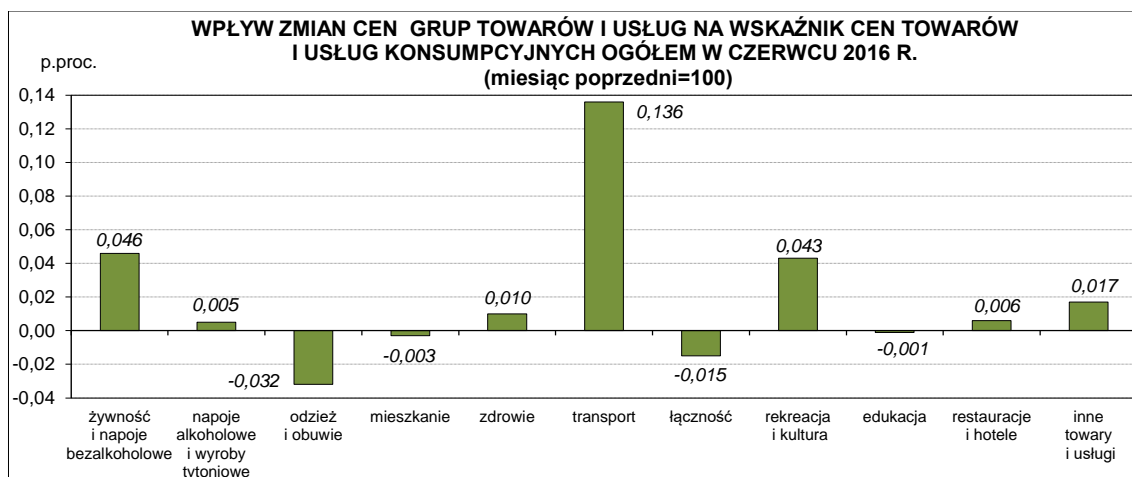
Ceny w zakresie mieszkania spadły w skali roku o 0,9%. Tańsze były nośniki energii (o 3,2%), w tym gaz – o 9,6%, opał – o 3,0% oraz energia elektryczna – o 1,9%. Więcej należało zapłacić natomiast za energię ciepłą (o 0,9%). Spadek cen obserwowano w zakresie wyposażenia mieszkania i prowadzenia gospodarstwa domowego (o 0,2%). Podniesiono opłaty za wywóz śmieci (o 4,2%), usługi kanalizacyjne (o 2,8%) oraz zaopatrywanie w wodę (o 2,2%).

Artykuły i usługi związane ze zdrowiem były droższe niż przed rokiem (o 0,4%). Podniesiono opłaty za usługi sanatoryjne (o 6,7%), stomatologiczne (o 2,7%), lekarskie (o 2,4%) oraz szpitalne (o 1,9%). Obniżyły się natomiast ceny wyrobów farmaceutycznych (o 0,9%).

Ceny towarów i usług w zakresie transportu w czerwcu br. były o 6,0% niższe niż przed rokiem. Obserwowano znaczny spadek cen paliw i smarów do prywatnych środków transportu (przeciętnie o 8,9%, w tym gaz ciekły potaniał o 16,6%, olej napędowy o 10,8%, a benzyna o 7,1%). Mniej konsumenci płacili za usługi transportowe (o 4,5%) oraz samochody osobowe (o 1,2%).

Ceny w zakresie rekreacji i kultury w czerwcu br. były niższe niż przed rokiem o 3,0%. Tańsze były książki (o 8,6%), sprzęt audiowizualny, fotograficzny i informatyczny (o 2,8%) oraz gazety i czasopisma (o 0,7%). Wzrosły natomiast ceny biletów do kin, teatrów i na koncerty (o 2,9%) oraz usług w zakresie turystyki zorganizowanej (o 2,5%).

W czerwcu br. ceny towarów i usług konsumpcyjnych były wyższe niż **przed miesiącem** o 0,2%. Największy wpływ na poziom wskaźnika cen miały wzrosty cen towarów i usług związanych z transportem oraz żywności i napojów bezalkoholowych, które podwyższyły wskaźnik ogółem odpowiednio o 0,14 p.proc. i 0,05 p.proc. Spadki cen odzieży i obuwia oraz towarów i usług w zakresie łączności obniżyły wskaźnik cen ogółem odpowiednio o 0,03 p.proc. i 0,02 p.proc.

Ceny żywności i napojów bezalkoholowych w czerwcu br. były wyższe niż w maju br. o 0,2%, przy czym żywność podrożała również o 0,2%, a napoje bezalkoholowe potaniały – o 0,1%. Więcej niż przed miesiącem konsumenci płacili m.in. za owoce (o 2,3%), cukier (o 0,7%), a także mięso (przeciętnie o 0,6%, w tym ceny mięsa wieprzowego były wyższe o 2,3%, wędlin – o 0,5%, przy spadku cen mięsa drobiowego – o 0,4% oraz wołowego – o 0,3%). Wzrosły również ceny ryb i owoców morza (o 0,3%), a także pieczywa, kasz i ziaren zbóż oraz olejów i tłuszczów (po 0,1%). Niższe niż przed miesiącem były natomiast ceny warzyw (o 0,8%), mąki pszennej oraz ryżu (po 0,4%), makaronów i produktów makaronowych (o 0,2%) oraz artykułów w grupie „mleko, sery i jaja” (przeciętnie o 0,1%, w tym ceny mleka obniżyły się o 0,6%, śmietany – o 0,5%, jaj – o 0,3%, przy nieznacznym wzroście cen jogurtów oraz serów i twarogów – po 0,1%).

Ceny odzieży oraz obuwia spadły odpowiednio o 0,7% i 0,3%.

Ceny towarów i usług związanych z mieszkaniem w czerwcu br. kształtowały się na poziomie zbliżonym do notowanego przed miesiącem. Więcej niż w maju br. należało zapłacić za wywóz śmieci – o 0,1%, przy niezmiennych opłatach za zaopatrywanie w wodę oraz usługi kanalizacyjne. Na poziomie sprzed miesiąca pozostały również ceny większości nośników energii, poza opałem (wzrost cen o 0,1%) i gazem (spadek o 0,4%). Nieznacznie niższe były ceny w zakresie wyposażenia mieszkania i prowadzenia gospodarstwa domowego (o 0,1%).

Opłaty związane ze zdrowiem były wyższe niż przed miesiącem o 0,2%. Więcej konsumenci płacili za usługi sanatoryjne (o 2,9%), a także usługi szpitalne, stomatologiczne oraz wyroby farmaceutyczne (po 0,2%). Nieznacznie wrosły również opłaty za usługi lekarskie (o 0,1%).

Ceny w zakresie transportu były wyższe niż przed miesiącem o 1,6%. Wzrosły ceny paliw i smarów do prywatnych środków transportu (przeciętnie o 2,8%, w tym oleju napędowego – o 4,5% oraz benzyny – o 2,4%, przy spadku cen gazu ciekłego – o 0,6%). Wzrosły ceny usług transportowych – o 0,9%. Potaniały natomiast samochody osobowe – o 0,7%.

Wyższe niż w maju br. były ceny związane z rekreacją i kulturą – o 0,7%. Więcej płacono za książki (o 3,8%) oraz turystykę zorganizowaną (o 2,2%). Tańsze były natomiast gazety i czasopisma (o 2,8%), a także bilety do kin, teatrów i na koncerty oraz sprzęt audiowizualny, fotograficzny i informatyczny (po 0,2%).

W I półroczu br., w wyniku wzrostu w skali roku przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw (o 4,0%) oraz spadku cen konsumpcyjnych (o 0,9%), zwiększyła się **siła nabywcza płac** w odniesieniu do większości podstawowych grup towarów i usług konsumpcyjnych. Relatywnie tańsze były m.in. paliwa i smary do prywatnych środków transportu, książki, odzież, usługi transportowe, obuwie, nośniki energii, samochody osobowe, wyroby farmaceutyczne oraz wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego. Notowano także wzrost siły nabywczej w odniesieniu do większości towarów żywnościowych, w tym m.in. olejów i tłuszczów, artykułów w grupie „mleko, sery i jaja”, mięsa, ryżu, mąki pszennej, pieczywa,

makaronów i produktów makaronowych, kasz i ziaren zbóż oraz ryb i owoców morza. Zmniejszyła się natomiast siła nabywcza płac w odniesieniu do m.in. cukru, owoców oraz warzyw. Relatywnie droższe były również usługi wywozu śmieci.

Spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczony metodą średniej ruchomej w okresie lipiec 2015 r. – czerwiec 2016 r. w stosunku do poprzednich dwunastu miesięcy wyniósł 0,9% (podobnie jak w okresie czerwiec 2015 r. – maj 2016 r.). Ceny konsumpcyjne **według zharmonizowanego wskaźnika cen konsumpcyjnych (HICP)**⁵ spadły w tym okresie o 0,4%.

⁵ Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych (HICP) obliczany jest według ujednoliconej metodologii Unii Europejskiej. Podstawę do opracowania HICP dla Polski stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług konsumpcyjnych oraz system wag oparty na strukturze spożycia indywidualnego w sektorze gospodarstw domowych (w 2016 r. – struktura spożycia z 2014 r. w cenach grudnia 2015 r.). Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP).

Rolnictwo

Na rynku rolnym w I półroczu br., przy ograniczonej podaży, ceny skupu podstawowych produktów roślinnych były wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku. Niższe były natomiast ceny produktów pochodzenia zwierzęcego, których skup był większy niż rok wcześniej.

Średnia temperatura powietrza w I półroczu br. wyniosła 7,7°C, tj. była wyższa od średniej sprzed roku o 0,4°C oraz wyższa od średniej z lat 1971–2000 o 1,6°C. Średnia suma opadów wyniosła ok. 267 mm, tj. o 19,0% więcej od ubiegłorocznej i o 0,4% mniej od średniej z wielolecia. W czerwcu br. średnia temperatura powietrza wyniosła 18,2°C i była o 2,4°C wyższa od średniej wieloletniej. Średnia suma opadów wyniosła ok. 62 mm i była niższa od średniej wieloletniej o 18,5%.

W czerwcu br. warunki wegetacji i przeprowadzania prac polowych były zróżnicowane. Ciepła i słoneczna pogoda sprzyjała dojrzewaniu upraw i prowadzeniu pielęgnacyjnych prac polowych. W wyniku wiosennego niedoboru opadów, w wielu rejonach kraju wystąpiło znaczne przesuszenie wierzchniej warstwy gruntu, a stan wielu upraw (szczególnie zbóż jarych i roślin strączkowych) uległ pogorszeniu. Opady deszczu w czerwcu, miejscami dość obfite i o charakterze burzowym, poprawiły stan uwilgotnienia gleby (szczególnie w północno-zachodniej części kraju), jednak lokalnie spowodowały wylegnięcie łąnów zbóż.

Na przełomie drugiej i trzeciej dekady czerwca żyto i pszenżyto ozime weszły w fazę dojrzewania, a pod koniec miesiąca rozpoczęło się dojrzewanie pszenicy ozimej. Prawie w całym kraju w trzeciej dekadzie miesiąca zakwitły ziemniaki. W połowie czerwca zbiór pierwszego pokosu siana łąkowego i wieloletnich roślin motylkowych dobiegł końca. Pogoda sprzyjała dosuszaniu siana.

Skup zbóż^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	VII 2015 - VI 2016			VI 2016		
	w tys. t	VII 2014 - VI 2015=100	udział skupu w zbiorach 2015 r. w %	w tys. t	VI 2015=100	V 2016=100
Ziarno zbóż^b	9434,8	98,9	38,1	524,7	121,5	98,3
w tym:						
pszenica.....	6630,1	99,1	60,5	425,4	135,4	97,7
żyto	793,6	93,3	39,4	35,7	107,6	142,8

^a W okresie styczeń–czerwiec br. bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. ^b Podstawowych z mieszankami zbożowymi bez ziarna siewnego.

Skup zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi bez ziarna siewnego) w okresie lipiec 2015 r. – czerwiec 2016 r. wyniósł 9,4 mln ton, tj. o 1,1% mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku gospodarczego. Skup pszenicy i żyta zmniejszył się odpowiednio o 0,9% i o 6,7%. Skup zbóż podstawowych stanowił 38,1% zbiorów (wobec 34,9% w analogicznym okresie przed rokiem). W czerwcu br. sezonowy spadek skupu zbóż ogółem, występujący zwykle przed zbiorami, wyniósł 1,7%.

W porównaniu z czerwcem ub. roku, przy wzroście skupu pszenicy (o 35,4%) i żyta (o 7,6%), dostawy zbóż podstawowych były większe o 21,5%.

Skup podstawowych produktów zwierzęcych^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	I-VI 2016		VI 2016		
	w tys. t	I-VI 2015=100	w tys. t	VI 2015=100	V 2016=100
Żywiec rzeźny ^b	1658,1	115,1	265,1	109,4	102,4
w tym:					
bydło (z cielętami)	101,3	99,7	17,4	101,2	108,2
trzoda chlewna	582,1	107,6	93,0	100,9	97,3
drób	973,1	122,1	154,5	116,7	105,1
Mleko ^c	5513,6	105,6	927,5	98,3	94,5

^a Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. ^b Obejmuje bydło, cielęta, trzodę chlewną, owce, konie i drób; w przeliczeniu na mięso łącznie z tłuszczami w wadze poubojowej cieplej. ^c W milionach litrów.

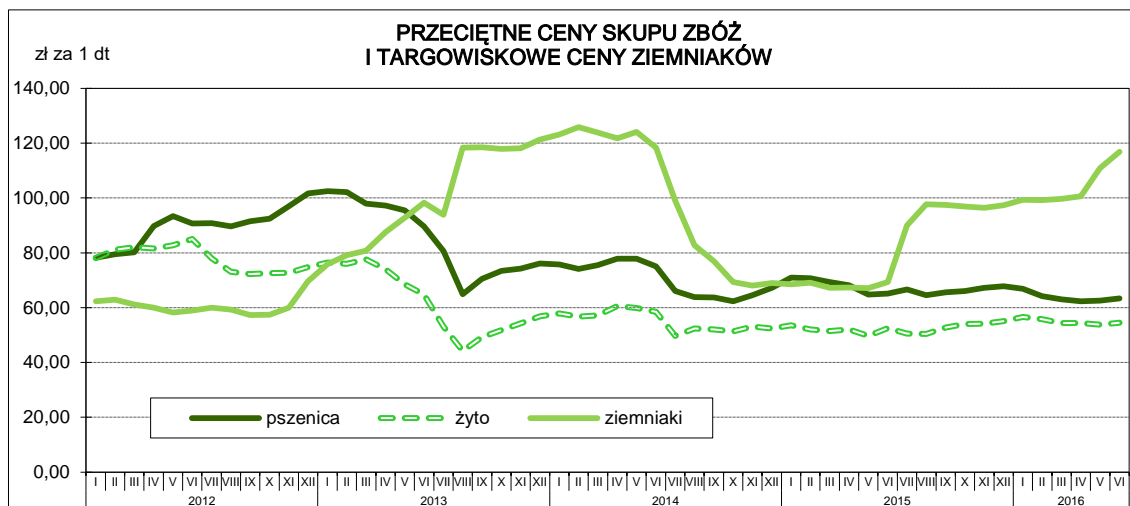
W okresie styczeń-czerwiec br., w wyniku większej podaży żywca drobiowego i wieprzowego (odpowiednio o 22,1% i o 7,6%), skup **żywca rzeźnego** (w wbc) był o 15,1% większy niż w analogicznym okresie ub. roku i wynosił 1658,1 tys. ton. W czerwcu br. skupiono łącznie 265,1 tys. ton żywca rzeźnego, tj. o 2,4% więcej niż w maju br. i o 9,4% więcej niż przed rokiem.

Ceny podstawowych produktów rolnych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Ceny w skupie					Ceny na targowiskach				
	VI 2016			I-VI 2016		VI 2016			I-VI 2016	
	zł	VI 2015= =100	V 2016= =100	zł	I-VI 2015= =100	zł	VI 2015= =100	V 2016= =100	zł	I-VI 2015= =100
Pszenica za 1 dt ^a	63,36	97,3	101,3	63,68	93,0	75,07	102,9	99,7	76,02	100,7
Żyto za 1 dt ^a	54,51	103,8	101,3	55,02	106,0	59,98	106,7	101,0	59,67	103,2
Ziemniaki ^b za 1 dt	68,77	110,4	102,2	63,60	122,9	116,86	168,7	105,4	104,45	153,4
Żywiec rzeźny za 1 kg wagi żywej										
w tym:										
bydło ^c (bez cieląt)	6,11	98,2	100,2	5,94	97,0	6,50	96,4	98,5	6,56	99,5
w tym młode bydło	6,37	99,4	99,7	6,20	97,6	6,85	97,6	97,0	6,98	100,7
trzoda chlewna	4,90	110,6	108,9	4,29	99,3	4,51	99,8	102,7	4,32	96,4
drób	3,75	92,6	100,8	3,69	93,9	.	x	x	.	x
Prosię na chów za 1 szt.	.	x	x	.	x	150,61	95,6	98,2	146,48	92,7
Mleko za 1 hl	99,97	90,6	99,8	104,79	89,6	.	x	x	.	x

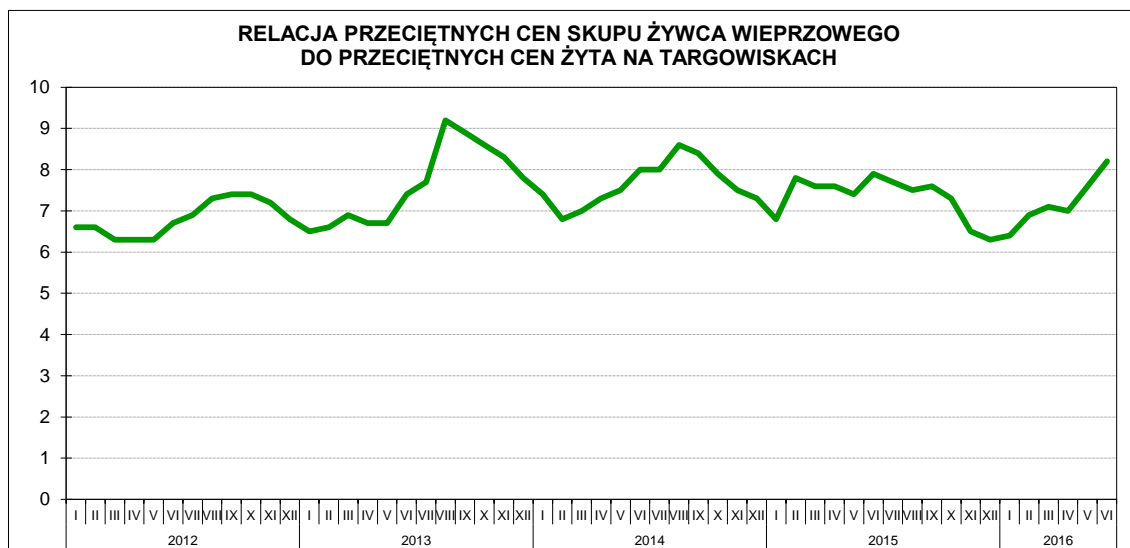
^a W skupie bez ziarna siewnego. ^b Na targowiskach – jadalne. ^c Na targowiskach średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.

W okresie styczeń-czerwiec br. przeciętne **cen**y skupu **zbóż**, z wyjątkiem ceny pszenicy, kształtowały się na poziomie wyższym niż przed rokiem. Cena pszenicy była o 7,0% niższa, a żyta – o 6,0% wyższa. W czerwcu br., po niewielkim sezonowym wzroście cen, za pszenicę płacono o 2,7% mniej niż przed rokiem, a za żyto – o 3,8% więcej. W obrocie targowiskowym przeciętne ceny zbóż kształtowały się na poziomie wyższym niż w skupie.

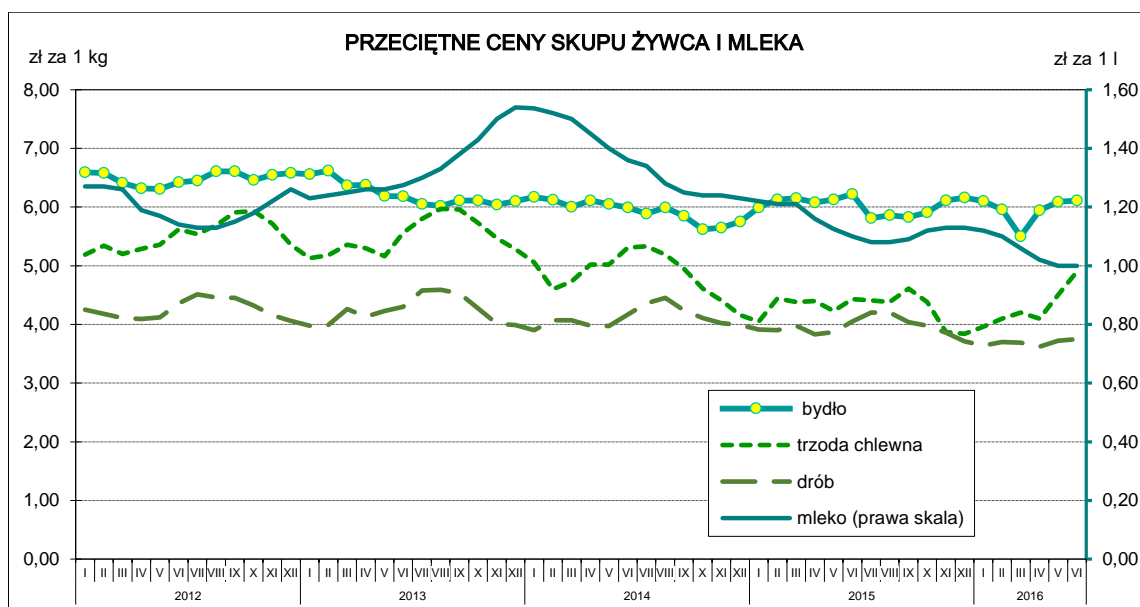
W I półroczu br., przy mniejszej niż przed rokiem podaży **ziemniaków** (o 10,1%), ich ceny na obu rynkach wykazywały tendencję wzrostową. W skupie przeciętne ceny ziemniaków były wyższe niż I półroczu ub. roku o 22,9%, a na targowiskach – o 53,4%. W czerwcu br. za ziemniaki w skupie i na targowiskach płacono więcej niż przed miesiącem (odpowiednio o 2,2% i o 5,4%) i więcej niż przed rokiem (stosownie o 10,4% i o 68,7%).

W okresie styczeń–czerwiec br., przy większej niż przed rokiem krajowej podaży **żywca wieprzowego** (o 7,6%), ceny tego surowca kształtowały się na poziomie niższym niż w analogicznym okresie ub. roku (w skupie o 0,7%, a na targowiskach – o 3,6%). W czerwcu br., przy sezonowym spadku dostaw do skupu (o 2,7%), za żywca płacono więcej niż przed miesiącem o 8,9% i więcej niż przed rokiem o 10,6%. Na targowiskach za żywca wieprzowego płacono więcej niż w maju br. o 2,7% i mniej niż w czerwcu ub. roku o 0,2%. W I półroczu br., mimo poprawy relacji cen skupu trzody do cen zbóż, opłacalność tuczu trzody chlewnej nadal była poniżej poziomu przyjętego za opłacalny (tj. co najmniej 10-11). W czerwcu br. relacja cen żywca do cen żyta wzrosła do 8,2 (wobec 7,6 przed miesiącem i 7,9 przed rokiem). W I półroczu br. przeciętne ceny prosiąt do dalszego chowu w obrocie targowiskowym były niższe niż przed rokiem o 7,3%.

W I półroczu br., przy wysokiej krajowej podaży **żywca drobiowego**, przeciętne ceny tego surowca były niższe niż w analogicznym okresie ub. roku o 6,1%. W czerwcu br. za żywiec płacono więcej niż przed miesiącem (o 0,8%) i mniej niż przed rokiem (o 7,4%).

W okresie styczeń–czerwiec br. na rynku **wołowiny** notowano spadek cen skupu w stosunku do analogicznego okresu ub. roku. Średnia cena skupu bydła rzeźnego była niższa niż przed rokiem o 3,0%, a młodego bydła rzeźnego – o 2,4%. Na targowiskach przeciętne ceny żywca wołowego i młodego bydła rzeźnego były zbliżone do notowanych w I półroczu ub. roku. W czerwcu br. ceny skupu żywca wołowego i młodego bydła rzeźnego, przy nieznacznych sezonowych zmianach, kształtowały się na poziomie nieco niższym niż przed rokiem. W obrocie targowiskowym skala spadku cen żywca wołowego i młodego bydła rzeźnego była większa niż w skupie.

Od początku br. skupiono łącznie 5513,6 mln l **mleka**, tj. o 5,6% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. Ceny skupu mleka, po głębokim spadku w ub. roku (o 17,3%), w kolejnych miesiącach br. nadal wykazywały tendencję spadkową. W okresie styczeń–czerwiec br. przeciętna cena tego surowca była o 10,4% niższa niż w analogicznym okresie ub. roku. W czerwcu br. ceny mleka były zbliżone do notowanych przed miesiącem i niższe niż przed rokiem (o 9,4%).

W okresie styczeń–czerwiec br. w obrocie targowiskowym przeciętna cena **krowy dojnej** (ok. 3144 zł) była wyższa od notowanej w analogicznym okresie ub. roku o 2,0%, a **jałówki jednorocznej** (ok. 1961 zł) – nieco niższa (o 0,8%).

Relacje cen detalicznych wybranych środków produkcji dla rolnictwa do cen skupu podstawowych produktów rolnych kształtowały się następująco:

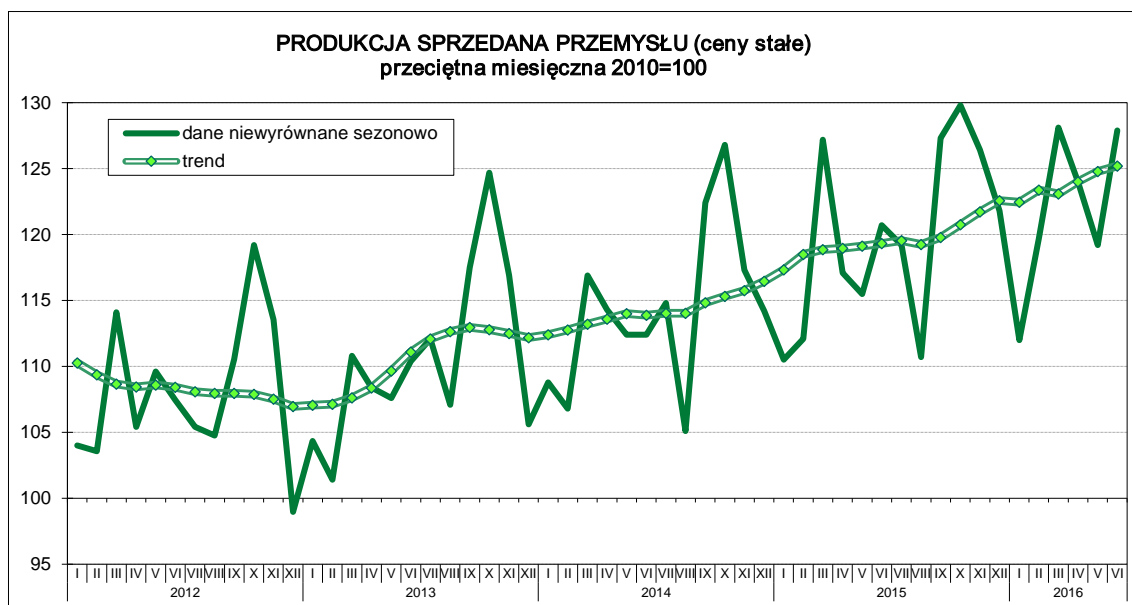
Wyszczególnienie	Lata/ Kwartaly	Ceny środków produkcji wyrażone w:				
		dt				hl mleka
		pszenicy	żyta	żywca		
wieprzo- wego	wołowego					
Ciągnik rolniczy ^a – szt.	2015	2621	3393	408	288	1552
	I	2491	3351	409	287	1445
	II	2656	3408	404	286	1553
	III	2692	3441	393	301	1620
	IV	2615	3222	435	290	1557
	2016					
	I	2710	3149	428	301	1607
	II	2789	3225	389	289	1735
Saletra amonowa – 1 dt	2015	2,1	2,8	0,33	0,23	1,3
	I	2,0	2,7	0,33	0,23	1,2
	II	2,2	2,9	0,34	0,24	1,3
	III	2,2	2,8	0,32	0,24	1,3
	IV	2,1	2,6	0,35	0,29	1,2
	2016					
	I	2,1	2,5	0,34	0,24	1,3
	II	2,2	2,5	0,30	0,22	1,3
Mieszanka paszowa dla tuczników – 1 dt	2015	2,0	2,6	0,32	0,22	1,2
	I	1,9	2,6	0,32	0,22	1,1
	II	2,1	2,6	0,31	0,22	1,2
	III	2,1	2,6	0,30	0,23	1,2
	IV	2,0	2,5	0,34	0,23	1,2
	2016					
	I	2,1	2,5	0,34	0,24	1,3
	II	2,2	2,5	0,30	0,23	1,4
Olej napędowy – 1 hl	2015	6,8	8,8	1,1	0,75	4,0
	I	6,5	8,7	1,1	0,70	3,8
	II	7,2	9,2	1,1	0,77	4,2
	III	7,0	8,9	1,0	0,78	4,2
	IV	6,5	8,0	1,1	0,72	3,8
	2016					
	I	6,0	6,9	0,94	0,66	3,5
	II	6,5	7,6	0,91	0,68	4,1

^a Dane dotyczą ciągnika „Ursus 11054”.

W II kwartale br., w porównaniu z poprzednim kwartałem, odnotowano pogorszenie relacji cen detalicznych środków produkcji (m.in. oleju napędowego i ciągnika rolniczego) do cen skupu zbóż oraz mleka. Niewielką poprawę obserwowano w relacji cen środków produkcji do cen skupu żywca wieprzowego i wołowego.

Przemysł

W I półroczu br. **produkcja sprzedana przemysłu**⁶ była wyższa niż przed rokiem o 4,4%. W drugim kwartale br. tempo wzrostu było szybsze niż w pierwszym (5,7% wobec 3,0%).

Wyższą niż w okresie styczeń–czerwiec ub. roku produkcję sprzedaną notowano w przetwórstwie przemysłowym – o 5,6% oraz dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 2,7%. Spadek produkcji obserwowano natomiast w górnictwie i wydobywaniu – o 6,8% oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 2,4%.

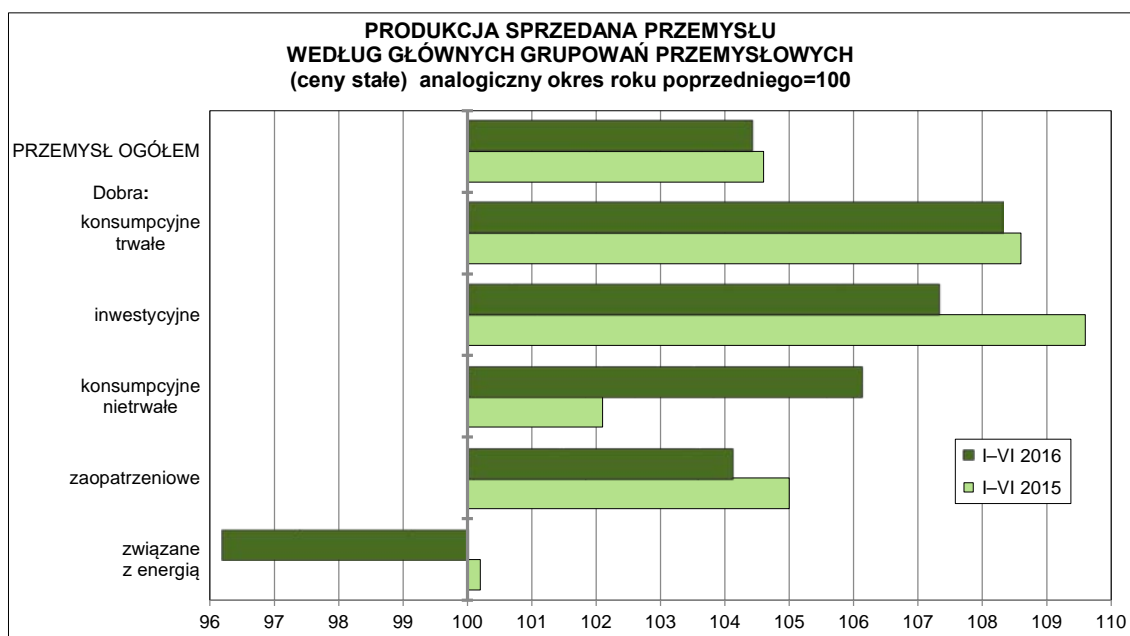
W czerwcu br. produkcja sprzedana przemysłu była wyższa niż przed rokiem o 6,0% (wobec wzrostu o 3,2% w maju br. oraz o 7,4% w czerwcu ub. roku). Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym produkcja sprzedana zwiększyła się w skali roku o 3,6%, a w odniesieniu do maja br. wzrosła o 0,7%.

Wyższa niż w czerwcu ub. roku była produkcja w przetwórstwie przemysłowym – o 7,2% oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 1,4%. Utrzymał się natomiast spadek w górnictwie i wydobywaniu – o 4,8% oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę – o 2,9%. Spośród

⁶ W cenach stałych; w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

działów przetwórstwa przemysłowego wzrost sprzedaży notowano m.in. w produkcji wyrobów farmaceutycznych (o 25,8%), komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 18,7%), pozostałego sprzętu transportowego (o 18,4%), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 17,0%) oraz mebli (o 16,4%). Niższa niż przed rokiem była natomiast sprzedaż m.in. w produkcji koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 7,4%) oraz urządzeń elektrycznych (o 3,9%, po wysokim wzroście przed rokiem).

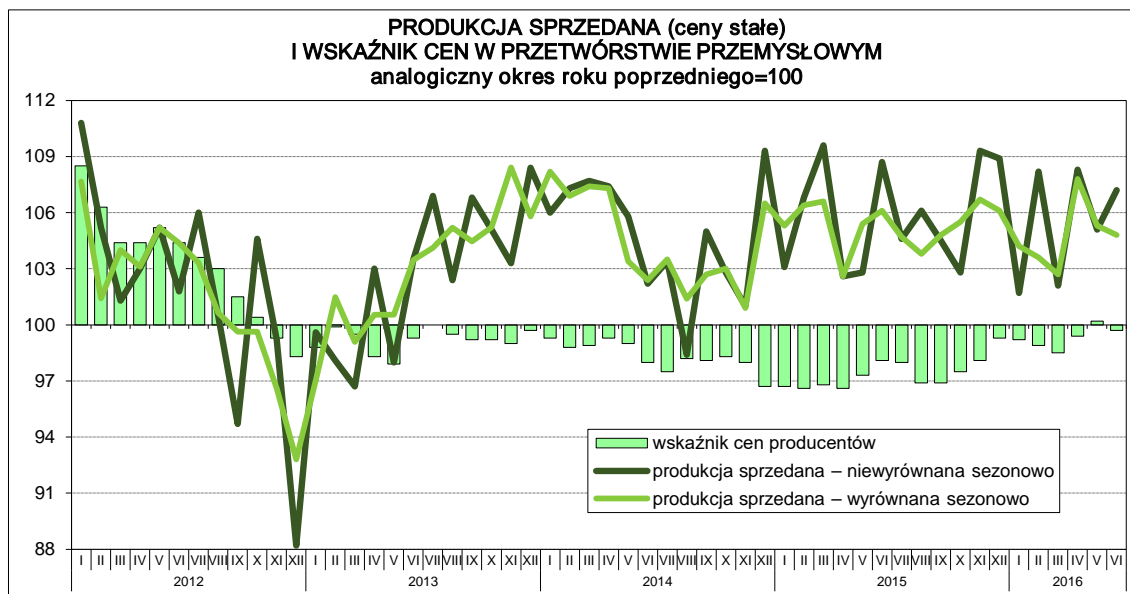
W większości **głównych grupowań przemysłowych** w I półroczu br. sprzedaż była wyższa niż przed rokiem. Produkcja dóbr konsumpcyjnych trwałych zwiększyła się o 8,3%, inwestycyjnych – o 7,3%, konsumpcyjnych nietrwałych – o 6,1%, a zaopatrzeniowych – o 4,1%. Zmniejszyła się natomiast produkcja dóbr związanych z energią – o 3,8%.

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego, w okresie styczeń–czerwiec br. była o 2,3% wyższa niż przed rokiem, przy przeciętnym zatrudnieniu większym o 2,1% i wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto o 3,1%.

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2015				2016				2015	
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	I-VI	VI	I-VI	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100								struktura w %	
Przemysł	105,3	103,9	104,3	106,0	103,0	105,7	104,4	106,0	100,0	100,0
górnictwo i wydobywanie	98,4	107,7	98,3	102,8	94,6	91,9	93,2	95,2	3,2	3,9
przetwórstwo przemysłowe	106,8	104,5	105,3	106,8	103,8	107,3	105,6	107,2	87,0	85,7
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	96,5	94,5	96,7	99,7	98,7	96,2	97,6	97,1	7,5	8,1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	102,1	105,6	102,3	103,7	104,4	101,2	102,7	101,4	2,3	2,3
Z przemysłu ogółem – działy:										
wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego	96,5	119,9	97,7	107,2	98,7	87,9	93,0	85,1	1,5	1,8
produkcja artykułów spożywczych	103,7	98,2	107,8	104,8	102,6	109,9	106,2	107,2	16,0	15,6
produkcja napojów	96,6	99,4	104,6	105,6	102,1	99,3	100,5	110,8	1,6	1,6
produkcja odzieży	100,8	102,4	99,6	108,6	107,4	112,7	110,0	113,6	0,6	0,6
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	104,4	102,6	105,5	107,9	102,8	105,0	103,9	103,2	2,7	2,7
produkcja papieru i wyrobów z papieru	106,9	105,3	104,0	104,4	102,7	107,2	104,9	107,2	3,1	3,0
produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	100,4	108,2	100,0	96,5	96,4	92,9	94,6	92,6	4,2	5,5
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych ...	103,2	103,1	107,6	107,1	102,6	104,8	103,7	108,6	4,7	4,8
produkcja wyrobów farmaceutycznych	101,8	101,2	103,9	112,7	100,5	110,5	105,3	125,8	1,1	1,1
produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	105,7	106,9	105,0	109,9	108,0	109,1	108,6	109,5	6,6	6,2
produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych	105,8	104,2	102,3	101,3	104,4	107,9	106,4	108,1	3,8	3,7
produkcja metali	104,4	101,4	96,9	98,5	98,8	100,5	99,6	100,4	3,7	4,0
produkcja wyrobów z metali	106,7	106,2	105,2	106,0	107,6	112,2	110,0	112,6	6,7	6,3
produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	114,7	98,2	102,1	91,5	107,0	111,3	109,1	118,7	2,9	2,8
produkcja urządzeń elektrycznych	112,9	114,5	101,9	114,4	105,6	100,5	103,1	96,1	4,2	4,3
produkcja maszyn i urządzeń	107,3	106,4	101,7	98,8	96,8	104,5	100,7	100,8	3,3	3,3
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	114,0	106,6	109,7	112,5	105,7	113,7	109,7	117,0	11,9	10,8
produkcja pozostałego sprzętu transportowego ...	105,6	101,5	119,4	139,8	106,5	112,4	109,6	118,4	1,5	1,4
produkcja mebli	110,5	109,9	102,7	111,6	111,4	115,5	113,4	116,4	3,2	2,9

W I półroczu br. wzrost produkcji sprzedanej w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku notowano w 27 spośród 34 działów przemysłu, m.in. w produkcji:

- mebli – o 13,4%,
- wyrobów z metali – o 10,0% (m.in. metalowych elementów konstrukcyjnych – o 11,9%),
- pojazdów samochodowych, przyczep i naczep – o 9,7% (w tym nadwozi do pojazdów silnikowych; przyczep i naczep – o 20,0%),
- pozostałego sprzętu transportowego – o 9,6% (m.in. statków powietrznych, statków kosmicznych i podobnych maszyn – o 13,9%),
- komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych – o 9,1% (w tym sprzętu (tele)komunikacyjnego – o 18,5%),
- wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – o 8,6% (m.in. wyrobów z tworzyw sztucznych – o 9,3%),
- wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych – o 6,4% (w tym pozostałych wyrobów z porcelany i ceramiki – o 16,7%),
- wyrobów farmaceutycznych – o 5,3%,
- papieru i wyrobów z papieru – o 4,9%.

W porównaniu z okresem styczeń–czerwiec ub. roku zmniejszyła się natomiast m.in. produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 5,4%).

Produkcja artykułów spożywczych (stanowiąca 16% produkcji sprzedanej przemysłu) w I półroczu br. była o 6,2% wyższa niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 0,9%). Największy wzrost obserwowano w przetwarzaniu i konserwowaniu owoców i warzyw – o 12,4% oraz wytwarzaniu produktów przemiału zbóż, skrobi i wyrobów skrobiowych – o 12,2%. Zwiększyła się również sprzedaż w przetwarzaniu i konserwowaniu ryb, skorupiaków i mięczaków – o 9,6%, przetwarzaniu i konserwowaniu mięsa oraz produkcji wyrobów z mięsa – o 6,9%, produkcji gotowych pasz i karmy dla zwierząt – o 5,0%, wytwarzaniu wyrobów mleczarskich – o 3,3%, produkcji pozostałych artykułów spożywczych – o 2,7% oraz produkcji wyrobów piekarskich i mącznych – o 2,3%.

Zmniejszyła się natomiast sprzedaż w produkcji olejów i tłuszczów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego – o 9,7%.

Z obserwowanych w okresie sześciu miesięcy br. 263 **wyrobów i grup wyrobów przemysłowych** produkcja 169 była wyższa niż przed rokiem, w tym najbardziej wzrosła produkcja: zmywarek do naczyń, papierosów, aluminium hutniczego, mięsa drobiowego, masła, akumulatorów kwasowo-ołowiowych do pojazdów samochodowych, wędlin, tarcicy liściastej, kuchni elektrycznych, farb i lakierów, serów podpuszczkowych dojrzewających, produktów uboju trzody chlewnej, mleka, nawozów mineralnych lub chemicznych fosforowych, opon, samochodów ciężarowych i ciągników drogowych do ciągnięcia naczep, rur stalowych, tarcicy iglastej, tworzyw sztucznych, samochodów osobowych oraz wyrobów z gumy. Niższa niż przed rokiem była natomiast produkcja 94 wyrobów i grup wyrobów, w tym w największym stopniu zmniejszyła się produkcja: ciągników rolniczych, cukru, win owocowych, komputerów, pestycydów, margaryny i produktów do smarowania, olejów opałowych, węgla brunatnego, stali surowej, kuchni gazowych z piekarnikiem, miedzi rafinowanej oraz olejów napędowych.

W lipcu br. **ogólny klimat koniunktury** w przetwórstwie przemysłowym oceniany jest nieco mniej optymistycznie niż w czerwcu br., na co wpłynęły głównie mniej korzystne oceny progностyczne portfela zamówień, produkcji oraz sytuacji finansowej. Oceny bieżącego portfela zamówień są nieznacznie negatywne. Nieco bardziej korzystne są oceny bieżącej produkcji. Nieznacznie mniej negatywnie oceniana jest sytuacja finansowa. Planowane jest niewielkie zwiększenie zatrudnienia oraz nieznaczny wzrost cen wyrobów.

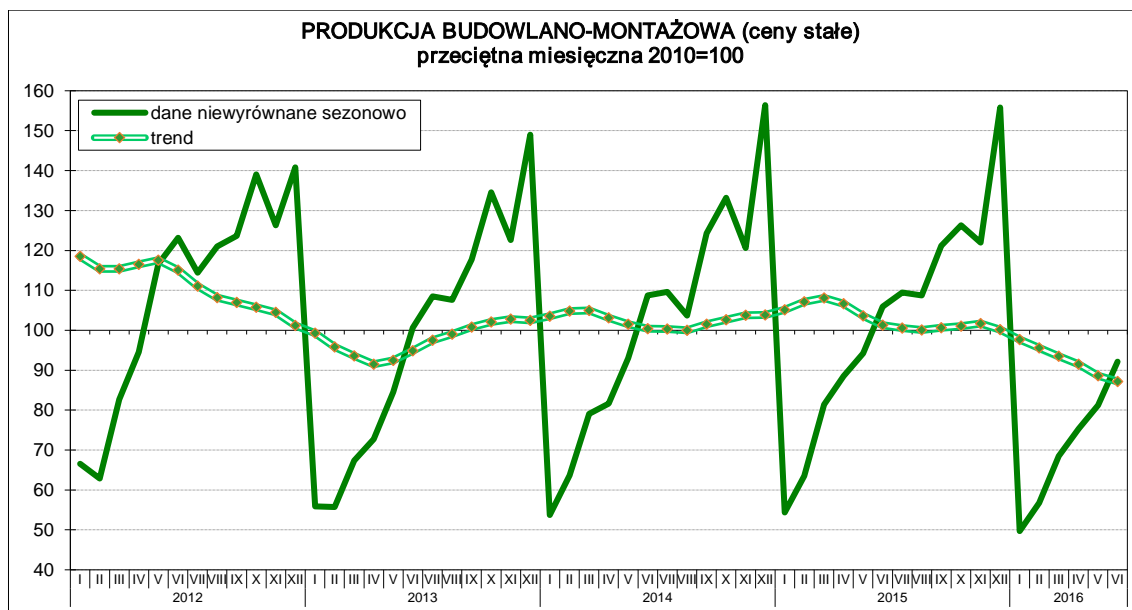
Stan zapasów wyrobów gotowych nieznacznie przekracza poziom uznawany za wystarczający. Wzrost zapasów w porównaniu z czerwcem br. zgłaszają m.in. przedsiębiorstwa produkujące urządzenia elektryczne oraz papier i wyroby z papieru. Spadek zgłaszają natomiast m.in. producenci wyrobów farmaceutycznych oraz wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych.

Wykorzystanie mocy produkcyjnych w przetwórstwie przemysłowym zgłaszane przez przedsiębiorców wynosi w lipcu br. 79,5% (przed rokiem – 78,6%). W większym stopniu niż przed rokiem są wykorzystywane moce produkcyjne m.in. w produkcji mebli oraz wyrobów farmaceutycznych.

Wśród barier ograniczających bieżącą działalność przedsiębiorstw najbardziej uciążliwymi pozostają koszty zatrudnienia, niedostateczny popyt na rynku krajowym, wysokie obciążenia na rzecz budżetu oraz niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej. W skali roku najbardziej zwiększyła się dotkliwość niedoboru wykwalifikowanych pracowników, natomiast zmniejszyła się uciążliwość wysokiego obciążenia na rzecz budżetu.

Budownictwo

W I półroczu br. **produkcja budowlano-montażowa**⁷ zrealizowana na terenie kraju była o 11,9% niższa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 1,0% w analogicznym okresie ub. roku). W drugim kwartale br. skala spadku była nieco mniejsza niż w pierwszym.

Produkcja budowlano-montażowa w I półroczu br. obniżyła się w skali roku we wszystkich działach budownictwa, najbardziej w podmiotach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej – o 17,0%. W przedsiębiorstwach wykonujących głównie roboty budowlane specjalistyczne notowano spadek o 11,2%, a w jednostkach związanych z budową budynków – o 7,7% (produkcja zmniejszyła się zarówno w przypadku podmiotów specjalizujących się we wznoszeniu budynków mieszkalnych i niemieszkalnych – o 5,9%, jak i zajmujących się głównie realizacją projektów związanych ze wznoszeniem budynków – o 23,9%). Wśród podmiotów zajmujących się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej największy spadek produkcji odnotowały jednostki specjalizujące się w robotach związanych z budową pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 31,0%). Spadła także produkcja w podmiotach zajmujących się głównie budową rurociągów, linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych (o 26,5%) oraz dróg kołowych i szynowych (o 6,4%). W dziale robót budowlanych specjalistycznych produkcja najbardziej zmniejszyła się w przedsiębiorstwach zajmujących

⁷ W cenach stałych; w jednostkach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

się głównie wykonywaniem robót budowlanych wykończeniowych (o 35,1%). Spadek wystąpił także w jednostkach specjalizujących się w wykonywaniu instalacji elektrycznych, wodnokanalizacyjnych i pozostałych instalacji budowlanych (o 14,0%) oraz zajmujących się głównie rozbiórką i przygotowaniem terenu pod budowę (o 4,5%). Jedyną grupą, w której produkcja budowlano-montażowa była nieco większa niż w I półroczu ub. roku, były podmioty zajmujące się głównie pozostałymi specjalistycznymi robotami budowlanymi (wzrost o 1,3%).

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji budowlano-montażowej kształtowały się następująco:

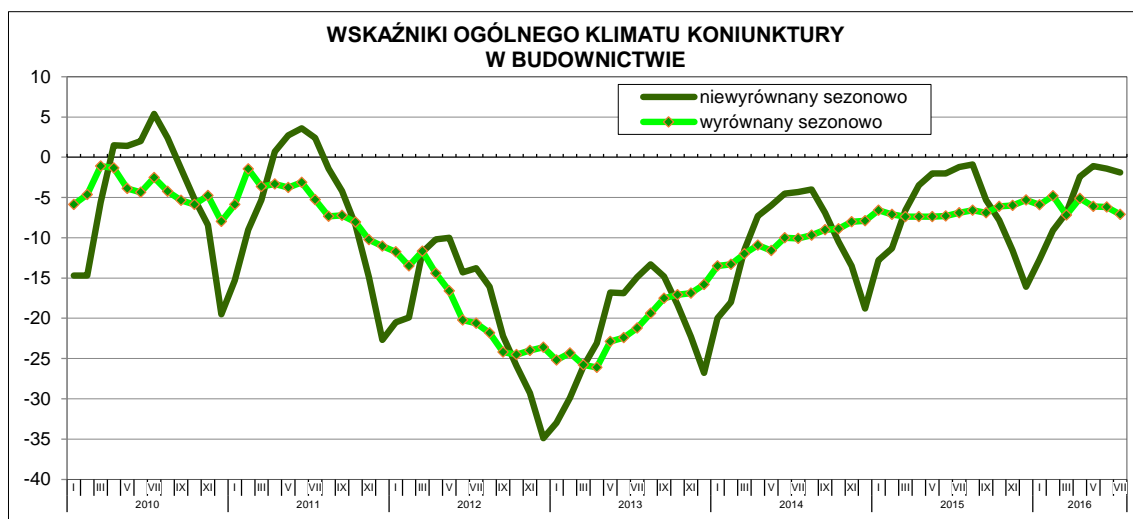
Wyszczególnienie	2015			2016			2015	
	I-III	I-VI	VI	I-III	I-VI	VI	I-VI	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100						struktura w %	
O g ó ł e m	103,5	101,0	97,5	86,7	88,1	87,0	100,0	100,0
roboty budowlane o charakterze:								
inwestycyjnym	98,8	98,6	95,4	87,4	88,4	88,1	63,9	63,7
remontowym	113,6	105,7	101,3	85,5	87,6	85,1	36,1	36,3
Budowa budynków	99,6	99,7	107,7	91,4	92,3	90,9	37,2	35,7
Budowa obiektów inżynierii ładowej i wodnej	108,5	102,2	91,5	79,3	83,0	82,1	32,6	34,6
Roboty budowlane specjalistyczne	103,8	101,3	95,1	88,4	88,8	89,0	30,2	29,7

W czerwcu br. produkcja budowlano-montażowa była o 13,0% niższa niż przed rokiem. Spadek notowano we wszystkich działach budownictwa, największy – w przedsiębiorstwach specjalizujących się w robotach związanych z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej – o 17,9%. W jednostkach realizujących głównie roboty budowlane specjalistyczne produkcja obniżyła się o 11,0%, a w podmiotach zajmujących się budową budynków – o 9,1%. Niższa niż w czerwcu ub. roku była sprzedaż robót zarówno o charakterze remontowym (o 14,9%), jak i inwestycyjnym (o 11,9%). Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym, produkcja budowlano-montażowa w czerwcu br. zmniejszyła się o 13,0% w skali roku, a w porównaniu z majem br. – o 3,7%.

W strukturze produkcji budowlano-montażowej ogółem wg rodzajów obiektów budowlanych w I półroczu br. większy niż w analogicznym okresie ub. roku był udział budynków (w tym głównie budynków mieszkalnych), a mniejszy – obiektów inżynierii lądowej i wodnej (w tym najbardziej obniżył się udział rurociągów sieci rozdzielczej i linii kablowych rozdzielczych, przy wzroście udziału autostrad, dróg ekspresowych, ulic i dróg pozostałych).

Struktura (w cenach bieżących) produkcji budowlano-montażowej wg rodzajów obiektów budowlanych przedstawiała się następująco:

Rodzaje obiektów	Struktura (w %)	
	I-VI 2015	I-VI 2016
OGÓŁEM	100,0	100,0
Budynki razem	49,9	55,1
Budynki mieszkalne	15,0	18,9
w tym:		
mieszkalne jednorodzinne	1,5	2,0
o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	12,7	15,9
Budynki niemieszkalne	34,9	36,2
w tym:		
biurowe	4,2	4,3
handlowo-usługowe	6,6	8,6
przemysłowe i magazynowe	14,6	14,7
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	6,4	5,6
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	50,1	44,9
w tym:		
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	11,7	15,3
drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych	5,5	2,9
mosty, wiadukty i estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	2,3	2,2
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	8,6	6,8
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	9,7	6,5
w tym oczyszczalnie wód i ścieków	2,5	0,7
kompleksowe budowlę na terenach przemysłowych	7,9	8,6
obiekty pozostałe, gdzie indziej nie sklasyfikowane	1,1	0,9

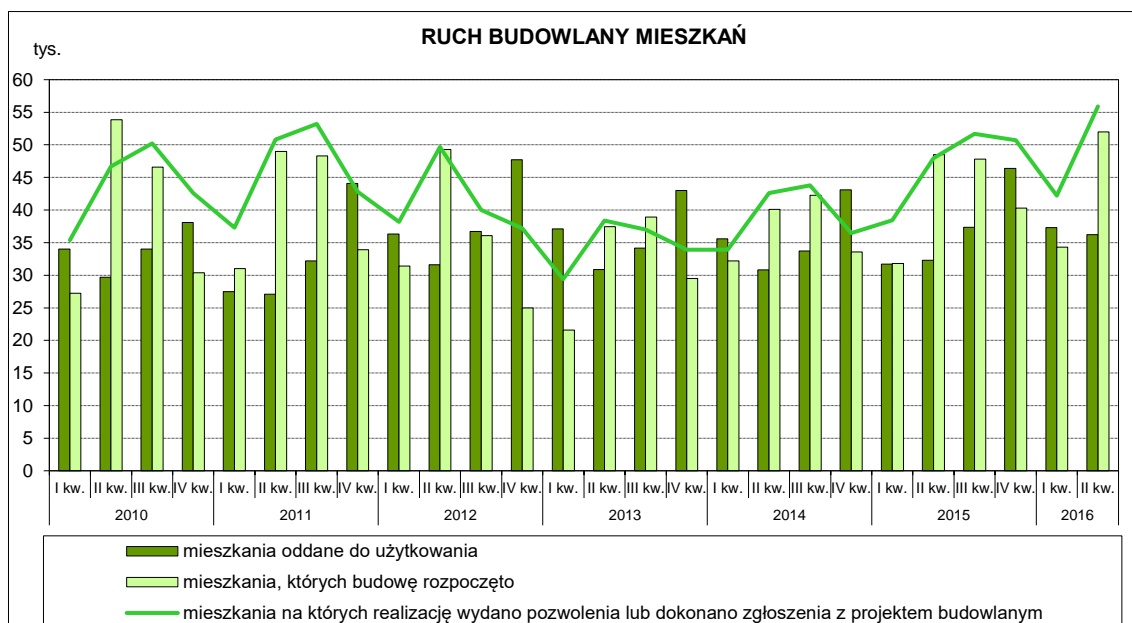
W lipcu br. **ogólny klimat koniunktury** w budownictwie jest oceniany nieznacznie negatywnie, podobnie jak przed miesiącem. Utrzymują się niekorzystne diagnozy sytuacji finansowej przedsiębiorstw oraz produkcji budowlano-montażowej i portfela zamówień. Przewidywania dotyczące portfela zamówień oraz produkcji budowlano-montażowej pozostają optymistyczne, ale są nieco ostrożniejsze od formułowanych w czerwcu br. W najbliższych trzech miesiącach przedsiębiorcy nie przewidują zmian sytuacji finansowej przedsiębiorstw. Planowane są redukcje zatrudnienia, o skali nieco większej

niż przewidywano w czerwcu br. Przedsiębiorcy spodziewają się zbliżonego do prognozowanego przed miesiącem spadku cen realizacji robót budowlano-montażowych.

Podobnie jak przed miesiącem i przed rokiem, w lipcu br. jako główne bariery w prowadzeniu działalności budowlanej wskazywane są koszty zatrudnienia oraz konkurencja na rynku. W skali roku zwiększyła się odczuwalność utrudnień związanych z niedoborem wykwalifikowanych pracowników. W ocenie przedsiębiorców moce produkcyjne przedsiębiorstw budowlanych wykorzystywane są aktualnie w 78,9%, tj. w stopniu podobnym jak przed rokiem (78,6%).

Budownictwo mieszkaniowe

W I półroczu br. oddano do użytkowania więcej mieszkań niż przed rokiem. Większa była także liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym oraz mieszkań, których budowę rozpoczęto.

Według wstępnych danych⁸, w I półroczu br. **oddano do użytkowania** 73,7 tys. mieszkań, tj. o 15,1% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem obserwowano spadek o 3,7%). Znaczny wzrost odnotowano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 45,4% do 34,7 tys. mieszkań). Więcej mieszkań niż w I półroczu ub. roku oddano do użytkowania także w budownictwie spółdzielczym (1003 wobec 511) i społecznym czynszowym (420 wobec 238). Spadek wystąpił natomiast w budownictwie indywidualnym (o 4,0% do 37,0 tys. mieszkań) oraz zakładowym (oddano 48 mieszkań wobec 216 w I półroczu ub. roku) i komunalnym (435 mieszkań wobec 563).

W czerwcu br. oddano do użytkowania 12,5 tys. mieszkań, tj. o 9,8% więcej niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 10,7%). Wzrosła zarówno liczba mieszkań oddanych w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 21,1% do 5,8 tys.), jak i indywidualnym (o 3,6% do 6,5 tys.). Więcej niż przed rokiem mieszkań przekazano do użytkowania również w budownictwie spółdzielczym (77 wobec 16) oraz zakładowym (26 wobec 2). Mniej mieszkań oddano natomiast w budownictwie komunalnym (31 wobec 166 przed rokiem) i społecznym czynszowym (51 wobec 126).

⁸ Dane mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

Liczba mieszkań oddanych do użytkowania kształtowała się następująco:

Formy budownictwa	I-VI 2015				I-VI 2016			
	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego =100	przeciętna powierzchnia 1 mieszkania w m ²	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego=100	przeciętna powierzchnia 1 mieszkania w m ²
Ogółem	63966	100,0	96,3	106,0	73653	100,0	115,1	97,8
Indywidualne	38542	60,2	101,9	137,5	37004	50,2	96,0	136,4
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	23896	37,4	93,3	58,7	34743	47,2	145,4	59,2
Spółdzielcze	511	0,8	36,7	62,1	1003	1,3	196,3	56,2
Społeczne czynszowe	238	0,4	32,5	47,8	420	0,6	176,5	49,1
Komunalne	563	0,9	89,9	41,1	435	0,6	77,3	39,8
Zakładowe	216	0,3	87,4	68,5	48	0,1	22,2	83,3

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w okresie styczeń–czerwiec br. wyniosła 97,8 m² i była o 8,2 m² mniejsza niż przed rokiem.

W I półroczu br. liczba mieszkań, na których budowę **wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym** wyniosła 98,1 tys. (o 13,6% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku), a liczba mieszkań, których **budowę rozpoczęto** – 86,3 tys. (o 7,5% więcej).

W czerwcu br. wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na budowę 20,9 tys. mieszkań, tj. o 27,4% więcej niż przed rokiem. Więcej niż w czerwcu ub. roku było także mieszkań, których budowę rozpoczęto (wzrost o 21,7% do 17,6 tys.).

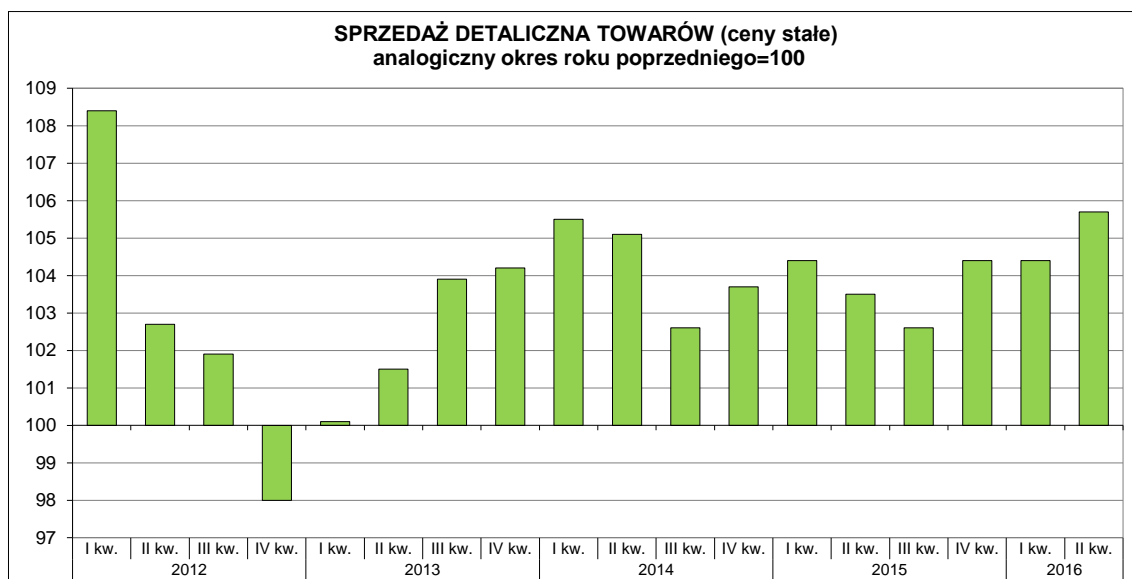
Liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym oraz mieszkań, których budowę rozpoczęto kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym			Mieszkania, których budowę rozpoczęto		
	I-VI 2016					
	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego=100	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego=100
Ogółem	98136	100,0	113,6	86305	100,0	107,5
Indywidualne	46610	47,5	112,3	41655	48,3	107,3
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	49265	50,2	113,4	42649	49,4	106,0
Spółdzielcze	461	0,5	71,0	1081	1,3	145,9
Społeczne czynszowe	443	0,4	289,5	204	0,2	106,3
Komunalne	1294	1,3	248,4	606	0,7	204,7
Zakładowe	63	0,1	50,8	110	0,1	305,6

Szacuje się, że w końcu czerwca br. **w budowie** było 733,2 tys. mieszkań, tj. o 2,4% więcej niż przed rokiem.

Rynek wewnętrzny

W I półroczu br. **sprzedaż detaliczna**⁹ wzrosła w skali większej niż w analogicznym okresie ub. roku i była wyższa niż przed rokiem o 5,0%. W drugim kwartale br. dynamika sprzedaży była szybsza niż w pierwszym (wzrost o 5,7% wobec 4,4%).

Wyższa niż w I półroczu ub. roku była sprzedaż w większości grup. Spośród grup o istotnym udziale w sprzedaży ogółem znaczny wzrost notowano w pojazdach samochodowych, motocyklach, częściach (o 12,5%), pozostałej sprzedaży detalicznej w niewyspecjalizowanych sklepach (o 8,1%) oraz żywności, napojach i wyrobach tytoniowych (o 5,1%). Niższa niż w okresie styczeń–czerwiec ub. roku była natomiast sprzedaż w grupach pozostałe (o 10,7%) oraz paliwa stałe, ciekłe i gazowe (o 0,8%).

W czerwcu br. sprzedaż detaliczna zwiększyła się w skali roku o 6,5% (wobec wzrostu przed miesiącem o 4,3% oraz przed rokiem o 6,6%). Wśród grup o znaczącym udziale w sprzedaży detalicznej ogółem wzrost obserwowano m.in. w grupie pojazdy samochodowe, motocykle, części (o 14,3%), pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach (o 12,2%) oraz żywność, napoje i wyroby tytoniowe (o 5,0%). Obniżyła się natomiast sprzedaż w grupie pozostałe (o 10,3%).

⁹ W cenach stałych; w przedsiębiorstwach handlowych i niehandlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) sprzedaży detalicznej kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2015				2016				2015	
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	I-VI	VI	I-VI	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100								struktura w %	
O g ó ł e m^a	104,4	103,5	102,6	104,4	104,4	105,7	105,0	106,5	100,0	100,0
w tym:										
pojazdy samochodowe, motocykle, części	101,9	113,1	115,1	119,3	112,2	112,8	112,5	114,3	10,7	9,9
paliwa stałe, ciekłe i gazowe	97,7	99,8	99,0	99,7	97,5	100,7	99,2	101,4	13,7	15,6
żywność, napoje i wyroby tytoniowe	108,8	102,4	103,9	99,2	105,8	104,5	105,1	105,0	27,4	26,6
pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	108,8	107,8	104,9	119,7	107,3	109,0	108,1	112,2	11,8	11,4
farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	109,4	104,9	104,8	103,0	109,7	112,8	111,2	112,3	6,2	5,8
tekstylia, odzież, obuwie	111,9	113,8	112,5	115,0	114,4	121,4	118,3	120,8	6,3	5,7
meble, rtv, agd	106,9	103,3	104,3	105,4	106,9	112,6	109,8	114,2	7,8	7,3
prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	117,0	115,6	115,3	116,7	103,9	106,5	105,2	106,6	5,2	5,2
pozostałe	90,6	92,1	85,7	86,6	89,4	89,0	89,3	89,7	9,9	11,6

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii wg przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wolumenu sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Sprzedaż hurtowa¹⁰ w przedsiębiorstwach handlowych w I półroczu br. wzrosła w skali roku o 4,8%, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych zwiększyła się o 1,8% (wobec wzrostu przed rokiem odpowiednio o 3,1% oraz o 3,0%). Wzrost sprzedaży hurtowej odnotowano m.in. w grupach niewyspecjalizowane (o 5,4% wobec spadku o 2,6% w analogicznym okresie ub. roku) oraz żywność (o 3,3% wobec spadku o 3,7%). Niższa niż przed rokiem była sprzedaż hurtowa m.in. w grupie półprodukty i odpady pochodzenia nierolniczego oraz złom (o 2,4%). W czerwcu br. sprzedaż hurtowa w przedsiębiorstwach handlowych była o 11,6% większa niż przed rokiem, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych wzrosła o 8,5% (wobec wzrostu przed rokiem odpowiednio o 6,6% i 5,5%).

W lipcu br. **ogólny klimat koniunktury** w handlu detalicznym oceniany jest pozytywnie, podobnie jak przed miesiącem. Korzystne wskazania podmiotów dużych i średnich utrzymują się na poziomie z czerwca br. Nadal negatywne są oceny jednostek małych, przy nieco bardziej pesymistycznych wskazaniach podmiotów mikro. Podobnie jak w czerwcu br., pozytywne oceny koniunktury formułują jednostki z branż tekstylia, odzież, obuwie oraz pojazdy samochodowe. Korzystniejsze niż przed miesiącem są opinie w branży artykuły gospodarstwa domowego ogółem, przy utrzymujących się pesymistycznych opiniach jednostek z branży żywność. Optymistyczne i lepsze niż w czerwcu są oceny ogółu

¹⁰ W cenach bieżących; w przedsiębiorstwach handlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

przedsiębiorstw dotyczące bieżącej sprzedaży, a odpowiednie prognozy są nieznacznie pozytywne. Mniej niekorzystne są wskazania w zakresie bieżącej sytuacji finansowej, ale przewidywania w tym obszarze pogorszyły się. Przedsiębiorcy prognozują utrzymanie dotychczasowej dynamiki cen towarów oraz przewidują nieznaczne zwiększenie zatrudnienia.

Wśród barier ograniczających działalność przedsiębiorstw w lipcu br. najbardziej uciążliwe pozostają: konkurencja na rynku, koszty zatrudnienia oraz wysokie obciążenia na rzecz budżetu. W skali roku najbardziej zmniejszyła się dotkliwość bariery związanej z niedostatecznym popytem, a zwiększyła – dotyczącej niedoboru pracowników.

Transport

W I półroczu br. **sprzedaż usług**¹¹ w jednostkach transportu ogółem¹² zwiększyła się o 5,3% w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku (wobec wzrostu o 1,5% przed rokiem). W drugim kwartale br. dynamika sprzedaży była szybsza niż w pierwszym (wzrost o 7,1% wobec 2,5%). W czerwcu br. sprzedaż usług w transporcie wzrosła w skali roku o 7,1%, tj. w tempie zbliżonym do notowanego w dwóch poprzednich miesiącach.

Spośród grup o znaczącym udziale w transporcie ogółem w I półroczu br. wzrost sprzedaży w skali roku notowano w magazynowaniu i działalności usługowej wspomagającej transport (o 7,1%) oraz w transporcie samochodowym (o 5,8%). Spadek obserwowano natomiast w transporcie kolejowym (o 1,8%).

Przewozy ładunków ogółem w I półroczu br. wyniosły 238,8 mln ton, tj. o 2,6% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. Zwiększyły się przewozy w transporcie samochodowym oraz morskim. W czerwcu br. przewieziono 42,6 mln ton ładunków ogółem, tj. o 3,7% więcej niż przed rokiem.

Transportem kolejowym w okresie sześciu miesięcy br. przewieziono 104,2 mln ton ładunków (o 1,7% mniej niż przed rokiem). Niższe niż w I półroczu ub. roku były przewozy w komunikacji wewnętrznej (o ok. 3%). W komunikacji międzynarodowej wielkość przewozów była o ok. 1% wyższa od notowanej przed rokiem (w tym notowano wzrost przewozów ładunków importowanych – o ok. 4%, przy spadku przewozów ładunków eksportowanych – o ok. 3% oraz tranzytowych – o ok. 1%). W czerwcu br. transportem kolejowym przewieziono 18,9 mln ton ładunków (wzrost w skali roku o 0,6%). Średniodobowe przewozy ładunków w czerwcu br. były o 10,2% większe niż przed miesiącem.

Transportem samochodowym zarobkowym w I półroczu br. przewieziono 103,9 mln ton ładunków (tj. o 8,5% więcej niż przed rokiem), natomiast w czerwcu br. – 18,7 mln ton (wzrost o 10,3% w skali roku). Potencjał przewozowy transportu samochodowego zarobkowego zwiększył się od początku roku o 7,8%.

Transportem rurociągowym w okresie sześciu miesięcy br. przetłoczono 26,0 mln ton ropy i produktów naftowych (o 2,1% mniej niż przed rokiem), a w czerwcu br. – 4,2 mln ton (o 7,9% mniej niż w analogicznym miesiącu ub. roku).

Przewozy ładunków **transportem morskim** w I półroczu br. wyniosły 3,3 mln ton, tj. o 12,4% więcej niż przed rokiem. W czerwcu br. przewieziono 0,6 mln ton ładunków (wzrost w skali roku o 15,1%).

W **portach morskich** od początku roku przeładowano 35,6 mln ton ładunków, tj. o 1,7% więcej niż przed rokiem. Zwiększyły się przeładunki pozostałych ładunków drobnicowych – o 17,0%, ładunków tocznych – o 11,7%, kontenerów – o 8,3% oraz

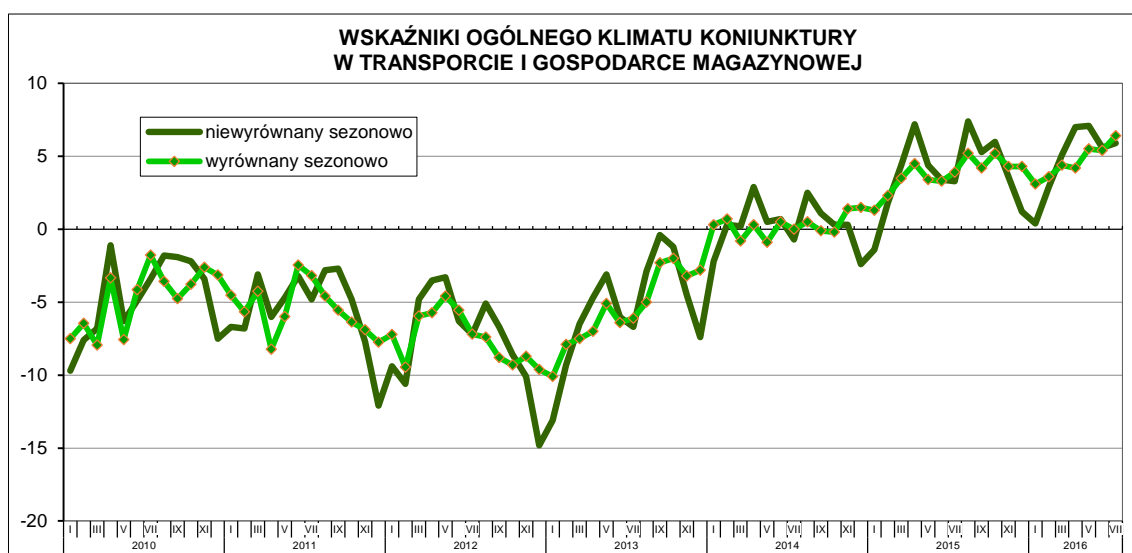
¹¹ Obejmująca wpływy za przewozy ładunków, pasażerów, bagażu i poczty, przeładunki, spedycję, składowanie i magazynowanie ładunków oraz inne usługi związane z obsługą transportu.

¹² W cenach stałych; w przedsiębiorstwach transportowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

ładunków masowych suchych – o 1,3% (w tym węgla i koksu – o 13,3%). Zmniejszyły się natomiast w skali roku przeładunki ładunków masowych ciekłych – o 9,9% (w tym ropy naftowej – o 11,5%).

W I półroczu br. więcej przeładunków niż w analogicznym okresie ub. roku obserwowano w portach: Gdynia oraz Świnoujście (wzrost po 6,3% do odpowiednio 8,6 mln ton oraz 6,3 mln ton) oraz Szczecin (o 0,8% do 4,2 mln ton). Mniej przeładunków niż rok wcześniej notowano natomiast w portach Gdańsk (spadek o 0,9% do 15,3 mln ton) oraz Police (o 0,7% do 0,9 mln ton).

Środkami komunikacji publicznej w I półroczu br. przewieziono 337,5 mln pasażerów – o 7,1% mniej niż przed rokiem. Zmniejszyły się przewozy pasażerów transportem samochodowym – o 14,4% do 188,2 mln pasażerów. Wzrosły natomiast przewozy pasażerów transportem lotniczym (o 9,8% do 4,7 mln) oraz kolejowym (o 3,9% do 144,3 mln pasażerów).

W lipcu br. **ogólny klimat koniunktury** w sekcji transport i gospodarka magazynowa jest oceniany pozytywnie, podobnie jak przed miesiącem. Oceny dotyczące bieżącego popytu oraz sprzedaży są korzystne, przy niewielkim pogorszeniu przewidywań w tym w zakresie. Opinie odnoszące się do bieżącej sytuacji finansowej w trzecim miesiącu z kolei są pozytywne, przy utrzymujących się niekorzystnych przewidywaniach. W najbliższych miesiącach spodziewany jest dalszy spadek cen usług transportowych, w skali podobnej jak przed miesiącem. Możliwy jest wzrost zatrudnienia, zbliżony do prognozowanego w czerwcu.

Łączność

W I półroczu br. **sprzedaż usług łączności ogółem**¹³ (obejmująca wpływy za usługi pocztowe i kurierskie oraz za usługi telekomunikacyjne) była o 3,4% wyższa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 5,2% w analogicznym okresie ub. roku). W większym stopniu wzrosła sprzedaż usług telekomunikacyjnych niż pocztowych i kurierskich (3,9% wobec 1,3%).

W końcu czerwca br. liczba abonentów i użytkowników (usługi z przedpłata) **telefonii ruchomej (komórkowej)** wyniosła 57,2 mln (w tym ok. 47% to użytkownicy) i była o 2,3% mniejsza niż przed rokiem oraz o 1,6% większa niż w końcu grudnia ub. roku. Na 100 mieszkańców przypadało 148,7 abonentów i użytkowników (wobec 152,2 przed rokiem oraz 146,4 w końcu grudnia ub. roku). W I półroczu br. przybyło 911 tys. abonentów i użytkowników (wobec 915 tys. przed rokiem).

Obserwowano dalszy spadek liczby **telefonicznych łączy głównych** (zapoczątkowany w 2005 r.). Liczba łączy głównych¹⁴ w sieci publicznej telefonii przewodowej w końcu czerwca br. wyniosła ok. 4,7 mln i była o ok. 4% mniejsza niż w końcu grudnia ub. roku. Liczba łączy w dostęпах ISDN¹⁵ w końcu czerwca br. wyniosła ok. 701 tys. (w tym ok. 91% zainstalowano w miastach) i była o ok. 3% mniejsza niż końcu grudnia ub. roku. Wskaźnik gęstości abonenckiej, mierzony liczbą łączy głównych na 100 mieszkańców, w końcu czerwca br. wyniósł 12,4 (wobec 12,9 w końcu grudnia ub. roku).

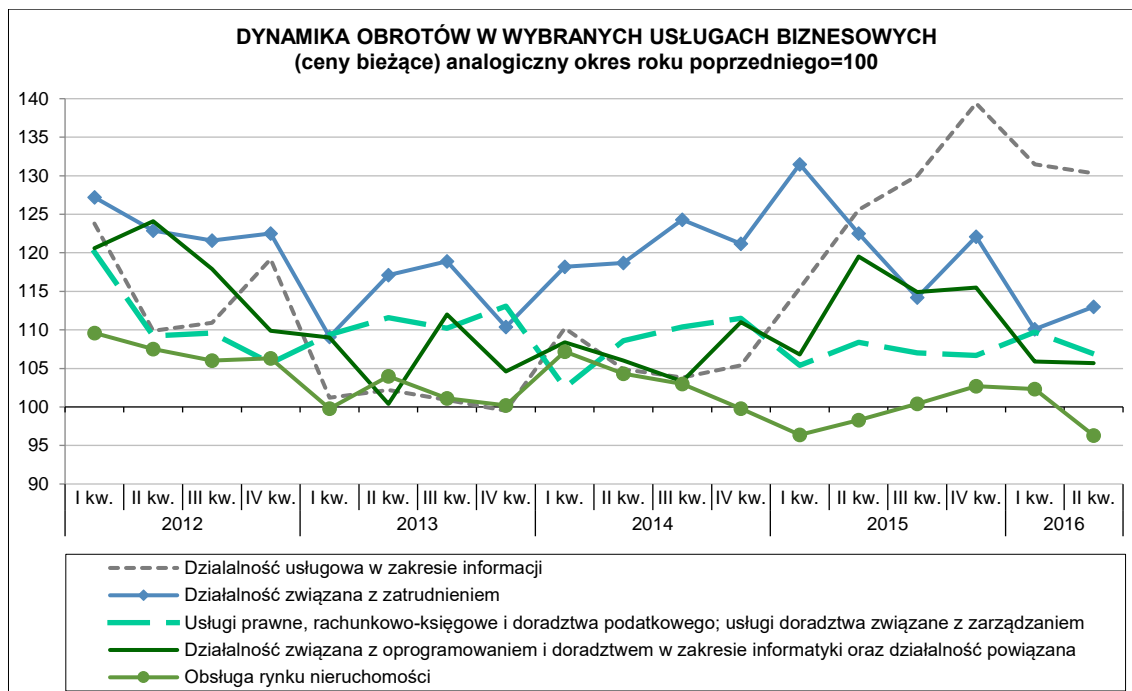
¹³ W cenach stałych; w jednostkach łączności o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

¹⁴ Standardowe łączy główne (abonenci telefonii przewodowej) powiększone o liczbę łączy w dostęпах ISDN.

¹⁵ ISDN – telefoniczna sieć cyfrowa z integracją usług, umożliwiająca wykorzystanie tej samej sieci do transferu głosu, obrazu, faksów, danych.

Usługi biznesowe

W I półroczu br. obroty¹⁶ w większości badanych grupowań z obszaru **usług biznesowych**¹⁷ były wyższe niż przed rokiem.

Wysoki wzrost w skali roku, szybszy niż w I półroczu ub. roku, obserwowano w działalności usługowej w zakresie informacji (30,8%). Umocniło się również tempo wzrostu obrotów w zakresie działalności detektywistycznej i ochroniarskiej (do 10,5%) oraz usług prawnych, rachunkowo-księgowych i doradztwa podatkowego; usług doradztwa związanych z zarządzaniem (do 8,2%). Wolniej niż przed rokiem, ale nadal znacznie, zwiększyły się obroty w działalności związanej z zatrudnieniem (wzrost o 11,5%), w zakresie administracyjnej obsługi biura i pozostałej działalności wspomagającej prowadzenie działalności gospodarczej (o 9,4%) oraz działalności związanej z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalności powiązanej (o 5,8%). W tempie zbliżonym do obserwowanego przed rokiem wzrosły obroty w zakresie

¹⁶ W cenach bieżących; w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

¹⁷ Usługi biznesowe to usługi związane z obsługą działalności gospodarczej. Badaniem objęto wybrane grupowania Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007: z sekcji Informacja i komunikacja działały: działalność wydawnicza, działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana, działalność usługowa w zakresie informacji; sekcję Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości; z sekcji Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna: dział działalność prawnicza, rachunkowo-księgowa i doradztwo podatkowe, grupę doradztwo związane z zarządzaniem oraz dział: działalność w zakresie architektury i inżynierii, badania i analizy techniczne; reklama, badanie rynku i opinii publicznej; pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; z sekcji Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca działały: działalność związana z zatrudnieniem; działalność detektywistyczna i ochroniarska, grupę sprzątanie obiektów oraz dział działalność związana z administracyjną obsługą biura i pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej.

sprzątania obiektów (o 4,3%). Po spadku w analogicznym okresie ub. roku zwiększyły się obroty w działalności wydawniczej (o 2,3%) oraz nieznacznie w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych (o 0,7%). Spadek, chociaż wolniejszy niż przed rokiem, utrzymał się w działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości (o 0,7%). Niższe niż przed rokiem były również obroty w pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 10,1%) oraz w usługach w zakresie reklamy, badania rynku i opinii publicznej (o 6,0%).

Bilans płatniczy

Według wstępnych danych, **saldo rachunku bieżącego bilansu płatniczego**¹⁸ w maju br. wyniosło 2,2 mld zł (wobec 3,8 mld zł przed rokiem). **Saldo obrotów towarowych** ukształtowało się na poziomie 0,6 mld zł (wobec 2,0 mld zł rok wcześniej), przy czym eksport zwiększył się o 3,5% do 58,8 mld zł, a import wzrósł o 6,3% do 58,3 mld zł. **Saldo usług** wyniosło 4,5 mld zł i było wyższe niż w maju ub. roku o 0,3 mld zł. Złożyły się na nie dodatnie salda: usług transportowych (1,7 mld zł), podróży zagranicznych (1,4 mld zł) i pozostałych usług (również 1,4 mld zł). Przychody z tytułu eksportu usług ukształtowały się na poziomie 14,7 mld zł (o 4,7% więcej niż w maju ub. roku), a rozchody z tytułu importu usług wyniosły 10,2 mld zł (tj. odpowiednio o 4,2% więcej). **Saldo dochodów pierwotnych** w maju br. wyniosło minus 2,5 mld zł i poprawiło się w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku o 1,0 mld zł. Na wysokość salda dochodów pierwotnych w znacznym stopniu wpłynęło ujemne saldo dochodów z inwestycji w kwocie 4,4 mld zł, w ramach którego dochody uzyskane przez bezpośrednich inwestorów zagranicznych z tytułu ich zaangażowania kapitałowego w polskich podmiotach ukształtowały się na poziomie 5,2 mld zł. Saldo dochodów pierwotnych kształtowały również dochody nierezydentów z inwestycji portfelowych, które wyniosły 1,4 mld zł. **Saldo dochodów wtórnych** w maju br. wyniosło minus 0,4 mld zł (wobec 1,0 mld zł przed rokiem), przy czym wartość przychodów była niższa niż w maju ub. roku o 1,7 mld zł i wyniosła 1,6 mld zł, a wartość rozchodów obniżyła się o 0,3 mld zł do 2,0 mld zł.

Rachunek kapitałowy zamknął się ujemnym saldem w wysokości 82 mln zł (wobec dodatniej wartości 3522 mln zł w maju ub. roku), a kwoty przychodów i rozchodów ukształtowały się odpowiednio na poziomie 96 mln zł oraz 178 mln zł (wobec 3622 mln zł przychodów oraz 100 mln zł rozchodów przed rokiem).

Saldo rachunku finansowego bilansu płatniczego w maju br. wyniosło 7,8 mld zł (wobec 6,3 mld zł rok wcześniej). **Saldo inwestycji zagranicznych w Polsce** ukształtowało się na poziomie 18,6 mld zł, przy czym saldo pasywów inwestycji bezpośrednich wyniosło minus 0,6 mld zł. Saldo **polskich inwestycji za granicą** wyniosło 26,4 mld zł, w tym saldo aktywów inwestycji bezpośrednich było nieznacznie ujemne (minus 4 mln zł). Na wielkość salda rachunku finansowego wpływały również **inwestycje portfelowe**, gdzie odnotowano wzrost wartości aktywów rezydentów o 0,5 mld zł oraz napływ kapitału nierezydentów w kwocie 7,1 mld zł. W **pozostałych inwestycjach** odnotowano wzrost aktywów rezydentów w kwocie 8,4 mld zł oraz napływ kapitału nierezydentów w wysokości 12,2 mld zł. Saldo pochodnych instrumentów finansowych ukształtowało się na poziomie minus 0,1 mld zł. Wartość **oficjalnych aktywów rezerwowych** w maju br. wzrosła o 17,4 mld zł do 425,2 mld zł.

¹⁸ Opracowano na podstawie danych NBP.

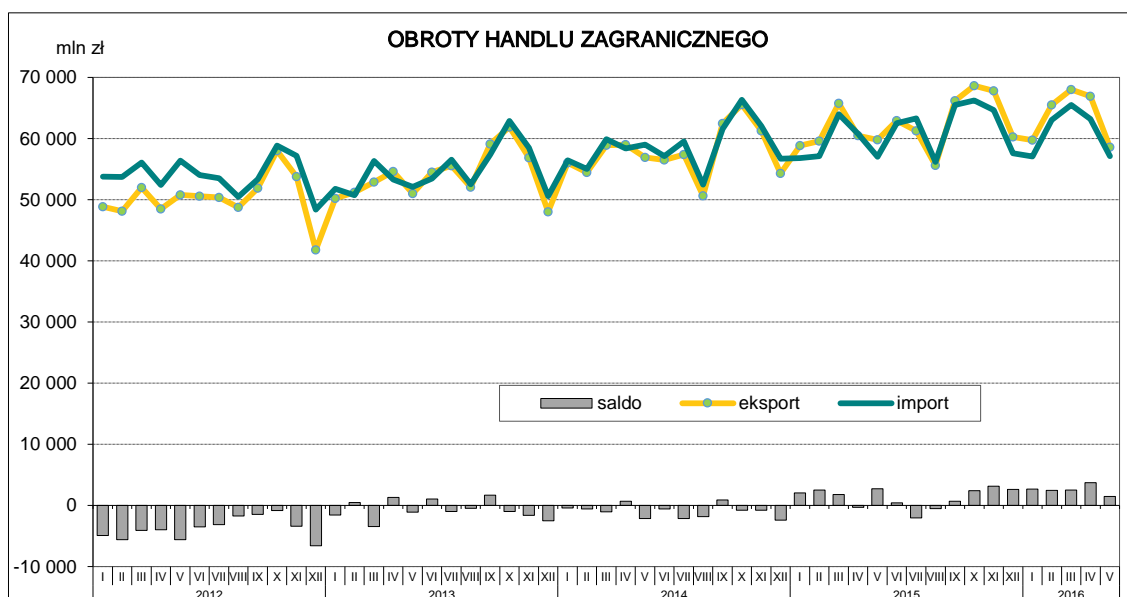
Bilans płatniczy kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	V 2015	V 2016	VI 2015 - V 2016 ^a
	w mln zł		
RACHUNEK BIEŻĄCY	3785	2186	-9975
Saldo obrotów towarowych	2041	558	8595
Eksport	56580	58846	738831
Import	54809	58288	730236
Saldo usług	4284	4539	44426
Przychody	14033	14697	170365
Rozchody	9749	10158	125939
Saldo dochodów pierwotnych	-3533	-2537	-59255
Przychody	5278	5995	39604
Rozchody	8811	8532	98859
Saldo dochodów wtórnych	993	-374	-3741
Przychody	3284	1618	22101
Rozchody	2291	1992	25842
RACHUNEK KAPITAŁOWY	3522	-82	34160
Przychody	3622	96	37214
Rozchody	100	178	3054
RACHUNEK FINANSOWY	6320	7821	21878
Inwestycje bezpośrednie - aktywa	-2674	-4	10690
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	-848	595	5516
Instrumenty dłużne	-1826	-599	5174
Inwestycje bezpośrednie - pasywa	-1952	-633	29137
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	-3130	633	25708
Instrumenty dłużne	1178	-1266	3429
Inwestycje portfelowe - aktywa	4373	537	29390
Udziałowe papiery wartościowe	4365	616	25437
Dłużne papiery wartościowe	8	-79	3953
Inwestycje portfelowe - pasywa	-1347	7064	18006
Udziałowe papiery wartościowe	2705	-753	13484
Dłużne papiery wartościowe	-4052	7817	4522
Pozostałe inwestycje - aktywa	4214	8447	13508
NBP	0	0	2
Sektor rządowy	-233	685	846
Monetarne Instytucje Finansowe	946	8377	1016
Pozostałe sektory	3501	-615	11644
Pozostałe inwestycje - pasywa	8515	12197	7668
NBP	1685	17381	31265
Sektor rządowy	-271	79	-1996
Monetarne Instytucje Finansowe	5969	-4764	-22651
Pozostałe sektory	1132	-499	1050
Pochodne instrumenty finansowe	-245	67	-1541
Oficjalne aktywa rezerwowe	5868	17402	24642
SALDO BŁĘDÓW I OPUSZCZEŃ	-987	5717	-2307

^a Dane skumulowane są prezentowane krocząco w ujęciu 12 miesięcy.

Handel zagraniczny

W okresie styczeń–maj br. obroty towarowe handlu zagranicznego (liczone w złotych) były wyższe niż przed rokiem, głównie w wyniku zwiększenia wymiany z krajami rozwiniętymi, w tym z krajami UE. Odnotowano również wzrost eksportu do krajów Europy Środkowo-Wschodniej oraz importu z krajów rozwijających się. W wyniku wyższej dynamiki eksportu niż importu, dodatnie saldo obrotów ogółem było większe niż przed rokiem. W okresie styczeń–kwiecień br. wskaźnik terms of trade kształtował się korzystnie, podobnie jak przed rokiem.

W porównaniu z okresem styczeń–maj ub. roku eksport (w cenach bieżących) zwiększył się o 4,7% do 318,8 mld zł, a import wzrósł o 3,5% do 306,0 mld zł. Wymiana zamknęła się dodatnim saldem w wysokości 12,8 mld zł (przed rokiem 8,8 mld zł). Obroty wyrażone w euro zwiększyły się po stronie eksportu o 1,2% do 73,6 mld EUR, a po stronie importu wyniosły, tak jak przed rokiem, 70,6 mld zł. Dodatkowo saldo ukształtowało się na poziomie 3,0 mld EUR (w okresie styczeń–maj ub. roku 2,1 mld EUR). Obniżyły się obroty wyrażone w dolarach USA – eksport o 0,3% do 81,7 mld USD, a import o 1,5% do 78,4 mld USD. Dodatkowo saldo wyniosło 3,3 mld USD (po pięciu miesiącach ub. roku 2,4 mld USD).

Eksport **w cenach stałych** w okresie styczeń–kwiecień br. zwiększył się o 7,0% w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, a import wzrósł o 6,6%. Wolumen eksportu był wyższy niż przed rokiem w obrotach z krajami UE (o 7,8%) i z krajami Europy Środkowo-Wschodniej (o 11,5%), natomiast zmniejszył się z krajami rozwijającymi się –

o 4,6%. Wzrósł wolumen towarów sprowadzanych z krajów UE – o 5,2%, z krajów Europy Środkowo-Wschodniej – o 22,0% i z krajów rozwijających się – o 6,4%.

Ceny transakcyjne towarów eksportowanych (liczone w złotych) obniżyły się w stosunku do okresu styczeń–kwiecień ub. roku o 0,7%, a towarów importowanych spadły o 2,2%.

Wskaźnik terms of trade w obrotach ogółem w okresie styczeń–kwiecień br. kształtował się na poziomie 101,5 (wobec 101,6 przed rokiem). W wymianie z krajami UE wyniósł on 98,9 (wobec 100,3 rok wcześniej), a z krajami rozwijającymi się – 97,9 (wobec 97,3). Z krajami Europy Środkowo-Wschodniej wskaźnik terms of trade kształtował się korzystnie i wyniósł 135,1 (przed rokiem 129,9), co było spowodowane znacznym spadkiem cen importowanych paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych – o 35,1%.

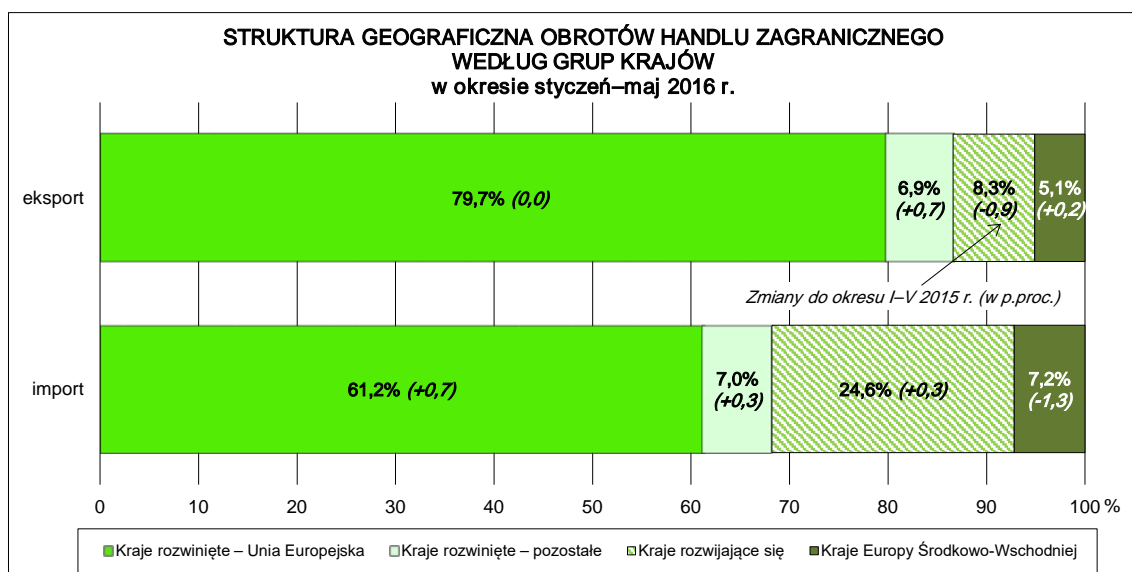
Obroty towarowe handlu zagranicznego kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-V 2016						I-V 2015	I-V 2016
	w mln zł	w mln EUR	w mln USD	I-V 2015=100				
				zł	EUR	USD	struktura w %	
EKSPORT	318823,6	73572,3	81712,1	104,7	101,2	99,7	100,0	100,0
Kraje rozwinięte	276300,3	63772,5	70809,2	105,6	102,1	100,5	85,9	86,6
w tym Unia Europejska ...	254213,3	58679,1	65145,7	104,8	101,3	99,6	79,7	79,7
w tym strefa euro	181742,1	41947,3	46568,2	104,6	101,2	99,4	57,0	57,0
Kraje rozwijające się	26340,9	6071,4	6755,4	93,7	90,4	89,9	9,2	8,3
Kraje Europy Środkowo- Wschodniej	16182,4	3728,4	4147,5	109,1	105,3	104,6	4,9	5,1
IMPORT^a	305995,4	70609,1	78413,0	103,5	100,0	98,5	100,0	100,0
Kraje rozwinięte	208633,9	48152,1	53488,8	104,9	101,4	99,9	67,2	68,2
w tym Unia Europejska ...	187394,4	43252,1	48046,4	104,8	101,3	99,7	60,5	61,2
w tym strefa euro	150202,7	34670,4	38511,6	105,2	101,8	100,1	48,3	49,1
Kraje rozwijające się	75422,8	17385,8	19301,3	105,2	101,7	100,3	24,3	24,6
Kraje Europy Środkowo- Wschodniej	21938,7	5071,2	5622,9	87,0	84,2	82,9	8,5	7,2
SALDO	12828,2	2963,2	3299,1	x	x	x	x	x
Kraje rozwinięte	67666,4	15620,4	17320,4	x	x	x	x	x
w tym Unia Europejska....	66818,9	15427,0	17099,3	x	x	x	x	x
w tym strefa euro	31539,4	7276,9	8056,6	x	x	x	x	x
Kraje rozwijające się	-49081,9	-11314,4	-12545,9	x	x	x	x	x
Kraje Europy Środkowo- Wschodniej	-5756,3	-1342,8	-1475,4	x	x	x	x	x

^a Dane dot. importu w podziale na grupy krajów prezentowane są **wg kraju pochodzenia**. Dane dot. importu **wg kraju wysyłki** dostępne są w Informacji bieżącej o wynikach wstępnych *Obroty handlu zagranicznego ogółem i wg krajów w I-V 2016 r.* na stronie internetowej GUS:

http://stat.gov.pl/download/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5466/1/46/1/obroty_handlu_zagranicznego_o_golem_i_wedlug_krajow_styczen-maj_2016.pdf

W strukturze geograficznej eksportu, w porównaniu z okresem styczeń–maj ub. roku, zwiększył się udział krajów rozwiniętych (przy niezmiennym udziale krajów UE) i krajów Europy Środkowo-Wschodniej, natomiast obniżył się – krajów rozwijających się. W imporcie wzrósł udział krajów rozwiniętych (w tym krajów UE) i krajów rozwijających się, a zmniejszył się – krajów Europy Środkowo-Wschodniej.

Eksport do krajów **Unii Europejskiej** wzrósł o 4,8% do 254,2 mld zł. Również o 4,8% zwiększył się import z tych krajów, osiągając wartość 187,4 mld zł. Dodatkowo saldo wymiany było wyższe niż przed rokiem i ukształtowało się na poziomie 66,8 mld zł (w okresie styczeń–maj ub. roku 63,8 mld zł). Obroty wyrażone w euro w eksporcie wyniosły 58,7 mld EUR, tj. o 1,3% więcej niż przed rokiem, a w imporcie 43,3 mld EUR i były wyższe również o 1,3%. Dodatkowo saldo osiągnęło wartość 15,4 mld EUR (po pięciu miesiącach ub. roku 15,2 mld EUR). Udział krajów Unii Europejskiej w eksporcie ogółem nie zmienił się w skali roku i wyniósł 79,7%, a w imporcie ogółem wzrósł o 0,7 p.proc. do 61,2%.

Wartość obrotów z **Niemcami** wzrosła w eksporcie o 5,5% do 86,6 mld zł, a w imporcie o 5,1% do 71,0 mld zł. Wymiana zamknęła się dodatnim saldem w wysokości 15,6 mld zł (wobec 14,6 mld zł przed rokiem). Eksport wyrażony w euro wzrósł o 2,0%, a import zwiększył się o 1,7%. Dodatkowo saldo wyniosło 3,6 mld EUR (przed rokiem 3,5 mld EUR). Udział Niemiec zwiększył się w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku w eksporcie ogółem z 26,9% do 27,2%, a w imporcie ogółem z 22,8% do 23,2%.

W wymianie z Niemcami wg grup towarowych SITC odnotowano wzrost eksportu m.in. samochodów osobowych, części i akcesoriów do pojazdów mechanicznych oraz mebli, zmniejszył się natomiast eksport spalinowych silników tłokowych i ich części. Z Niemiec sprowadzano więcej niż przed rokiem m.in. instrumentów muzycznych, samochodów osobowych oraz pomp, sprężarek i wentylatorów, a mniej – spalinowych silników tłokowych i ich części.

Eksport do krajów **Europy Środkowo-Wschodniej** zwiększył się w porównaniu z okresem styczeń–maj ub. roku o 9,1% do 16,2 mld zł, na co wpłynął wzrost dostaw do Rosji, na Ukrainę i Białoruś. Import z krajów Europy Środkowo-Wschodniej zmniejszył się w skali roku o 13,0% do 21,9 mld zł. Ujemne saldo poprawiło się z 10,4 mld zł w okresie styczeń–maj ub. roku do minus 5,6 mld zł. Obroty liczone w euro w eksporcie wyniosły 3,7 mld EUR i były o 5,3% wyższe niż przed rokiem, a w imporcie 5,1 mld EUR,

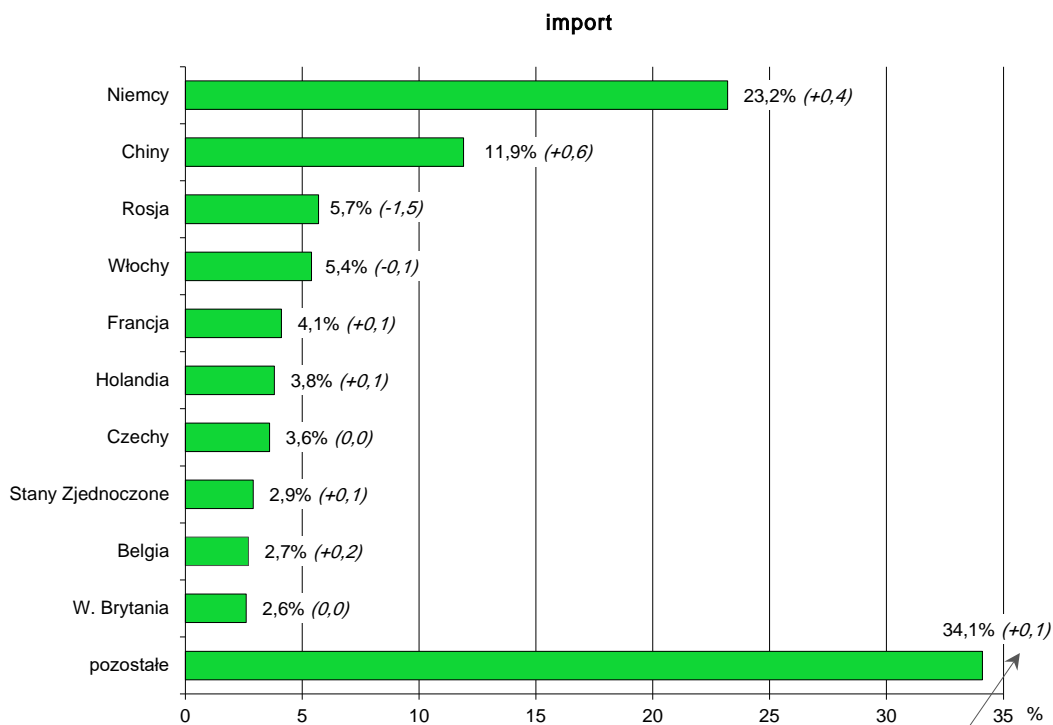
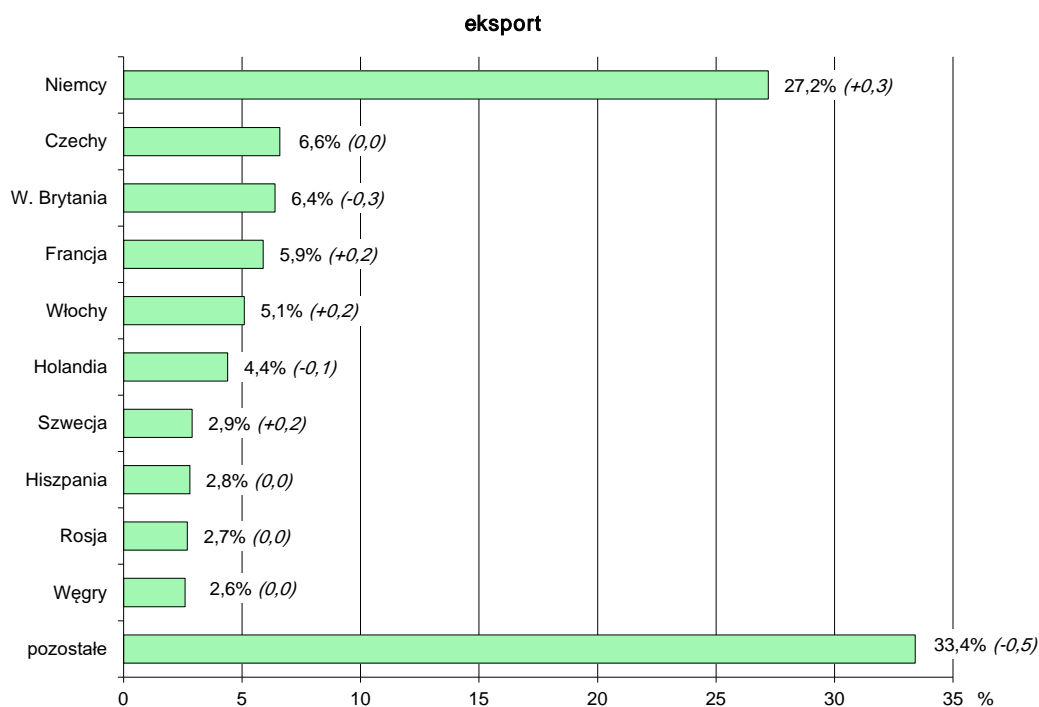
tj. były odpowiednio o 15,8% niższe. Ujemne saldo ukształtowało się na poziomie 1,3 mld EUR (wobec minus 2,5 mld EUR po pięciu miesiącach ub. roku). Eksport w dolarach USA wzrósł w skali roku o 4,6%, natomiast import obniżył się o 17,1%. Ujemne saldo obrotów wyniosło 1,5 mld USD (wobec minus 2,8 mld USD przed rokiem). Wzrost eksportu wpłynął na zwiększenie udziału krajów Europy Środkowo-Wschodniej w eksporcie ogółem z 4,9% w okresie pięciu miesięcy ub. roku do 5,1%. W imporcie ogółem odnotowano spadek udziału tych krajów z 8,5% do 7,2%.

Po pięciu miesiącach br. w rankingu naszych partnerów handlowych **Rosja** zajmowała, podobnie jak przed rokiem, dziewiąte miejsce w eksporcie i trzecie w imporcie. Eksport do Rosji zwiększył się w stosunku do okresu styczeń–maj ub. roku o 4,8% do 8,6 mld zł, natomiast import obniżył się o 17,8% i wyniósł 17,6 mld zł. Ujemne saldo obrotów poprawiło się z 13,1 mld zł przed rokiem do minus 8,9 mld zł. Obroty z Rosją wyrażone w euro w eksporcie wzrosły w skali roku o 1,2%, a w imporcie obniżyły się o 20,3%; ujemne saldo wyniosło 2,1 mld EUR (wobec minus 3,1 mld EUR po pięciu miesiącach ub. roku). Wartość wymiany liczonej w dolarach USA w eksporcie była wyższa niż przed rokiem o 0,4%, a w imporcie niższa o 21,7%. Ujemne saldo ukształtowało się na poziomie 2,3 mld USD (wobec minus 3,5 mld USD w okresie styczeń–maj ub. roku). Udział Rosji w eksporcie ogółem nie zmienił się w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku i wyniósł 2,7%, a w imporcie ogółem obniżył się z 7,2% do 5,7%.

W obrotach z Rosją wg grup SITC wzrosła wartość eksportu głównie statków powietrznych, związanych z nimi urządzeń i ich części oraz statków, łodzi i konstrukcji pływających, natomiast obniżył się – m.in. artykułów z papieru i tektury oraz leków. Wartość importu ropy naftowej, w wyniku spadku cen na rynkach światowych, znacznie zmniejszyła się (o ok. 31%), przy wzroście ilości dostaw tego surowca (o ok. 9%). Jednocześnie zwiększyła się wartość importu m.in. przetworzonych olejów ropy naftowej, nawozów i węgla.

Ukraina po pięciu miesiącach br. zajmowała siedemnastą pozycję na liście naszych partnerów handlowych w eksporcie i dwudziestą drugą w imporcie (przed rokiem odpowiednio osiemnastą i dwudziestą piątą pozycję). W porównaniu z okresem styczeń–maj ub. roku eksport na Ukrainę wzrósł o 15,8% do 5,1 mld zł, a import – o 21,6% do 2,9 mld zł. Dodatkowo saldo obrotów było wyższe niż przed rokiem, osiągając wartość 2,2 mld zł (w okresie styczeń–maj ub. roku 2,1 mld zł). Obroty z Ukrainą prezentowane w euro w eksporcie zwiększyły się w skali roku o 11,6%, a w imporcie o 17,4%. Saldo wyrażone w tej walucie nie zmieniło się w porównaniu z okresem pięciu miesięcy ub. roku i wyniosło 0,5 mld EUR. Wymiana liczona w dolarach USA była wyższa niż przed rokiem w eksporcie o 11,1%, a w imporcie o 16,3%; saldo ukształtowało się na poziomie 0,6 mld USD (wobec 0,5 mld USD w okresie styczeń–maj ub. roku). Udział Ukrainy w obrotach ogółem zwiększył się w skali roku w eksporcie z 1,5% do 1,6%, a w imporcie z 0,8% do 0,9%.

**STRUKTURA GEOGRAFICZNA OBROTÓW HANDLU ZAGRANICZNEGO
WEDŁUG KRAJÓW
w okresie styczeń–maj 2016 r.**

Zmiany do okresu I–V 2015 r. (w p.proc.)

W obrotach z Ukrainą wg grup SITC wzrósł eksport m.in. maszyn rolniczych, leków i skóry wyprawionej, natomiast obniżył się – m.in. przetworzonych olejów ropy naftowej oraz koksu i półkoksu. Odnotowano natomiast import niesprowadzanej przed rokiem energii elektrycznej. Wśród pozostałych towarów obserwowano m.in. znaczny wzrost wartości dostaw żeliwa i stali w postaci wlewków lub w pozostałych formach pierwotnych, kukurydzy oraz sztab, prętów itp. z żeliwa lub stali. Obniżył się natomiast import m.in. rud i koncentratów żelaza oraz urządzeń do rozdziału energii elektrycznej.

W obrotach ogółem prezentowanych wg **nomenklatury SITC**, w porównaniu z okresem styczeń–maj ub. roku, w większości sekcji obserwowano wzrost eksportu i importu – największy w sekcji różne wyroby przemysłowe. Spadek wymiany odnotowano w sekcjach paliwa mineralne, smary i materiały pochodne oraz surowce niejadalne z wyjątkiem paliw. W strukturze towarowej obrotów wzrósł przede wszystkim udział różnych wyrobów przemysłowych, a obniżył się – paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych.

Dynamika i struktura obrotów ogółem wg sekcji SITC kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-V 2016		I-V 2015	
	w mln zł	I-V 2015=100	struktura w %	
EKSPORT	318823,6	104,7	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe	33757,0	104,1	10,6	10,7
Napoje i tytoń	4972,8	102,7	1,6	1,6
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw	7028,7	96,1	2,2	2,4
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne	7844,9	75,5	2,5	3,4
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne	950,2	111,6	0,3	0,3
Chemikalia i produkty pokrewne	28620,0	106,4	9,0	8,8
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca	59723,3	100,9	18,7	19,4
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy	123575,5	104,9	38,8	38,7
Różne wyroby przemysłowe	51649,3	116,5	16,2	14,6
IMPORT	305995,4	103,5	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe	23363,0	107,4	7,6	7,4
Napoje i tytoń	2353,0	109,4	0,8	0,7
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw	9523,8	97,2	3,1	3,3
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne	15909,0	75,4	5,2	7,1
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne	1159,3	119,1	0,4	0,3
Chemikalia i produkty pokrewne	45854,4	107,5	15,0	14,4
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca	56234,2	107,6	18,4	17,7
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy	110369,5	104,0	36,1	35,9
Różne wyroby przemysłowe	37586,8	111,0	12,3	11,5

Eksport **produktów rolno-spożywczych** w okresie styczeń–maj br. był wyższy niż przed rokiem o 4,3% i wyniósł 41,0 mld zł, a import zwiększył się o 7,6% do 29,1 mld zł. Obroty zamknęły się dodatnim saldem w wysokości 11,9 mld zł (wobec 12,3 mld zł po pięciu miesiącach ub. roku). Udział towarów rolno-spożywczych w eksporcie ogółem pozostał na poziomie sprzed roku i wyniósł 12,9%, a w imporcie ogółem wzrósł z 9,1% do 9,5%. Wzrost eksportu w skali roku notowano w obrotach z krajami rozwiniętymi – o 6,2% (w tym z krajami UE o 5,6%) i z krajami Europy Środkowo-Wschodniej – o 14,0%, natomiast

niższy (o 12,5%) był eksport do krajów rozwijających się (głównie w wyniku spadku dostaw pszenicy). Import produktów rolno-spożywczych zwiększył się w obrotach ze wszystkimi grupami krajów: z krajami rozwiniętymi o 7,6% (w tym z krajami UE o 6,5%), z krajami rozwijającymi się o 7,1% i z krajami Europy Środkowo-Wschodniej o 8,5%.

Obroty towarowe produktami rolno-spożywczymi (wg CN) przedstawiały się następująco:

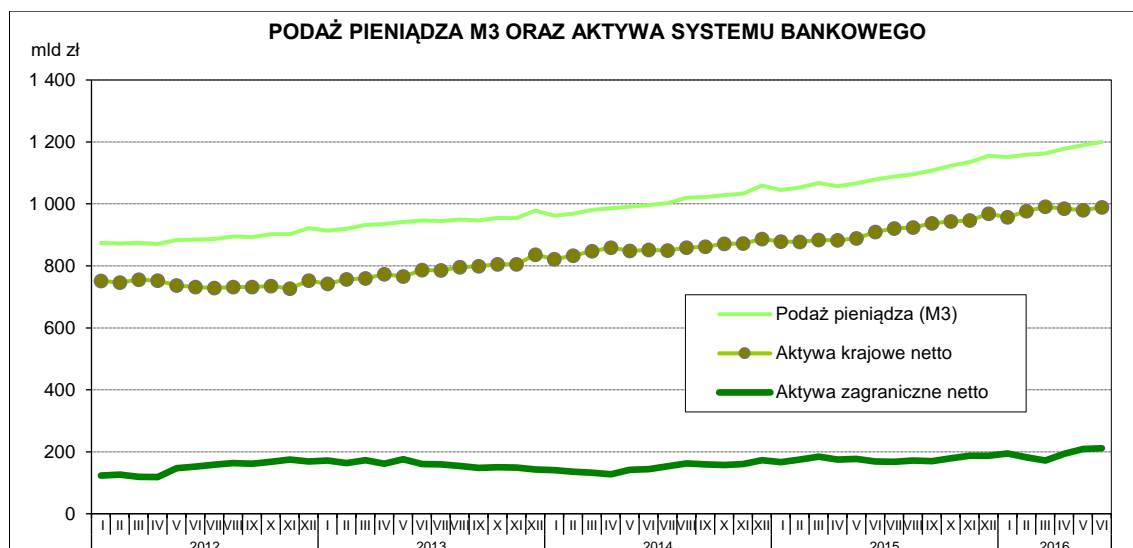
Wyszczególnienie	I-V 2016						I-V 2015	I-V 2016
	w mln zł	w mln EUR	w mln USD	I-V 2015=100				
				zł	EUR	USD	struktura w %	
EKSPORT	41029,9	9467,4	10515,2	104,3	100,8	99,3	100,0	100,0
Przetwory spożywcze	19615,0	4527,4	5028,0	108,5	104,9	103,3	46,0	47,8
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	12581,1	2903,6	3225,5	105,1	101,6	100,1	30,4	30,7
Produkty pochodzenia roślinnego.	7630,5	1758,9	1953,3	92,4	89,3	88,1	21,0	18,6
Oleje i tłuszcze	1203,3	277,5	308,4	115,8	111,7	110,2	2,6	2,9
IMPORT	29108,6	6717,1	7461,6	107,6	104,0	102,4	100,0	100,0
Przetwory spożywcze	11708,3	2701,3	3001,2	107,7	104,1	102,6	40,2	40,2
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	8212,8	1895,7	2105,9	109,3	105,7	104,0	27,8	28,2
Produkty pochodzenia roślinnego.	7838,4	1808,9	2008,9	104,2	100,9	99,2	27,8	27,0
Oleje i tłuszcze	1349,1	311,2	345,6	117,5	113,5	111,6	4,2	4,6
SALDO	11921,3	2750,3	3053,6	x	x	x	x	x
Przetwory spożywcze	7906,7	1826,1	2026,8	x	x	x	x	x
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	4368,3	1007,9	1119,6	x	x	x	x	x
Produkty pochodzenia roślinnego.	-207,9	-50,0	-55,6	x	x	x	x	x
Oleje i tłuszcze	-145,8	-33,7	-37,2	x	x	x	x	x

W porównaniu z okresem pięciu miesięcy ub. roku eksport **zbóż** zmniejszył się o 29,0% i wyniósł 2196,5 tys. ton o wartości 1691,6 mln zł (388,6 mln EUR). Na rynki zagraniczne dostarczano głównie pszenicę, a największymi jej odbiorcami były Arabia Saudyjska, Egipt i Niemcy. Import zbóż zwiększył się o 50,5% i wyniósł 556,9 tys. ton o wartości 725,4 mln zł (167,2 mln EUR). Najwięcej sprowadzono kukurydzy (głównie z Ukrainy i Argentyny) oraz pszenicy (m.in. z Czech, Słowacji i Niemiec).

W **strukturze rozdysponowania importu według głównych kategorii ekonomicznych**, w porównaniu z okresem styczeń-maj ub. roku, zwiększył się udział towarów konsumpcyjnych (z 23,0% do 24,9%), a obniżył się – towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie (z 60,4% do 58,5%). Udział dóbr inwestycyjnych pozostał na tym samym poziomie i wyniósł 16,6%. Odnotowano wzrost importu dóbr inwestycyjnych o 3,8%, towarów konsumpcyjnych o 11,9% oraz towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie – o 0,2%.

Pieniądz

Podaż pieniądza M3¹⁹ na koniec czerwca br. wyniosła 1200,4 mld zł, tj. była o 3,9% wyższa niż w końcu grudnia ub. roku i o 0,9% większa niż przed miesiącem.

Komponenty podaży pieniądza M3 oraz aktywa systemu bankowego^a kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2015		2016			
	VI	XII	V	VI		
	mln zł				V 2016= =100	XII 2015= =100
Podaż pieniądza (M3)	1077727,5	1155401,0	1189370,9	1200449,2	100,9	103,9
pieniądz gotówkowy w obiegu	139082,7	149686,4	159751,5	163161,7	102,1	109,0
depozyty i inne zobowiązania ..	926814,6	995980,8	1020888,6	1028581,6	100,8	103,3
pozostałe składniki M3	11830,2	9733,8	8730,7	8705,9	99,7	89,4
Aktywa zagraniczne netto	169125,8	187468,5	209180,8	211257,4	101,0	112,7
Aktywa krajowe netto	908601,7	967932,6	980190,0	989191,8	100,9	102,2
należności	1052500,0	1076439,4	1093112,4	1102026,5	100,8	102,4
zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego	158014,7	201338,0	216831,1	224523,5	103,5	111,5
saldo pozostałych pozycji netto	-301913,1	-309844,8	-329753,4	-337358,1	x	x

^a Stan w końcu okresu.

Zasoby pieniądza gotówkowego w obiegu (poza kasami banków) na koniec czerwca br. wyniosły 163,2 mld zł i wzrosły o 9,0% w porównaniu z końcem ub. roku, a w stosunku do końca maja br. zwiększyły się o 2,1%.

¹⁹ Opracowano na podstawie danych Narodowego Banku Polskiego – statystyka monetarna i finansowa.

Depozyty i inne zobowiązania, stanowiące główną pozycję w strukturze podaży pieniądza (M3), w końcu czerwca br. wyniosły 1028,6 mld zł, tj. o 3,3% więcej niż na koniec ub. roku i o 0,8% więcej niż przed miesiącem. Największy udział w tej pozycji (65,8%) miały depozyty i inne zobowiązania wobec gospodarstw domowych, które wzrosły w stosunku do końca ub. roku o 4,8%. Depozyty przedsiębiorstw zmniejszyły się w tym okresie o 2,5%.

Pozostałe składniki M3 na koniec czerwca br. wyniosły 8,7 mld zł. Wartość tej pozycji w porównaniu ze stanem na koniec ub. roku spadła o 10,6%, a w stosunku do maja br. zmniejszyła się o 0,3%.

Kolejnym czynnikiem kształtującym stan zasobów pieniądza były **aktywa zagraniczne netto**, które na koniec czerwca br. wyniosły 211,3 mld zł. Ich wartość wzrosła w porównaniu z końcem ub. roku o 12,7%, a w stosunku do maja br. zwiększyła się o 1,0%.

Aktywa krajowe netto na koniec czerwca br. ukształtowały się na poziomie 989,2 mld zł, tj. więcej niż w końcu ub. roku o 2,2% i w porównaniu z końcem maja br. o 0,9%.

Należności, stanowiące największą pozycję w strukturze aktywów krajowych netto, w końcu czerwca br. wyniosły 1102,0 mld zł, tj. o 2,4% więcej niż na koniec ub. roku i o 0,8% więcej niż przed miesiącem. Największy udział w tej pozycji (59,2%) miały należności od gospodarstw domowych, które wzrosły w stosunku do końca ub. roku o 3,2%. Należności od przedsiębiorstw zwiększyły się w tym okresie o 3,4%.

Główne komponenty podaży pieniądza i aktywów krajowych netto (wg stanu w końcu okresu) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	VI 2016		
	w mln zł	V 2016=100	XII 2015=100
Depozyty i inne zobowiązania	1028581,6	100,8	103,3
Gospodarstwa domowe	676887,1	101,3	104,8
Niemonetarne instytucje finansowe	49504,8	99,2	96,6
Przedsiębiorstwa	243133,5	100,3	97,5
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	21186,3	100,9	108,4
Instytucje samorządowe.....	34022,7	95,1	138,9
Fundusze ubezpieczeń społecznych.....	3847,2	103,5	71,9
Należności	1102026,5	100,8	102,4
Gospodarstwa domowe	652833,1	101,0	103,2
Niemonetarne instytucje finansowe	57296,2	105,7	94,4
Przedsiębiorstwa	335139,0	100,0	103,4
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	6181,7	101,6	101,8
Instytucje samorządowe	50576,3	98,5	95,4
Fundusze ubezpieczeń społecznych	0,2	100,0	100,0

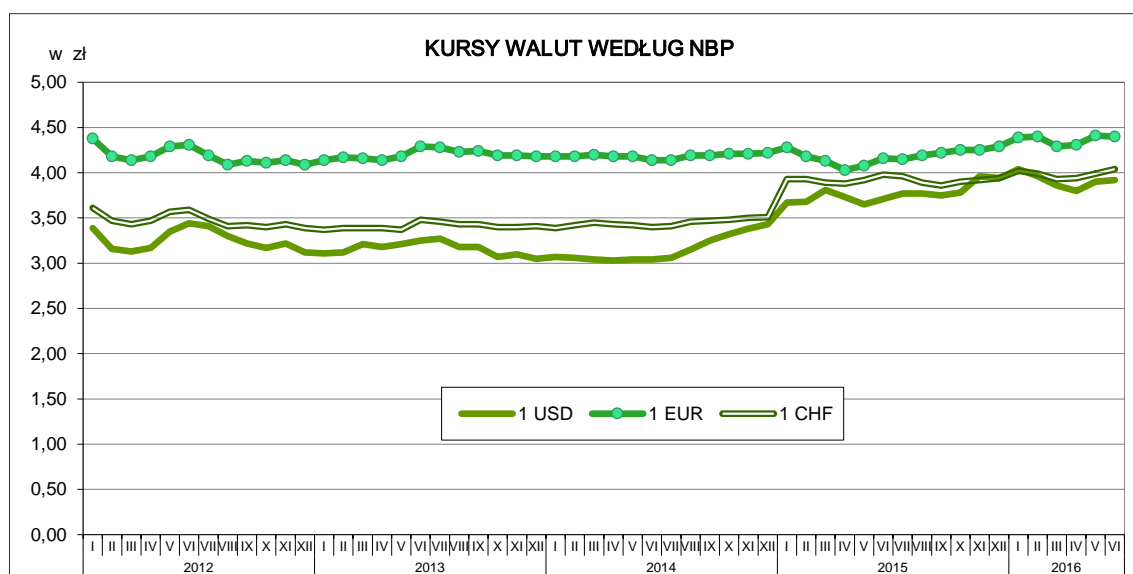
Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego na koniec czerwca br. wyniosło 224,5 mld zł. Zadłużenie to wzrosło o 11,5% w porównaniu z końcem ub. roku, a w stosunku do maja br. zwiększyło się o 3,5%.

Czynnikiem obniżającym stan zasobów pieniądza było ujemne **saldo pozostałych pozycji netto**, w kwocie 337,4 mld zł, które pogłębiło się w relacji do stanu na koniec ub. roku o 27,5 mld zł oraz w stosunku do końca maja br. – o 7,6 mld zł.

Podstawowe stopy procentowe Narodowego Banku Polskiego od 5 marca ub. roku utrzymują się na niezmiennym poziomie: stopa lombardowa – 2,50%, stopa redyskonta weksli – 1,75%, stopa referencyjna – 1,50%, stopa depozytowa – 0,50%.

Średnie miesięczne kursy walut w Narodowym Banku Polskim kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2015		2016				
	VI	XII	V	VI			
	w zł				zmiana % w stosunku do		
				VI 2015	XII 2015	V 2016	
100 EUR	415,97	429,05	440,76	440,19	5,8	2,6	-0,1
100 USD	371,03	394,17	389,91	392,00	5,7	-0,6	0,5
100 CHF	398,17	396,23	398,74	403,74	1,4	1,9	1,3

Średni miesięczny kurs **euro** w czerwcu br. był nieznacznie niższy niż w maju br. i wyższy niż przed rokiem o 5,8%. Kurs **dolara amerykańskiego** wzrósł w porównaniu z poprzednim miesiącem o 0,5%, a w skali roku zwiększył się o 5,7%. Kurs **franka szwajcarskiego** był wyższy w porównaniu z majem br. o 1,3%, a stosunku do czerwca ub. roku wzrósł o 1,4%.

Budżet państwa

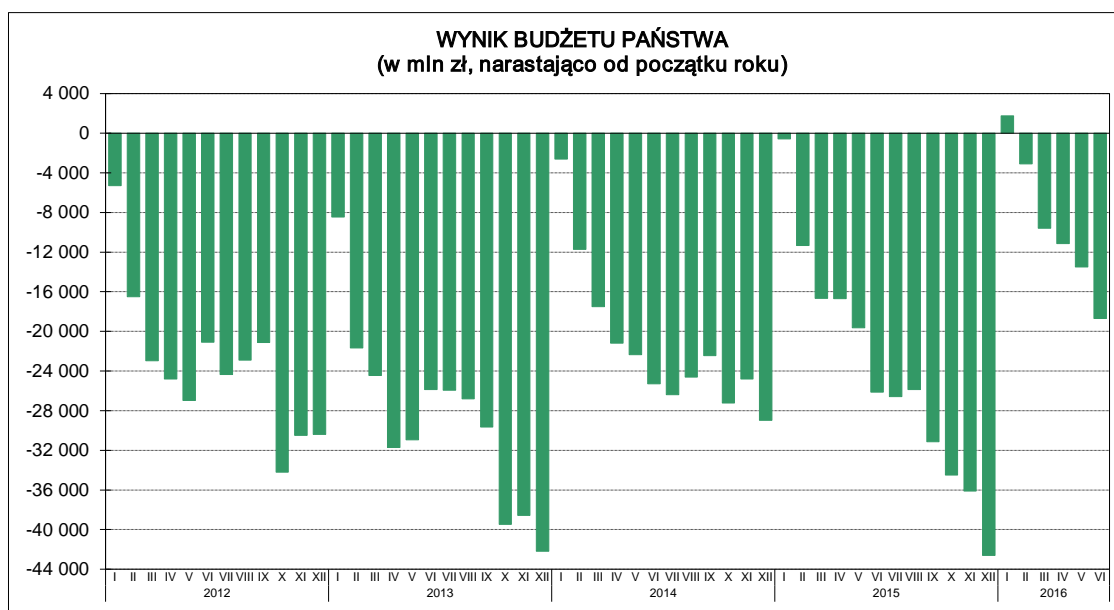
W okresie styczeń–czerwiec br. **dochody** budżetu państwa²⁰ wyniosły 151610,8 mln zł (tj. 48,3% kwoty założonej w ustawie budżetowej na 2016 r.), a **wydatki** 170294,7 mln zł (odpowiednio 46,2%). **Deficyt** ukształtował się na poziomie 18683,9 mln zł, co stanowiło 34,1% planu.

Dochody i wydatki budżetu państwa kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa na 2016 r.	I–VI 2016				I–VI 2015= =100
		wykonanie	realizacja ustawy budżetowej	struktura		
Dochody ogółem	313808,5	151610,8	48,3	100,0	110,6	
Dochody podatkowe	276140,0	132142,6	47,9	87,2	107,4	
w tym:						
podatki pośrednie	194149,0	94256,6	48,5	62,2	106,9	
w tym podatek akcyzowy	64083,0	31098,2	48,5	20,5	104,9	
podatek dochodowy od osób prawnych	26067,0	13813,6	53,0	9,1	102,1	
podatek dochodowy od osób fizycznych	46894,0	22080,1	47,1	14,6	108,4	
podatek od niektórych instytucji finansowych	5500,0	1400,7	25,5	0,9	.	
Dochody niepodatkowe	35931,0	19089,2	53,1	12,6	140,8	
w tym wpływ z cła	3034,0	1541,7	50,8	1,0	112,6	
Środki z Unii Europejskiej i z innych źródeł						
niepodlegające zwrotowi	1737,6	379,0	21,8	0,2	79,1	
Wspólna Polityka Rolna.....	48,8	6,4	13,1	0,0	9,2	
fundusze strukturalne i inne	1688,8	372,6	22,1	0,2	91,0	
Wydatki ogółem	368548,5	170294,7	46,2	100,0	104,4	
w tym:						
Obsługa długu Skarbu Państwa	31800,0	13547,4	42,6	8,0	108,3	
Rozliczenia z budżetem ogólnym UE z tytułu środków własnych	19243,6	8728,7	45,4	5,1	79,1	
Dotacje dla:						
Funduszu Emerytalno-Rentowego	17780,2	7565,3	42,5	4,4	94,8	
Funduszu Ubezpieczeń Społecznych	44847,8	23201,4	51,7	13,6	108,2	
Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego	53043,0	31173,6	58,8	18,3	103,3	
Deficyt (-) / Nadwyżka (+)	-54740,0	-18683,9	34,1	x	x	
Finansowanie deficytu ^a :						
źródła krajowe	41759,3	35905,6	86,0	x	x	
źródła zagraniczne	22221,1	-9481,0	-	x	x	

a Obejmuje finansowanie deficytu budżetu państwa i budżetu środków europejskich.

²⁰ Opracowano na podstawie informacji Ministerstwa Finansów: „Szacunkowe dane o wykonaniu budżetu państwa za okres styczeń–czerwiec 2016 r.”

Dochody zrealizowane w okresie styczeń–czerwiec br. były wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku o 10,6%. Wpływy z **podatków pośrednich** wyniosły 94256,6 mln zł, w tym z podatku akcyzowego 31098,2 mln zł. Ich udział w łącznej kwocie dochodów wyniósł odpowiednio: 62,2% i 20,5%.

Wpływy z **podatku dochodowego** od osób prawnych ukształtowały się na poziomie 13813,6 mln zł, a od osób fizycznych – 22080,1 mln zł. Ich udział w dochodach ogółem wyniósł odpowiednio 9,1% i 14,6%. Wykonanie dochodów budżetu państwa z tytułu napływu środków z Unii Europejskiej i z innych źródeł niepodlegających zwrotowi stanowiło 21,8% planu.

Wydatki poniesione w okresie styczeń–czerwiec br. były o 4,4% większe niż przed rokiem. Wypłaty subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego wyniosły 31173,6 mln zł, tj. wzrosły o 3,3% i stanowiły 18,3% wydatków ogółem. Wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa stanowiły 8,0% wydatków ogółem. Wypłacone w okresie styczeń–czerwiec br. dotacje dla Funduszu Emerytalno-Rentowego wyniosły 7565,3 mln zł (tj. 4,4% wydatków ogółem), a dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – 23201,4 mln zł (odpowiednio 13,6%).

Wydatki bieżące jednostek budżetowych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-V 2016			
	wykonanie w mln zł	realizacja ustawy budżetowej	struktura	I-V 2015= =100
Ogółem wydatki bieżące jednostek budżetowych	25240,1	36,7	100,0	104,9
w tym:				
Transport i łączność	854,8	27,9	3,4	105,4
Nauka	198,7	35,6	0,8	133,3
Oświata i wychowanie	635,8	39,8	2,5	98,5
Szkolnictwo wyższe	12,8	25,7	0,1	93,9
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	85,4	34,5	0,3	98,6
Ochrona zdrowia	840,0	32,8	3,3	101,3
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	123,5	39,9	0,5	96,3
Administracja publiczna	4526,5	40,7	17,9	102,3
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	766,9	39,0	3,0	102,3
Wymiar sprawiedliwości	4397,3	41,1	17,4	103,3
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	4801,4	43,9	19,0	106,5
Obrona narodowa	5489,5	33,4	21,7	105,2

W okresie styczeń–maj br. **wydatki bieżące jednostek budżetowych** były o 4,9% wyższe niż przed rokiem, a ich udział w ogólnej kwocie wydatków budżetu państwa, podobnie jak przed rokiem, wyniósł 17,7%.

Giełdowy rynek papierów wartościowych

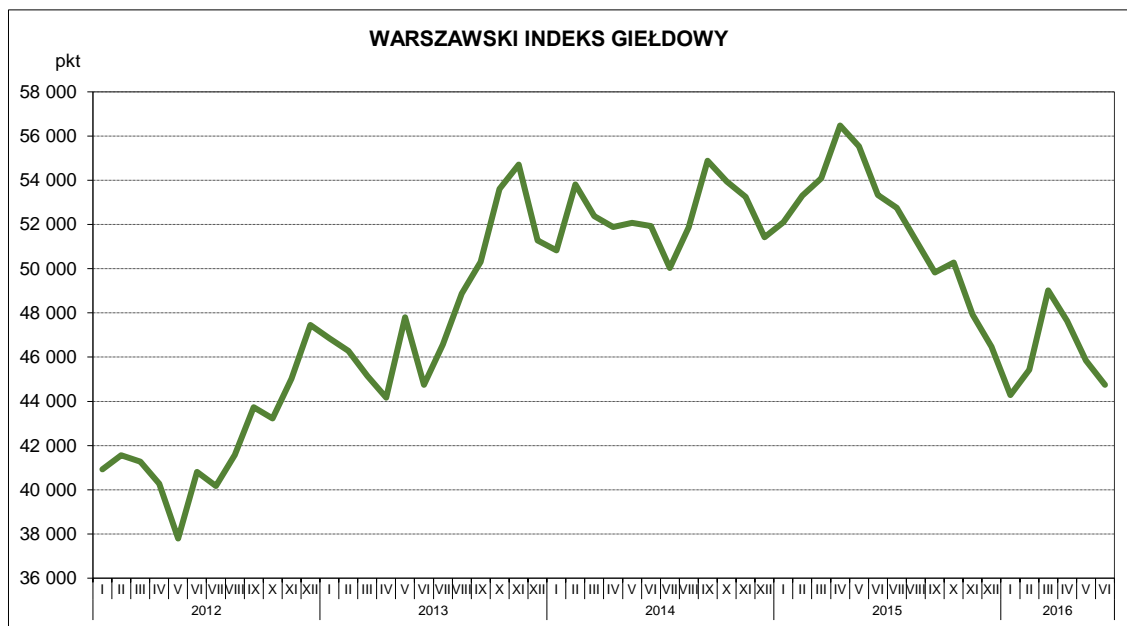
W I półroczu br. na **Rynku Głównym** Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie debiutowało 9 spółek, wycofało się 13 i w rezultacie w końcu czerwca br. notowano 483 spółki. **Kapitalizacja** na ostatniej sesji w czerwcu br. wyniosła 913,1 mld zł (spadek o 374,6 mld zł, tj. o 29,1% w stosunku do ostatniej sesji w analogicznym okresie ub. roku).

Obroty w segmencie kasowym Rynku Głównego Giełdy Papierów Wartościowych kształtowały się następująco:

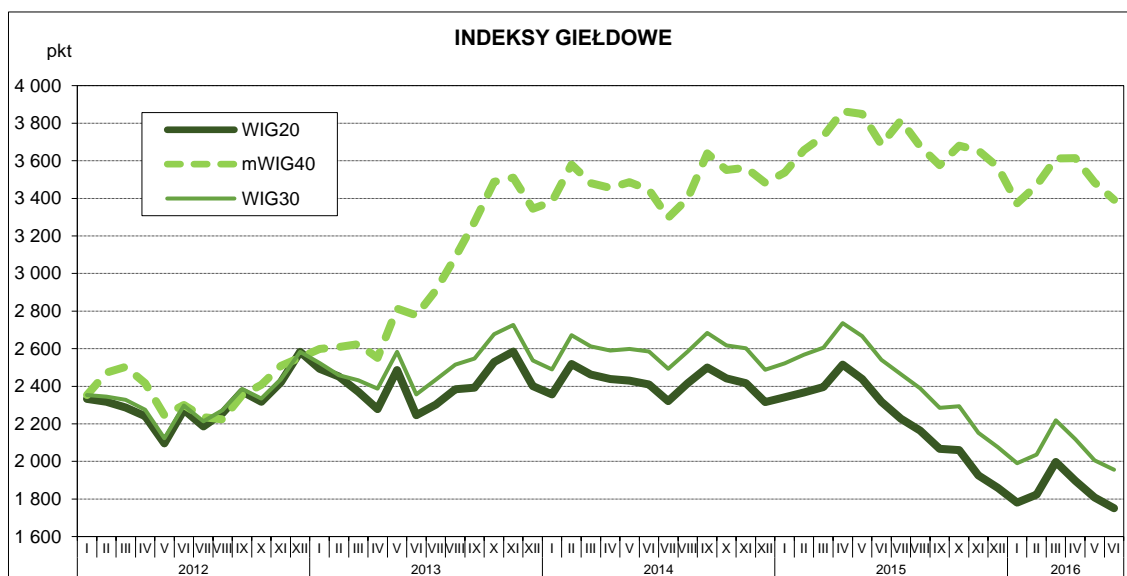
Wyszczególnienie	2015					2016			
	I-VI	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	I-VI	I-VI 2015=100
	w mln zł								
Akcje									
Sesyjne	101992,8	51985,9	50006,9	52158,1	49230,5	44496,1	40786,5	85282,6	83,6
Pozasesyjne	12417,9	4233,6	8184,3	11175,9	4944,2	1826,5	4216,2	6042,7	48,7
Prawa do akcji									
Sesyjne	64,2	8,6	55,6	8,4	10,0	0,6	34,2	34,8	54,2
Pozasesyjne	1,4	-	1,4	0,3	516,2	-	-	-	x
Prawa poboru									
Sesyjne	-	-	-	2,6	-	-	112,0	112,0	x
Pozasesyjne	-	-	-	-	-	-	4,9	4,9	x
Certyfikaty inwestycyjne									
Sesyjne	39,6	24,2	15,4	15,1	21,8	18,9	13,1	32,0	80,8
Pozasesyjne	-	-	-	3,7	2,7	4,5	-	4,5	x
Produkty strukturyzowane^a									
Sesyjne	385,0	197,8	187,2	168,2	168,7	205,6	216,9	422,5	109,7
ETF^a									
Sesyjne	160,0	57,0	103,0	66,4	48,1	58,3	36,5	94,8	59,3

^a W latach 2015–2016 nie odnotowano transakcji pozasesyjnych.

W I półroczu br. łączna wartość obrotów **akcjami** wyniosła 91325,3 mln zł (o 20,2% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku). W systemie transakcji sesyjnych obroty zmniejszyły się o 16,4%, a w systemie transakcji pakietowych spadły o 51,3%. Wartość obrotów **prawami do akcji** w systemie transakcji sesyjnych w okresie styczeń–czerwiec br. wyniosła 34,8 mln zł (spadek o 45,8%). Obroty **prawami poboru** wyniosły 116,9 mln zł. Obroty **certyfikatami inwestycyjnymi** w systemie transakcji sesyjnych ukształtowały się na poziomie 32,0 mln zł (tj. o 19,2% niższym niż w I półroczu ub. roku). Zwiększyły się obroty transakcji sesyjnych **produktami strukturyzowanymi** – o 9,7% do 422,5 mln zł. Obroty **ETF-ami** w I półroczu br. wyniosły w transakcjach sesyjnych 94,8 mln zł (spadek o 40,7%).

Na zamknięciu ostatniej sesji w czerwcu br. większość indeksów giełdowych zanotowała spadek w relacji do stanu na ostatniej sesji w przed rokiem, w tym WIG – o 16,1%, a WIG-Poland – o 16,7%. Obniżył się indeks w sektorze dużych spółek WIG20 – o 24,5% oraz w sektorze średnich spółek mWIG40 – o 7,9%. Wśród indeksów sektorowych największy spadek wystąpił w branży energetycznej (o 35,6%) i surowcowej (o 34,0%), natomiast wzrost odnotowano m.in. w branży spożywczej (o 22,7%) i deweloperskiej (o 17,1%).

Wartość indeksów giełdowych kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2015				2016		
	stan na zamknięcie ostatniej sesji w miesiącu						
	III	VI	IX	XII	III	VI	VI 2015=100
WIG	54091,3	53329,0	49824,6	46467,4	49017,4	44748,5	83,9
WIG-POLAND	55562,2	54697,0	50998,5	47412,4	50037,4	45543,3	83,3
WIG-UKRAINE	278,5	325,2	338,9	382,0	420,6	465,3	143,1
WIG-BANKI	7660,2	7398,0	6581,0	6086,6	6498,6	5687,2	76,9
WIG-BUDOW	2591,3	2666,9	2916,6	2926,3	2896,7	2548,6	95,6
WIG-CHEMIA	13718,6	14197,3	14821,0	16458,5	15523,5	12311,8	86,7
WIG-DEWEL	1372,6	1369,3	1379,7	1513,4	1587,3	1603,4	117,1
WIG-ENERG	4479,0	4162,6	3299,7	2928,4	3114,3	2682,7	64,4
WIG-INFO	1570,6	1640,0	1618,7	1611,7	1772,3	1714,5	104,5
WIG-MEDIA	4090,2	4204,9	4292,5	3942,1	4437,2	4156,7	98,9
WIG-PALIWA	4069,0	5036,2	4703,7	4468,3	4797,1	4696,1	93,2
WIG-SPOŻYW	2812,5	2945,2	3394,8	3421,0	3541,4	3614,1	122,7
WIG-SUROWC	3687,0	3182,7	2600,0	1956,9	2349,2	2099,6	66,0
WIG-TELKOM	1039,9	968,1	883,1	808,0	824,7	676,2	69,9
WIG-CEE.....	697,2	759,8	720,7	752,8	769,2	822,3	108,2
RESPECT	2836,8	2811,1	2515,9	2268,9	2424,5	2156,9	76,7
WIG30	2605,4	2540,3	2285,8	2075,5	2218,5	1955,7	77,0
WIG20	2395,9	2317,8	2066,4	1859,2	1997,7	1750,7	75,5
mWIG40.....	3732,0	3685,5	3576,8	3567,1	3612,3	3393,0	92,1
sWIG80.....	13443,4	12901,6	13105,0	13211,2	13605,3	13177,9	102,1
WIGdiv	1208,4	1178,6	1053,5	958,7	1035,1	920,8	78,1

W I półroczu br. wartość transakcji sesyjnych **kontraktami terminowymi** wyniosła 94395,8 mln zł (tj. o 11,1% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku), a transakcje pozasesyjne tymi instrumentami kształtowały się na poziomie 2903,1 mln zł (wzrost o 6,2%). Zmniejszyły się obroty **opcjami indeksowymi** w systemie transakcji sesyjnych (o 22,9%) oraz pozasesyjnych (o 73,5%). W I półroczu br. nie odnotowano obrotów **jednostkami indeksowymi**.

Obroty w segmencie transakcji terminowych Rynku Głównego Giełdy Papierów Wartościowych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2015					2016			
	I-VI	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	I-VI	I-VI 2015=100
	w mln zł								
Kontrakty terminowe									
Sesyjne	106169,9	55445,1	50724,8	56862,0	47712,8	47872,8	46523,0	94395,8	88,9
Pozasesyjne	2733,0	1261,5	1471,5	1697,0	1571,0	1387,4	1515,7	2903,1	106,2
Opcje indeksowe									
Sesyjne	52,3	26,4	25,9	26,3	30,4	23,8	16,5	40,3	77,1
Pozasesyjne	4,9	2,1	2,8	5,8	2,5	0,5	0,8	1,3	26,5

W I półroczu br. na **rynku NewConnect** debiutowało 7 spółek, wycofało się 12, a liczba spółek notowanych na koniec czerwca br. wyniosła 413. **Kapitalizacja** tego rynku na ostatniej czerwcowej sesji ukształtowała się na poziomie 8861,2 mln zł (spadek o 8,3% w stosunku do ostatniej sesji w I półroczu ub. roku). Wartość obrotów **akcjami** w transakcjach sesyjnych zmniejszyła się do 609,8 mln zł (o 26,8%), natomiast w systemie

transakcji pozasesyjnych zwiększyła się o 27,2% do 73,9 mln zł. Odnotowano znaczny spadek obrotów **prawami do akcji**, które w I półroczu br. wyniosły 0,1 mln zł (wobec 6,7 mln zł przed rokiem). Zanotowano spadek wskaźnika NCIndex do 275,3 pkt (wobec 279,5 pkt przed rokiem).

Obroty na Rynku NewConnect kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2015					2016			
	I-VI	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	I-VI	I-VI 2015=100
	w mln zł								
Akcje									
Sesyjne	832,6	479,1	353,5	413,5	459,7	346,0	263,8	609,8	73,2
Pozasesyjne	58,1	37,1	21,0	73,2	95,2	46,2	27,7	73,9	127,2
Prawa do akcji									
Sesyjne	6,7	5,7	1,0	6,0	3,7	0,1	-	0,1	1,5
Pozasesyjne	-	-	-	-	-	-	-	-	x
Prawa poboru^a									
Sesyjne	-	-	-	0,4	-	-	-	0,1	x

^a W latach 2015-2016 nie odnotowano transakcji pozasesyjnych.

W I półroczu br. obroty **obligacjami Skarbu Państwa** na GPW w ramach rynku Catalyst wyniosły 387,8 mln zł (o 66,1% więcej niż przed rokiem). Obroty **obligacjami korporacyjnymi** wyniosły 668,8 mln zł (wzrost o 21,8%), **obligacjami komunalnymi** - 6,9 mln zł (podobnie jak przed rokiem), a **obligacjami spółdzielczymi** - 15,8 mln zł (spadek o 64,7%). Obroty listami zastawnymi wyniosły 23,1 mln zł.

W I półroczu br. w ramach rynku Catalyst nie zanotowano obrotów **obligacjami Skarbu Państwa, komunalnymi** oraz **spółdzielczymi** na BondSpot. Obroty **obligacjami korporacyjnymi** ponad 2-krotnie zwiększyły się w porównaniu z I półroczem ub. roku (do 666,3 mln zł). Obroty **listami zastawnymi** wyniosły 10,8 mln zł (wobec 22,2 mln zł przed rokiem).

Obroty^a na Rynku Catalyst kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2015					2016			
	I-VI	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	I-VI	I-VI 2015=100
	w mln zł								
GPW									
Obligacje Skarbu Państwa	233,5	117,6	115,9	141,6	214,3	162,9	224,9	387,8	166,1 x
Obligacje Korporacyjne	549,0	295,3	253,7	301,5	382,1	315,4	353,4	668,8	121,8
Obligacje Komunalne	6,9	6,8	0,1	0,8	4,3	5,4	1,6	6,9	99,9
Obligacje Spółdzielcze	44,8	26,9	17,9	10,1	31,2	10,6	5,2	15,8	35,3
Listy zastawne	-	-	-	5,1	0,1	3,0	20,1	23,1	x
BondSpot^b									
Obligacje Skarbu Państwa	13,1	7,6	5,5	5,9	-	-	-	-	x
Obligacje Korporacyjne.....	295,9	109,7	186,3	114,2	128,2	52,3	614,0	666,3	225,2
Listy zastawne.....	22,2	22,2	-	16,7	0,0	10,8	-	10,8	48,8

^a Suma wartości obrotów dla rynku regulowanego i alternatywnego systemu obrotów. ^b W latach 2015-2016 nie odnotowano transakcji obligacjami komunalnymi i spółdzielczymi.

Ruch graniczny z krajami spoza strefy Schengen

Według danych straży granicznej, w I półroczu br. dokonano 23,0 mln odpraw osób w ruchu granicznym między Polską a krajami spoza obszaru Schengen (o 2,1 mln więcej niż w analogicznym okresie ub. roku). **Odprawy osobowego ruchu granicznego**²¹ rejestrowano na 73 przejściach zlokalizowanych na granicy z Rosją, Białorusią i Ukrainą oraz na lotniskach i w portach morskich.

W okresie styczeń–czerwiec br. **poza granicę strefy Schengen** różnymi drogami (lądową, powietrzną i morską) **wyjechało 3,5 mln Polaków**, tj. o 0,8% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku.

Wyjeżdżając poza strefę Schengen Polacy najczęściej korzystali z transportu lotniczego – 2,0 mln osób (o 5,7% więcej niż w I półroczu ub. roku) oraz z przejść drogowych – 1,5 mln osób (spadek o 5,3%). Drogę morską wybrało 22,0 tys. osób (wzrost o 4,2%). Przez przejścia kolejowe wyjechało 13,9 tys. osób, tj. o 15,0% mniej niż w okresie styczeń–czerwiec ub. roku. Najwięcej obywateli polskich opuszczających strefę Schengen lądem wyjeżdżało przez przejścia graniczne z Rosją – 715,1 tys. (spadek o 12,6% w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku). Przez przejścia z Ukrainą wyjechało 539,7 tys. osób (tj. o 6,9% więcej niż w I półroczu ub. roku), a z Białorusią – 211,9 tys. Polaków (tj. o 6,4% mniej).

W okresie styczeń–czerwiec br. na granicy wschodniej oraz na lotniskach i w portach morskich zarejestrowano 8,2 mln **cudzoziemców wjeżdżających do Polski spoza strefy Schengen**, tj. o 14,9% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. Straż Graniczna zarejestrowała 5,2 mln przyjazdów obywateli Ukrainy (o 24,2% więcej niż w I półroczu ub. roku), 1,4 mln obywateli Białorusi (spadek o 2,1%) i 0,7 mln obywateli Rosji (odpowiednio o 9,5% mniej).

Obcokrajowcy przyjeżdżający do Polski korzystali głównie z przejść drogowych, na których zarejestrowano 7,3 mln przyjazdów (o 15,5% więcej niż w I półroczu ub. roku). Z transportu lotniczego skorzystało 796,3 tys. cudzoziemców (o 17,6% więcej niż przed rokiem), a z kolejowego – 103,4 tys. osób (mniej o 24,6%). Na przejściach morskich w okresie styczeń–czerwiec br. odnotowano 17,2 tys. przyjazdów cudzoziemców (wzrost w skali roku o 4,8%).

Na wschodniej granicy Polski (z wyłączeniem granicy z Litwą) w I półroczu br. dokonano 17,4 mln odpraw osobowych (tj. o 10,6% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku). Ruch lądowy na granicy wschodniej stanowił 75,6% rejestrowanych przyjazdów i wyjazdów (wobec 75,4% w okresie styczeń–czerwiec ub. roku). W porównaniu

²¹ Liczba odpraw w osobowym ruchu granicznym to suma wjazdów i wyjazdów do Polski. Jedna osoba wjeżdżająca do lub wyjeżdżająca z Polski jest ujmowana w danych Straży Granicznej tyle razy, ile razy granicę tę przekracza.

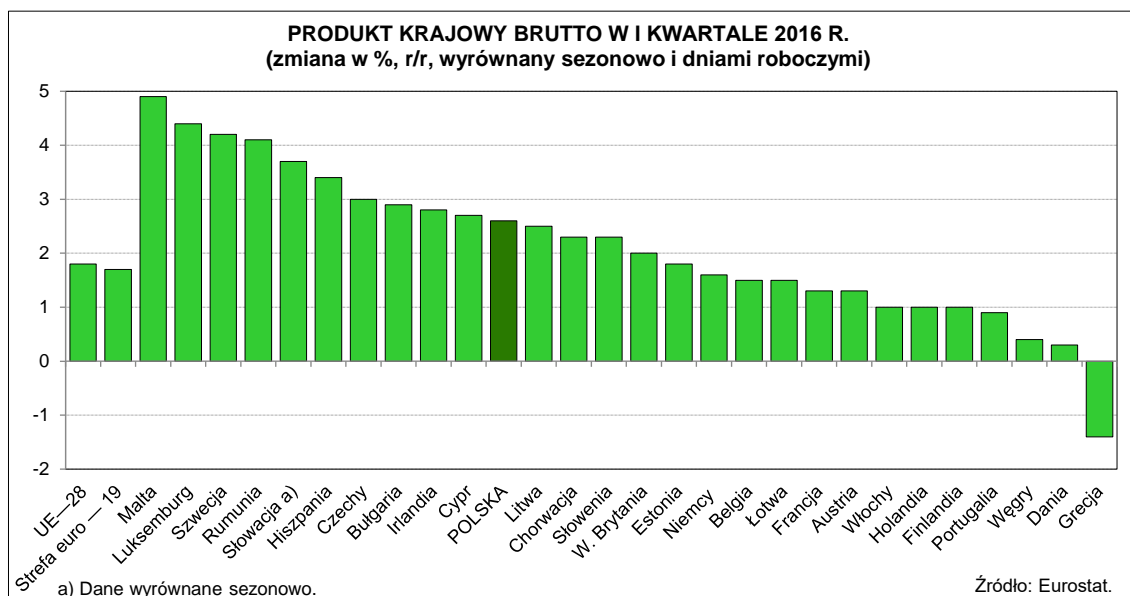
z I półroczem ub. roku liczba cudzoziemców przyjeżdżających przez tę granicę wzrosła o 14,7% do 7,4 mln osób, a liczba wyjeżdżających Polaków spadła o 5,4% do 1,5 mln osób.

Największy ruch graniczny odnotowano na przejściach lądowych z Ukrainą – 11,2 mln osób, w tym odprawy cudzoziemców stanowiły 90,3%. Granicę z Białorusią przekroczyło 3,6 mln osób (głównie cudzoziemców, których odprawy stanowiły 88,6%). W ruchu granicznym z Rosją odprawiono 2,6 mln osób, z czego 45,5% stanowili cudzoziemcy.

W I półroczu br. na **granicy morskiej**, w ruchu pomiędzy portami polskimi a portami na terenie państw spoza strefy Schengen, odprawiono 83,5 tys. osób (wobec 78,0 tys. w analogicznym okresie ub. roku). Na **polskich lotniskach** w ruchu pomiędzy Polską a krajami spoza obszaru Schengen odprawiono 5,5 mln osób (wobec 5,1 mln osób w I półroczu ub. roku).

Sytuacja gospodarcza w Unii Europejskiej i w wybranych krajach świata

W Unii Europejskiej ogółem w I kwartale 2016 r. **produkt krajowy brutto**²² zwiększył się o 1,8% w skali roku (wobec wzrostu o 2,0% w poprzednim kwartale i o 1,7% w I kwartale ub. roku), a w strefie euro wzrósł o 1,7% (wobec odpowiednio 1,7% i 1,3%). Wśród krajów członkowskich UE najwyższe tempo wzrostu gospodarczego w I kwartale br. obserwowano na Malcie (4,9%), w Luksemburgu (4,4%), Szwecji (4,2%) oraz Rumunii (4,1%). Relatywnie wysoką dynamikę PKB notowano również na Słowacji²³, w Hiszpanii, Czechach, Bułgarii, Irlandii, na Cyprze, w Polsce oraz na Litwie (wzrost w granicach 3,7%–2,5%). Spośród największych gospodarek europejskich produkt krajowy brutto w I kwartale br. wzrósł o 2,0% w Wielkiej Brytanii, o 1,6% w Niemczech, o 1,3% we Francji i o 1,0% we Włoszech. Spadek PKB notowano w Grecji (o 1,4% wobec spadku o 0,9% w poprzednim kwartale i wzrostu o 0,4% przed rokiem).

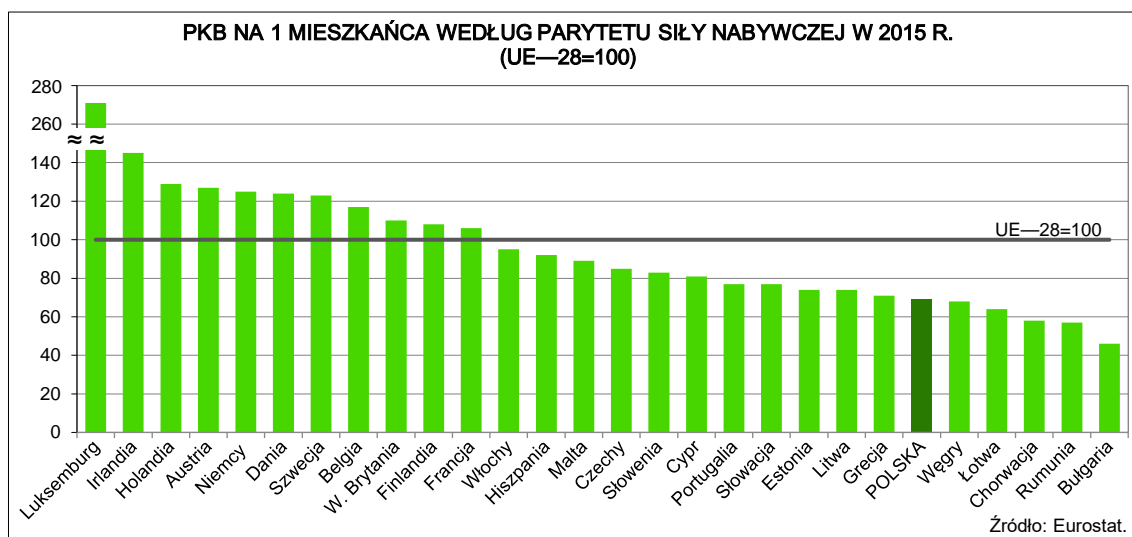

W 2015 r., podobnie jak w latach poprzednich, obserwowano znaczne dysproporcje pomiędzy poszczególnymi krajami Unii Europejskiej w wielkości **PKB na 1 mieszkańca wyrażonego w standardzie siły nabywczej (PPS – Purchasing Power Standard) w stosunku do średniej UE-28**. Najwyższy, wyraźnie odbiegający od pozostałych krajów członkowskich, poziom produktu krajowego brutto w relacji do przeciętnej dla

²² Dane wyrównane sezonowo i dniami roboczymi; brak danych dla Słowacji, przy czym wartość dla UE ogółem uwzględnia szacunki dla tych krajów.

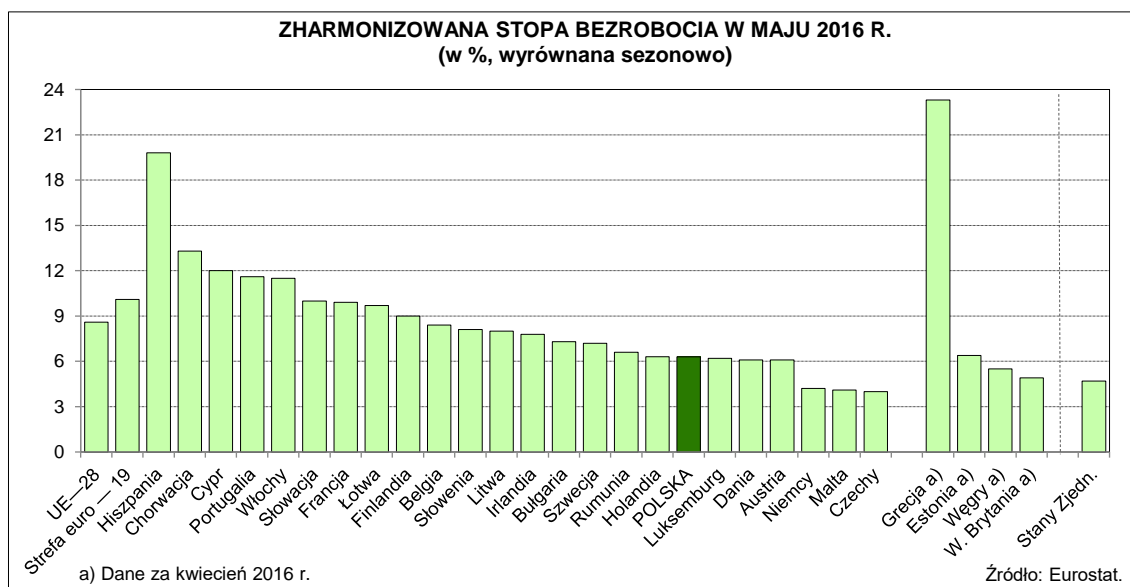
²³ Dane wyrównane sezonowo.

ugrupowania, notowano w Luksemburgu (o 171% więcej od średniej dla UE). Znacznie powyżej przeciętnej dla Unii Europejskiej kształtował się PKB w PPS na 1 mieszkańca w Irlandii (o 45%), Holandii, Austrii, Niemczech, Danii oraz Szwecji (na poziomie 29%–23%). W Polsce produkt krajowy brutto na mieszkańca wyniósł 69% średniej dla UE i był wyższy niż notowany na Węgrzech, Łotwie, w Chorwacji, Rumunii oraz Bułgarii, gdzie kształtował się w granicach 68%–46%.

Zharmonizowana stopa bezrobocia²⁴ w maju br. w Unii Europejskiej ogółem wyniosła 8,6% i była o 1,0 p.proc. niższa niż przed rokiem. Podobnie jak w poprzednich miesiącach, najwyższą stopą bezrobocia nadal charakteryzowały się Grecja (23,3% w kwietniu br.) i Hiszpania (19,8% w maju br.), a także Chorwacja, Cypr, Portugalia i Włochy (w granicach 13,3%–11,5% w maju br.). Wskaźnik bezrobocia na poziomie wyższym niż przeciętna dla UE ogółem notowano ponadto na Słowacji, we Francji, na Łotwie oraz w Finlandii (w granicach 10,0%–9,0%). W maju br. najniższą stopę bezrobocia wśród krajów ugrupowania obserwowano w Czechach (4,0%), na Malcie (4,1%) oraz w Niemczech (4,2%). W Polsce, podobnie jak przed miesiącem, wskaźnik bezrobocia wyniósł 6,3%. Największą poprawę stopy bezrobocia w skali roku notowano na Cyprze (o 3,3 p.proc.), w Chorwacji (o 2,9 p.proc.), a także w Hiszpanii i Bułgarii (po 2,7 p.proc.). Wskaźnik bezrobocia na poziomie wyższym niż przed rokiem wystąpił jedynie w Austrii (wzrost o 0,2 p.proc.). W Stanach Zjednoczonych bezrobocie w maju br. było niższe niż przed rokiem i wyniosło 4,7% (wobec 5,5% w maju 2015 r.). W Japonii w kwietniu br. wskaźnik bezrobocia ukształtował się na poziomie 3,2%, tj. był o 0,2 p.proc. mniejszy niż w analogicznym okresie ub. roku.

²⁴ Dane wyrównane sezonowo; brak danych za maj 2016 r. dla: Estonii, Grecji, Węgier oraz Wielkiej Brytanii, przy czym wartość dla UE ogółem uwzględnia szacunki dla tych krajów.

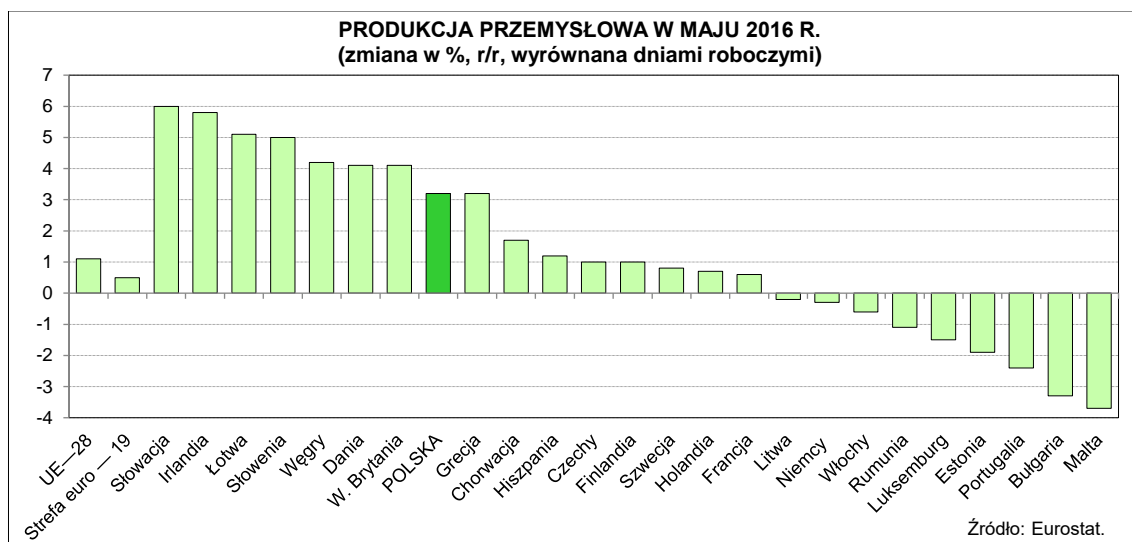
Na rynku pracy nadal w trudnej sytuacji znajdują się młodzi Europejczycy. **Stopa bezrobocia osób w wieku 15–24 lata**²⁵ w Unii Europejskiej ogółem wyniosła w maju br. 18,6% i była niższa o 0,1 p.proc. od obserwowanej przed miesiącem oraz o 2,0 p.proc. od notowanej przed rokiem. Wśród krajów członkowskich, najwyższa stopa bezrobocia w tej grupie wieku charakteryzowała Grecję (47,4% w kwietniu br. wobec 51,7% w kwietniu ub. roku) oraz Hiszpanię (odpowiednio 43,9% w maju br. i 49,3% przed rokiem). Wysokie bezrobocie wśród osób młodych obserwowano również we Włoszech (36,9% w maju br. wobec 41,2% rok wcześniej), Portugalii (28,6% wobec 30,9%) oraz Słowacji (25,3% wobec 26,5%). W Polsce w maju br. stopa bezrobocia osób w wieku do 25 lat ukształtowała się na poziomie 17,3% i była niższa niż przed miesiącem o 0,1 p.proc. oraz przed rokiem o 3,7 p.proc. Najkorzystniejszą sytuacją na rynku pracy osób w wieku 15–24 lata charakteryzowały się Malta, Niemcy i Czechy, gdzie stopa bezrobocia osób młodych kształtowała się w granicach 6,9%–10,1%. W Stanach Zjednoczonych w maju br. stopa bezrobocia wśród osób młodych wyniosła 10,4% (wobec 12,2% w maju ub. roku), natomiast w Japonii – 4,9% w kwietniu br. (wobec 5,1% przed rokiem).

W Unii Europejskiej ogółem w maju br. **produkcja przemysłowa**²⁶ zwiększyła się o 1,1% w skali roku (wobec wzrostu o 2,6% w kwietniu br. i 1,9% przed rokiem). Wzrost produkcji obserwowano w szesnastu krajach UE, w tym największy na Słowacji (o 6,0%), w Irlandii (o 5,8%) oraz na Łotwie (o 5,1%). Relatywnie wysoką dynamiką produkcji przemysłowej charakteryzowały się również Słowenia (wzrost o 5,0%), Węgry (o 4,2%) oraz Dania (o 4,1%). W Polsce w maju br. wzrost produkcji w przemyśle wyniósł 3,2% w skali roku (wobec 5,9% w kwietniu br. i 5,0% przed rokiem). Największy spadek produkcji przemysłowej notowano na Malcie (o 3,7%), a także w Bułgarii (o 3,3%)

²⁵ Dane wyrównane sezonowo; brak danych za maj 2016 r. dla: Belgii, Chorwacji, Cypru, Estonii, Grecji, Rumunii, Słowenii, Węgier oraz Wielkiej Brytanii, przy czym wartość dla UE ogółem uwzględnia szacunki dla tych krajów.

²⁶ Dane wyrównane dniami roboczymi; brak danych dla Austrii, Belgii oraz Cypru, przy czym wartość dla UE ogółem uwzględnia szacunki dla tych krajów.

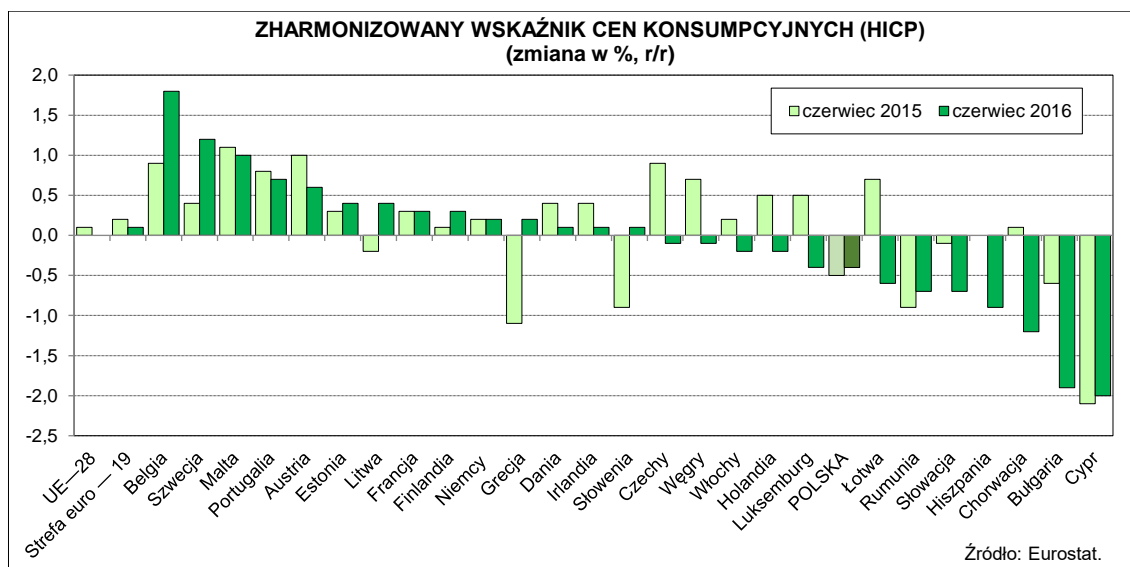
oraz Portugalii (o 2,4%), przy czym na Malcie utrzymały się negatywne tendencje i spadek produkcji obserwowano od stycznia br. Obniżenie produkcji przemysłowej notowano również m.in. w Estonii, Luksemburgu oraz Rumunii (w granicach 1,9%–1,1%). Spośród największych gospodarek europejskich, produkcja przemysłowa zwiększyła się w skali roku w Wielkiej Brytanii (o 3,4%), Hiszpanii (o 1,2%) oraz we Francji (o 0,6%), natomiast w Niemczech i we Włoszech uległa obniżeniu (odpowiednio o 0,3% i 0,6%).

W okresie styczeń–kwiecień br. w większości krajów Unii Europejskiej notowano spadek **wartości obrotów towarowych w handlu zagranicznym** w skali roku. W największym stopniu import obniżył się w Luksemburgu (o 11,3%), na Cyprze i w Bułgarii (po 8,0%), a także na Łotwie oraz w Irlandii (po 7,3%). Relatywnie głęboki spadek wartości towarów sprowadzanych z zagranicy obserwowano ponadto na Litwie, w Holandii, Finlandii, Belgii, Grecji, Danii i we Włoszech (w granicach 4,9%–2,8%). Najwyższą dynamikę wartości importu notowano na Malcie (wzrost o 18,6%). Relatywnie wysoki wzrost importu wystąpił również w Rumunii (o 7,7%), Chorwacji (o 4,9%), Czechach (o 4,3%), Estonii (o 2,8%) oraz na Słowacji (o 2,4%). Najgłębszy spadek po stronie eksportu w analizowanym okresie notowano na Cyprze (o 20,6%), a także w Wielkiej Brytanii (o 9,3%), Finlandii (o 7,8%) oraz Grecji (o 7,4%). Relatywnie duże obniżenie wartości towarów wysyłanych za granicę charakteryzowało m.in. Malte, Łotwę, Danię, Bułgarię oraz Holandię (spadki w granicach 6,3%–2,9%). W największym stopniu w skali roku wzrósł eksport w Czechach (o 6,9%) oraz w Rumunii, Chorwacji, Słowenii i na Węgrzech (w granicach 4,3%–3,0%). Najwyższy dodatni bilans handlowy w okresie styczeń–kwiecień notowano w Niemczech (86,4 mld EUR wobec 81,3 mld EUR przed rokiem), przy wzroście importu o 0,2% w skali roku, a eksportu o 1,5%. Wysokie dodatnie saldo obrotów towarowych charakteryzowało także Holandię (19,3 mld EUR), Irlandię (15,8 mld EUR) oraz Włochy (13,6 mld EUR) i we wszystkich tych krajach było ono korzystniejsze niż w analogicznym okresie ub. roku. Największy deficyt w wymianie towarowej w analizowanym okresie wystąpił w Wielkiej Brytanii (minus 66,2 mld EUR),

oraz we Francji (minus 22,5 mld EUR) i w obu tych krajach był on większy niż przed rokiem. W Polsce, przy wzroście eksportu o 1,4% oraz spadku importu o 0,7%, notowano poprawę bilansu wymiany handlowej, który w okresie styczeń–kwiecień br. wyniósł 2,6 mld EUR (wobec 1,4 mld EUR przed rokiem).

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych (HICP)²⁷ w czerwcu br. w Unii Europejskiej ogółem utrzymały się na poziomie podobnym do notowanego przed rokiem (wobec spadku o 0,1% przed miesiącem oraz wzrostu o 0,1% w czerwcu ub. roku). W największym stopniu w skali roku wzrosły ceny konsumpcyjne w Belgii (o 1,8%), na co w dużej mierze wpłynął wzrost cen w zakresie edukacji (o 28,8%). Relatywnie wysoki wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych obserwowano również w Szwecji (o 1,2%), na Malcie (o 1,0%) oraz w Portugalii i Austrii (odpowiednio o 0,7% i o 0,6%). Spadek cen w skali roku notowano w trzynastu krajach członkowskich, w tym najgłębszy na Cyprze (o 2,0%), w Bułgarii (o 1,9%) oraz Chorwacji (o 1,2%). W Polsce w czerwcu br. ceny uległy obniżeniu o 0,4% w skali roku (wobec spadku o 0,5% przed rokiem), w tym spośród grup towarów i usług konsumpcyjnych najbardziej obniżyły się ceny związane z rekreacją i kulturą (o 4,5%), transportem (o 4,4%) oraz odzieżą i obuwiem (o 3,9%).

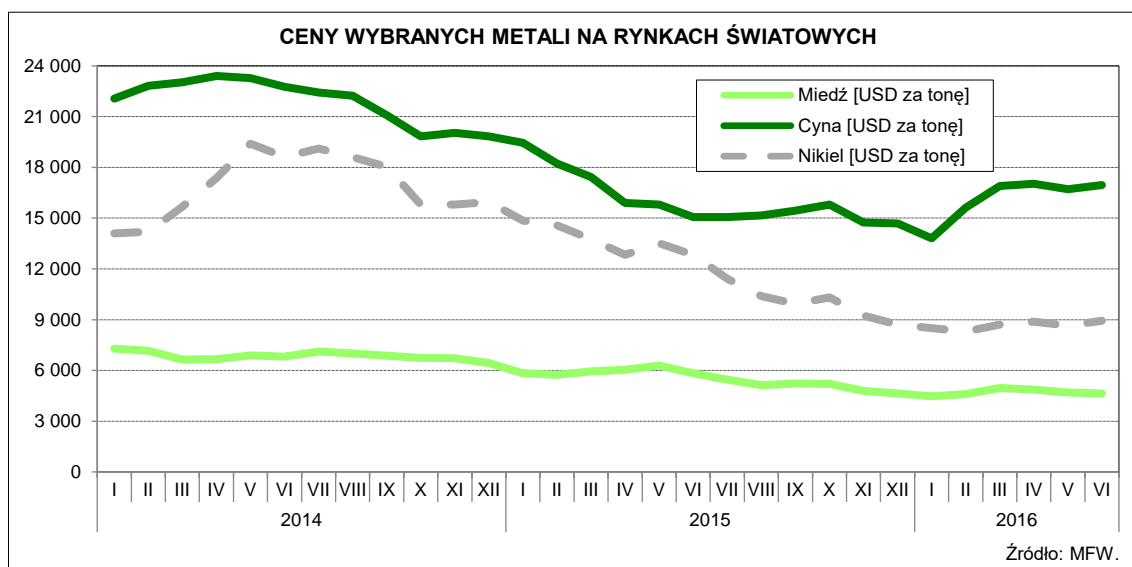
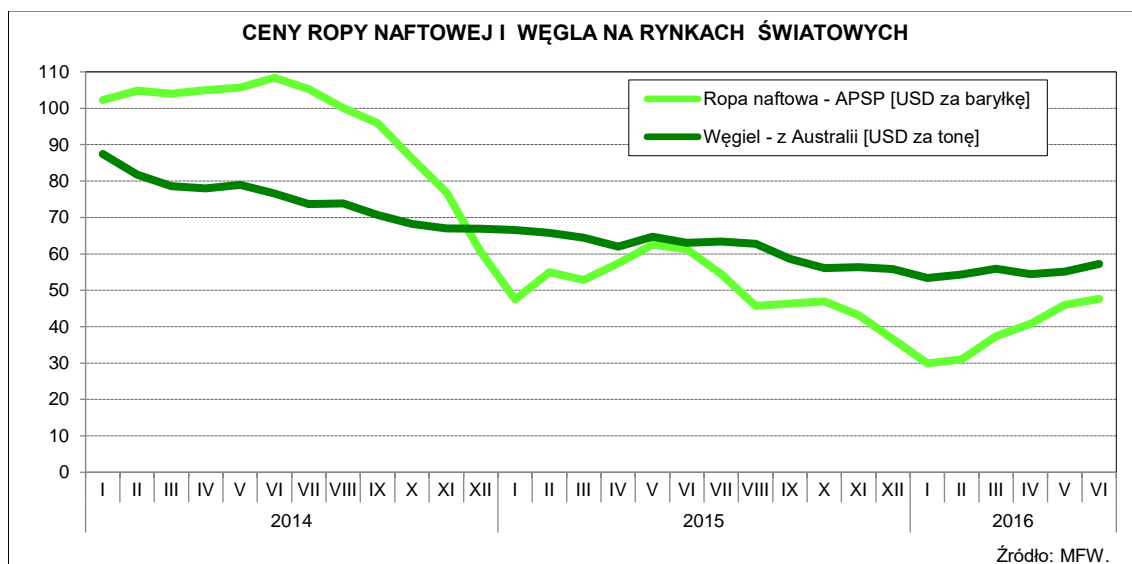
W czerwcu br. **ceny większości podstawowych surowców** na rynkach światowych były wyższe niż przed miesiącem, natomiast w skali roku obniżyły się. Baryłka **ropy naftowej** (APSP²⁸) kosztowała 47,7 USD, tj. o 3,7% więcej niż przed miesiącem i o 22,2% mniej niż przed rokiem. Cena **gazu ziemnego** w czerwcu br. wynosiła 4,0 USD za mln BTU²⁹ i była o 1,3% wyższa niż w maju br., natomiast w skali roku spadła o 44,7%. Za tonę **węgla** płacono 57,2 USD, tj. o 3,8% więcej w skali miesiąca i o 9,2% mniej w skali roku.

²⁷ Brak danych dla Wielkiej Brytanii, przy czym wartość dla UE ogółem uwzględnia szacunki dla tego kraju.

²⁸ *Average Petroleum Spot Price* – przeciętna ważona liczona dla agregatu składającego się z następujących typów ropy naftowej: Brent, Dubai i West Texas Intermediate.

²⁹ BTU [British Thermal Unit – brytyjska jednostka ciepła].

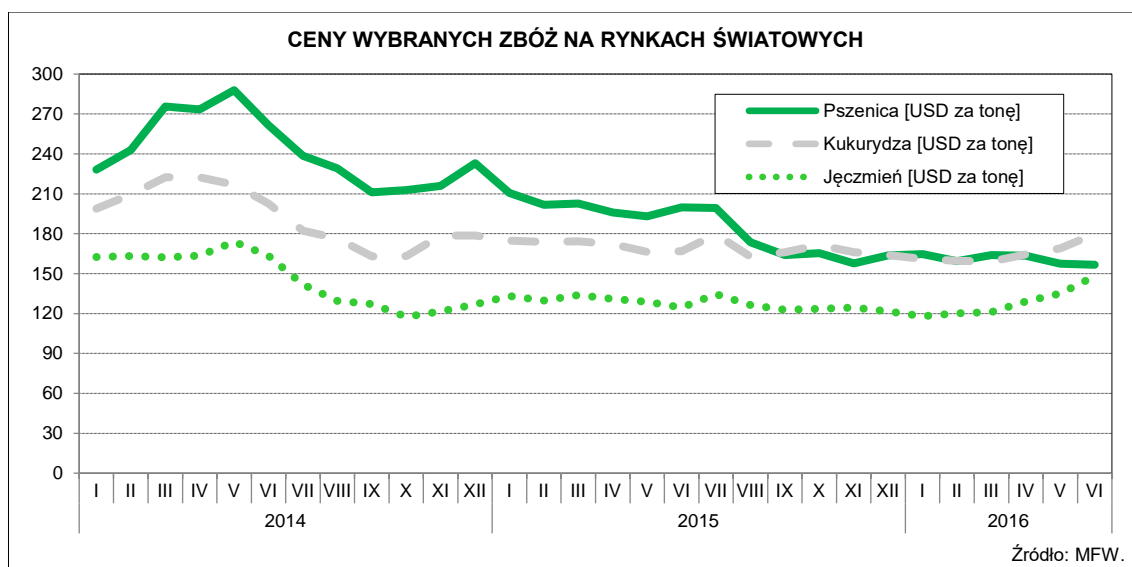
W czerwcu br. ceny większości **podstawowych metali**³⁰ były wyższe niż przed miesiącem. W największym stopniu wzrosły ceny **cynku** (o 8,4%), **niklu** (o 3,1%), **aluminium** (o 2,8%), **cyny** (o 1,6%) oraz **ołowiu** (o 0,3%). Tańsze niż w maju br. były natomiast **rudy żelaza** (o 6,4%), **uran** (o 2,3%) oraz **miedź** (o 1,1%). W skali roku najbardziej obniżyły się ceny **niklu** (o 30,4%), **uranu** (o 24,9%), **miedzi** (o 20,4%) oraz **rud żelaza** (o 17,5%), wzrosła natomiast cena **cyny** (o 12,6%).

Ceny ważniejszych zbóż na rynkach światowych zwiększyły się zarówno w skali miesiąca, jak i w skali roku, z wyjątkiem **pszenicy**, za którą płacono mniej odpowiednio o 0,6% i o 21,6%. W największym stopniu podrożał **jęczmień** (o 9,6% w stosunku do maja br. oraz o 19,0% w porównaniu z czerwcem ub. roku), **kukurydza** (odpowiednio o 6,5% i o 7,9%) oraz **ryż** (odpowiednio o 2,1% i o 12,7%). Za funt **bawełny** na rynkach

³⁰ Miedź, aluminium, rudy żelaza, cyna, nikiel, cynk, ołów, uran.

światowych w czerwcu br. płacono 74,1 centów, tj. więcej niż w poprzednim miesiącu, jak i przed rokiem (odpowiednio o 5,4% i o 2,4%).

Według danych Banku Światowego w czerwcu br. ceny podstawowych **metali szlachetnych** wzrosły zarówno w skali miesiąca, jak i roku. Uncja **złota** kosztowała 1276,4 USD, tj. o 1,2% więcej niż w poprzednim miesiącu i o 8,0% więcej niż w czerwcu ub. roku. Za uncję **srebra** płacono 17,3 USD (o 2,0% więcej niż w maju br. i 7,5% więcej niż przed rokiem).

Ceny wybranych surowców na rynkach światowych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2014	2015	VI 2015	2016			
				V		VI	
				w USD		V 2016= =100	w USD
Międzynarodowy Fundusz Walutowy — Primary Commodity Indices							
Ropa naftowa (APSP) [za baryłkę] ...	96,2	50,8	61,3	46,0	103,7	47,7	77,8
Gaz ziemny [za mln BTU]	10,5	7,3	7,3	4,0	101,3	4,0	55,3
Węgiel eksportowany z Australii [za tonę]	75,1	61,6	63,0	55,2	103,8	57,2	90,8
Bawełna [w centach za funt]	83,1	70,4	72,4	70,3	105,4	74,1	102,4
Miedź [za tonę]	6863,4	5510,5	5833,0	4694,5	98,9	4642,0	79,6
Aluminium [za tonę]	1867,4	1664,7	1687,7	1550,6	102,8	1593,5	94,4
Rudy żelaza [za tonę]	96,8	55,2	62,3	54,9	93,6	51,4	82,5
Cyna [za tonę]	21898,9	16066,6	15064,9	16707,0	101,6	16966,7	112,6
Nikiel [za tonę]	16893,4	11862,6	12825,2	8660,4	103,1	8928,4	69,6
Cynk [za tonę]	2161,0	1931,7	2082,1	1869,0	108,4	2026,2	97,3
Ołów [za tonę]	2095,5	1787,8	1829,5	1707,8	100,3	1712,8	93,6
Uran [za funt]	33,5	36,8	36,1	27,8	97,7	27,2	75,1
Pszenica [za tonę]	242,5	185,6	199,8	157,5	99,4	156,6	78,4
Kukurydza [za tonę]	192,9	169,8	166,7	168,9	106,5	179,9	107,9
Ryż [za tonę]	426,5	380,0	370,5	408,8	102,1	417,6	112,7
Jęczmień [za tonę]	146,1	127,9	124,4	135,1	109,6	148,1	119,0
Bank Światowy — Commodity Price Data							
Złoto [za uncję]	1265,6	1160,7	1181,5	1261,0	101,2	1276,4	108,0
Srebro [za uncję]	19,1	15,7	16,1	16,9	102,0	17,3	107,5

Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju

		Wyszczególnienie											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		a – 2015	b – 2016										
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ¹ w tys. osób	a	5573	5573	5576	5575	5577	5578	5583	5588	5593	5608	5617	5626
	b	5703	5711	5727	5730	5734	5753						
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu) w tys. osób	a	1919	1919	1861	1782	1702	1622	1586	1564	1539	1517	1531	1563
	b	1648	1653	1601	1522	1457	1393						
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w %	a	11,9	11,9	11,5	11,1	10,7	10,2	10,0	9,9	9,7	9,6	9,6	9,8
	b	10,3	10,3	10,0	9,5	9,1	8,8						
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw ¹ :													
w złotych													
	a	3942,78	3981,75	4214,14	4123,26	4002,16	4039,70	4095,26	4024,95	4059,19	4110,77	4164,01	4515,28
	b	4101,36	4137,55	4351,45	4313,57	4166,28	4252,19						
poprzedni miesiąc=100	a	90,0	101,0	105,8	97,8	97,1	100,9	101,4	98,3	100,9	101,3	101,3	108,4
	b	90,8	100,9	105,2	99,1	96,6	102,1						
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	103,6	103,2	104,9	103,7	103,2	102,5	103,3	103,4	104,1	103,3	104,0	103,1
	b	104,0	103,9	103,3	104,6	104,1	105,3						
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie realne brutto w sektorze przedsiębiorstw ¹ – analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100													
	a	105,2	105,0	106,6	104,9	104,1	103,4	104,1	104,1	105,2	104,2	104,7	103,8
	b	104,9	104,8	104,3	105,9	105,2	106,1						
Przeciętne miesięczne emerytura i renta realna brutto: z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych													
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	104,5	104,6	104,8	103,3	103,1	102,8	103,1	103,4	103,3	103,3	103,4	103,4
	b	103,8	103,7	102,3	102,4	102,3	102,2						
rolników indywidualnych													
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	102,9	103,2	104,9	104,4	105,5	104,3	103,6	103,1	103,3	103,0	102,8	102,7
	b	103,1	103,1	100,6	100,3	99,3	100,0						
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych:													
poprzedni miesiąc=100													
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	99,8	99,9	100,2	100,4	100,0	100,0	99,9	99,6	99,7	100,1	99,9	99,8
	b	99,5	99,9	100,1	100,3	100,1	100,2						
grudzień poprzedniego roku=100	a	98,6	98,4	98,5	98,9	99,1	99,2	99,3	99,4	99,2	99,3	99,4	99,5
	b	99,1	99,2	99,1	98,9	99,1	99,2						
Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu: poprzedni miesiąc=100	a	99,8	99,6	99,8	100,3	100,3	100,3	100,2	99,9	99,6	99,7	99,6	99,5
	b	99,5	99,4	99,5	99,8	99,9	100,1						
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	99,9	99,9	100,1	99,6	100,4	100,6	99,6	99,3	99,9	100,1	100,0	99,8
	b	99,5	99,6	99,7	100,3	101,2	100,2						
Wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej: poprzedni miesiąc=100	a	97,2	97,2	97,5	97,3	97,9	98,6	98,2	97,3	97,2	97,7	98,2	99,2
	b	98,8	98,5	98,1	98,8	99,6	99,3						
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	99,9	99,9	100,0	100,0	99,9	100,0	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9
	b	99,9	99,9	99,9	100,0	100,0	100,1						
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	99,5	99,6	99,7	99,7	99,7	99,6	99,4	99,4	99,4	99,3	99,3	99,1
	b	99,3	99,3	99,2	99,3	99,4	99,5						

1 Dotyczy podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju (dok.)

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Wyszczególnienie												
a - 2015												
b - 2016												
Produkcja sprzedana przemysłu ¹ (ceny stałe ²):												
poprzedni miesiąc=100	a	96,8	113,4	92,0	98,6	104,6	98,7	92,9	115,1	101,9	97,4	96,4
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	b	91,9	106,9	96,9	96,1	107,3	107,3	107,3	104,0	102,4	107,8	106,7
Produkcja budowlano-montażowa ¹ (ceny stałe ²):												
poprzedni miesiąc=100	a	34,8	116,7	128,2	108,7	106,4	112,5	103,4	111,6	104,2	96,6	127,7
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	b	31,9	114,3	120,6	109,9	107,8	113,4	104,8	97,5	94,8	101,2	99,6
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	a	11748	21241	31703	42138	52548	63966	76852	101331	116296	130032	147711
Sprzedaz detaliczna towarów ¹ (ceny stałe ³):												
poprzedni miesiąc=100	a	78,0	98,4	117,1	97,4	100,5	101,0	102,2	99,9	104,7	94,1	122,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	b	75,1	101,3	113,6	99,7	99,3	103,1	103,5	102,9	103,6	105,7	107,0
Wynik budżetu państwa - od początku roku (w mln zł)	a	-586,9	-11324,0	-16660,1	-16693,1	-19631,1	-26139,8	-25860,4	-31136,1	-34487,9	-36128,7	-42606,7
Średnie kursy walut w zł - NBP:	b	1759,9	-3098,3	-9587,2	-11125,5	-13482,5	-18683,9					
100 dolarów amerykańskich	a	367,39	367,66	381,38	373,47	365,20	371,03	377,34	375,13	378,07	395,71	394,17
100 euro	b	403,97	395,65	386,44	379,85	389,91	392,00	415,40	421,69	424,60	425,03	429,05
100 franków szwajcarskich	a	427,97	417,76	412,78	402,91	407,83	415,97	419,36	386,05	390,37	392,36	396,23
Handel zagraniczny ⁴ w mln zł:	b	439,35	439,60	429,34	430,68	440,76	440,19	396,27				
eksport	a	392,73	393,22	389,12	388,12	392,11	398,17	389,29				
import	b	401,76	398,95	393,11	393,89	398,74	403,74					
saldo	a	5887,49	59612,4	65761,0	60490,2	59786,8	62942,3	61281,9	55634,1	66170,0	67794,6	60258,5
	b	59767,0	65504,9	68022,2	66923,3	58606,2	62518,2	63305,7	65489,0	66225,6	64648,0	57609,6
	a	56836,4	57103,6	63970,5	60795,7	57042,2	57136,4					
	b	57098,9	63046,0	65512,7	63201,4	57136,4						
	a	2038,5	2508,8	1790,5	-305,5	2744,6	424,1	-2023,8	681,0	2415,9	3146,6	2648,7
	b	2668,1	2458,9	2509,5	3721,9	1469,8						

1 Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. 2 Średnie ceny bieżące z 2010 r. 3 Ceny bieżące z okresu poprzedzającego okres badany. 4 Dane wstępne.

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

A. Unia Europejska

Wyszczególnienie	PKB				Handel zagraniczny				Zharmonizowana stopa bezrobocia ^e				Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych				Produkcja przemysłowa ^b				Produkcja w budownictwie ^b						
	2015		I kw. 2016		I-IV 2016		I-IV 2015		V 2015		IV 2016		V 2015		VI 2015		V 2015		IV 2015		V 2015		IV 2016		V 2016		
	zmiana w % w skali roku		zmiana w % w skali roku		w mld euro		w mld euro		w %		w %		w %		w %		zmiana w % w skali roku		zmiana w % w skali roku		zmiana w % w skali roku		zmiana w % w skali roku		zmiana w % w skali roku		
	IV kw. 2015	I kw. 2016	IV kw. 2015	I kw. 2016	eksport	import	saldo	IV kw. 2015	I kw. 2016	IV kw. 2015	I kw. 2016	IV kw. 2015	I kw. 2016	IV kw. 2015	I kw. 2016	IV kw. 2015	I kw. 2016	IV kw. 2015	I kw. 2016	IV kw. 2015	I kw. 2016	IV kw. 2015	I kw. 2016	IV kw. 2015	I kw. 2016	IV kw. 2015	I kw. 2016
UE-28	2,0	2,0	1,8	1,7	9,6	8,7	8,6	0,1	-0,1	0,0	1,9	2,6	1,1	1,5	-0,1	1,5	-1,6	-1,1	1,5	-0,1	1,1	0,5	-0,8
Austria	1,0	1,1	1,3	1,5	0,5	-1,3	-1,5	5,9	5,9	5,9	6,1	1,0	0,6	0,6	1,8	3,1	.	-3,6	-3,6	-3,6	-0,6	.	-3,6	-3,6	.	.	.
Belgia	1,4	1,5	1,5	1,5	-2,0	-3,5	6,2	8,7	8,7	8,3	8,4	0,9	1,6	1,8	0,4	2,3	.	2,6	2,6	2,6	3,4	.	2,6	2,6	.	.	.
Bułgaria	3,0	3,0	2,9	2,9	-3,0	-8,0	-1,1	10,0	7,6	7,3	7,3	-0,6	-2,5	-1,9	5,4	2,6	-3,3	-1,7	-1,7	-1,7	-10,5	-8,1	-1,7	-1,2 ^d	3,4 ^e	.	.
Chorwacja	1,6	2,0	2,3	3,9	3,9	4,9	-2,3	16,2	13,6	13,3	13,3	0,1	-1,2	-1,2	4,7	5,0	1,7	-1,2	-1,2	-1,2	3,4 ^e	.	-1,2	-1,2 ^d	3,4 ^e	.	.
Cypr	1,6	2,8	2,7	-20,6	-8,0	-1,0	-1,0	15,3	12,2	12,0	12,0	-2,1	-1,9	-2,0	4,8	10,1	.	-17,6 ^d	-17,6 ^d	-17,6 ^d	7,6 ^e	.	-17,6 ^d	-17,6 ^d	7,6 ^e	.	.
Czechy	4,5	4,0	3,0	3,0	6,9	4,3	7,4	5,9	5,1	4,1	4,0	0,9	0,0	-0,1	5,6	1,3	1,0	14,7	14,7	14,7	-14,9	-8,4	14,7	14,7	1,6	15,4	.
Dania	1,0	0,1	0,3	-4,3	-3,0	3,1	3,6	6,2	6,2	6,1	6,1	0,4	-0,1	0,1	0,3	1,8	4,1	1,6	1,6	1,6	15,4	.	1,6	1,6	1,6	15,4	.
Estonia	1,1	1,0	1,8	1,8	-0,6	2,8	-0,4	6,6	6,6	6,4	6,4	0,3	0,0	0,4	-2,2	0,7	-1,9	-3,2 ^d	-3,2 ^d	-3,2 ^d	3,4 ^e	.	-3,2 ^d	-3,2 ^d	3,4 ^e	.	.
Finlandia	0,2	0,6	1,0	1,8	-7,8	-3,5	-1,0	9,3	9,0	9,0	9,0	0,1	0,3	0,3	-2,5	2,0	1,0	9,3	9,3	9,3	7,8	.	9,3	9,3	2,0	1,0	7,8
Francja	1,3	1,3	1,3	1,3	-1,1	0,8	-22,5	10,4	9,9	9,9	9,9	0,3	0,1	0,3	2,5	1,9	0,6	-2,7	-2,7	-2,7	-2,6	-3,9	-2,7	-2,7	1,9	0,6	-3,9
Grecja	-0,2	-0,9	-1,4	-1,4	-7,4	-3,3	-6,4	25,0	23,3	23,3	23,3	-1,1	-0,2	0,2	-4,6	3,4	3,2	47,1 ^d	47,1 ^d	47,1 ^d	-9,3 ^e	.	47,1 ^d	47,1 ^d	3,2	3,2	-9,3 ^e
Hiszpania	3,2	3,5	3,4	2,1	-1,2	-5,7	-8,6	22,5	20,1	19,8	19,8	0,0	-1,1	-0,9	2,8	2,8	1,2	-2,7	-2,7	-2,7	-6,1	3,1	-2,7	-2,7	2,8	1,2	-6,1
Holandia	2,0	1,1	1,0	-2,9	-3,8	19,3	18,6	6,9	6,4	6,3	6,3	0,5	-0,2	-0,2	-5,9	7,3	0,7	14,9	14,9	14,9	6,1	2,1	14,9	14,9	7,3	0,7	6,1
Irlandia	26,3	27,4	2,8	1,9	-7,3	15,8	13,5	9,6	7,9	7,8	7,8	0,4	-0,2	0,1	-3,0	4,6	5,8	9,4 ^d	9,4 ^d	9,4 ^d	12,1 ^e	.	9,4 ^d	9,4 ^d	4,6	5,8	12,1 ^e
Litwa	1,6	2,0	2,5	-0,5	-4,9	-0,6	-1,0	9,2	8,2	8,0	8,0	-0,2	0,2	0,4	3,3	-1,6	-0,2	10,1 ^d	10,1 ^d	10,1 ^d	-17,4 ^e	.	10,1 ^d	10,1 ^d	-1,6	-0,2	-17,4 ^e
Luksemburg	4,8	3,6	4,4	4,4	-2,0	-11,3	-1,3	6,6	6,3	6,2	6,2	0,5	-0,6	-0,4	2,3	2,1	-1,5	2,5	2,5	2,5	0,8	.	2,5	2,5	2,1	-1,5	0,8
Łotwa	2,7	2,2	1,5	-6,2	-7,3	-0,6	-0,7	9,7	9,6	9,7	9,7	0,7	-0,8	-0,6	5,8	-0,5	5,1	-0,1 ^d	-0,1 ^d	-0,1 ^d	-19,0 ^e	.	-0,1 ^d	-0,1 ^d	-0,5	5,1	-19,0 ^e
Malta	6,4	6,2	4,9	-6,3	18,6	-1,2	-0,9	5,5	4,3	4,1	4,1	1,1	1,0	1,0	10,7	-2,7	-3,7	1,4 ^d	1,4 ^d	1,4 ^d	1,4 ^e	.	1,4 ^d	1,4 ^d	-2,7	-3,7	1,4 ^e
Niemcy	1,7	1,3	1,6	1,5	1,5	0,2	86,4	4,7	4,3	4,2	4,2	0,2	0,0	0,2	1,8	1,0	-0,3	0,1	0,1	0,1	-0,8	-1,6	0,1	0,1	1,0	-0,3	-1,6
Polska	3,6	4,0	2,6	1,4	-0,7	2,6	1,4	7,5	6,3	6,3	6,3	-0,5	-0,4	-0,4	5,0	5,9	3,2	4,0	4,0	4,0	-16,0	-13,9	4,0	4,0	5,9	3,2	-16,0
Portugalia	1,5	1,3	0,9	-1,9	-1,0	-3,1	-3,0	12,4	11,6	11,6	11,6	0,8	-0,9	-0,7	3,6	3,7	-2,4	-1,2	-1,2	-1,2	-2,6	-4,8	-1,2	-1,2	3,7	-2,4	-2,6
Rumunia	3,8	3,8	4,1	4,3	7,7	-2,8	-2,0	6,8	6,4	6,4	6,4	-0,9	-3,0	-0,7	1,9	4,3	-1,1	3,2	3,2	3,2	12,6	7,5	3,2	3,2	4,3	-1,1	12,6
Słowacja	3,6	4,0 ^a	3,7 ^a	2,2	2,4	1,0	1,0	11,5	10,1	10,0	10,0	-0,1	-0,7	-0,7	-1,8	7,8	6,0	15,2	15,2	15,2	-4,0	-9,1	15,2	15,2	7,8	6,0	-4,0
Słowenia	2,9	2,5	2,3	3,5	-0,1	0,9	0,6	9,5	8,1	8,1	8,1	-0,9	-0,5	0,1	6,9	5,5	5,0	-8,9	-8,9	-8,9	10,6	14,4	-8,9	-8,9	5,5	5,0	-8,9
Szwecja	4,2	4,8	4,2	4,2	-0,5	0,6	0,8	7,6	6,7	7,2	7,2	0,4	0,8	1,2	5,9	2,9	0,8	15,2	15,2	15,2	10,6	14,4	15,2	15,2	2,9	0,8	10,6
Węgry	2,9	2,6	0,4	3,0	1,3	2,6	2,1	7,0	5,5	5,5	5,5	0,7	-0,1	-0,1	6,4	5,2	4,2	1,5	1,5	1,5	-29,8	-26,6	1,5	1,5	5,2	4,2	-29,8
Wielka Brytania	2,2	1,8	2,0	0,9	-6,2	-5,0	-5,0	5,6	4,9	4,9	4,9	0,0	0,3	.	2,0	4,2	3,4	3,8	3,8	3,8	-5,2	-3,9	3,8	3,8	4,2	3,4	-5,2
Włochy	0,8	1,1	1,0	-0,5	-2,8	13,6	11,0	12,3	11,6	11,6	11,5	0,2	-0,3	-0,2	3,1	1,8	-0,6	-2,6	-2,6	-2,6	2,7	-2,6	-2,6	-2,6	1,8	-0,6	2,7

a Dane wyrównane sezonowo. b Dane wyrównane dniami roboczymi. c Dane wyrównane sezonowo oraz dniami roboczymi. d I kw. 2015 r. e I kw. 2016 r.

B. OECD i wybrane kraje świata

Wyszczególnienie	PKB ^{ab}		Handel zagraniczny		Zharmonizowana stopa bezrobocia ^d		Wskaźnik cen konsumpcyjnych (CPI)		Produkcja przemysłowa ^e			Produkcja w budownictwie ^e						
	2015	IV kw. 2015	eksport	import	saldo	I-IV 2015	V 2015	VI 2015	V 2015	IV 2015	V 2015	IV 2015	V 2015	IV 2015	V 2015			
	zmiana w % w skali roku		I-IV 2016		w mld USD		w %		w %		zmiana w % w skali roku			zmiana w % w skali roku				
	2015	I kw. 2016	I-IV 2016		w mld USD		V 2015	VI 2015	V 2015	VI 2015	V 2015	VI 2015	V 2015	VI 2015	V 2015	VI 2015		
OECD	2,1 ^c	1,9 ^c	-4,1	-5,1	-141,6	-183,3	6,9	6,4	6,3	0,6	0,8	0,3	0,5	0,3	0,5	0,3		
w tym:																		
Australia	2,5	2,9	-13,3	-9,9	-3,7	-1,6	5,9	5,7	5,7	1,3 ^d	1,3 ^e	2,6 ^d	4,8 ^e	2,6 ^d	4,8 ^e	-1,6 ^d	1,9 ^e	
Chile	2,1 ^c	1,4 ^c	-11,1	-9,7	1,4	1,8	6,2	6,6	6,6	4,4	4,2	-1,2	-0,3	4,2	0,6	2,3	-19,4	-25,9
Islandia	4,0	3,4	-13,7	6,2	-0,4	-0,0	4,1	3,2	3,1	1,5	1,7	24,7	2,1	1,6	2,1	2,1	2,1	2,1
Izrael	2,5	2,2	-7,1	1,9	-3,7	-2,0	5,1	4,9	4,8	-0,4	-0,8	0,2	1,2	-0,8	0,2	1,2	-2,8 ^d	6,1 ^e
Japonia	0,5 ^c	0,8 ^c	-5,0	-13,7	8,3	-12,1	3,3	3,2	3,2	0,4	-0,4	-2,6	-1,9	0,4	0,6	1,0	0,6	0,6
Kanada	1,1	0,3	-9,0	-8,0	-4,9	-3,8	6,8	7,1	6,9	1,0	1,5	-2,8	1,3	1,3	-3,0	-2,3	-2,3	-2,3
Korea Południowa	2,6	3,1	-12,8	-15,6	33,2	33,3	3,8	3,7	3,7	0,7	0,8	-1,5	-0,9	0,8	2,8	-4,6	16,9	20,5
Meksyk	2,5	2,4	-6,8	-3,5	-7,4	-3,3	4,5	4,0	4,0	2,9	2,6	2,5	2,9	2,5	2,9	1,9	-0,2	3,2
Norwegia	1,6	0,2	-23,0	-15,6	4,3	8,3	4,3	4,6	4,6	2,6	3,4	3,7	4,5	3,7	4,5	2,2 ^d	5,8 ^e	5,8 ^e
Nowa Zelandia	2,5	2,3	-10,5	-10,1	-0,5	-0,5	5,9 ^f	5,7 ^e	5,7 ^e	0,4 ^f	0,4 ^g	0,1 ^d	1,1 ^e	0,1 ^d	1,1 ^e	4,7 ^d	6,2 ^e	6,2 ^e
Stany Zjednoczone	2,4	2,0	-7,3	-6,4	-240,0	-251,3	5,5	5,0	4,7	0,1	1,0	0,4	-1,4	1,0	-1,4	9,8	10,3	7,0
Szwajcaria	0,9	0,3	1,2	-0,8	13,1	11,8	4,2 ^f	5,1 ^e	5,1 ^e	-1,0	-0,4	-0,4	1,0 ^e	-0,4	1,0 ^e	-3,4 ^d	0,5 ^e	0,5 ^e
Turcja	4,0 ^c	4,7 ^c	-7,7	-10,6	-18,4	-22,3	10,2 ^f	9,8 ^e	9,8 ^e	7,2	6,6	1,4	1,3	1,4	1,3	0,6	0,6	0,6
Białoruś	-3,9 ^c	-4,2 ^c	-18,1	-13,8	-1,3	1,3	1,0 ^h	1,1 ^h	1,1 ^h	13,2	12,4	12,1	12,1	12,1	12,1	12,1	12,1	12,1
Brazylia	-3,8	-5,9	-5,0	-31,8	16,6	-1,4	6,4	6,4	6,4	8,9	9,3	-6,2	-9,1	-8,9	-11,9	-13,4	-12,2	-12,2
Chiny	6,9 ^c	6,8 ^c	-8,4	-13,2	230,3	221,2	1,4	1,4	1,4	1,4	2,0	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
Indie	7,2 ^c	7,6 ^c	-7,3	-15,6	-28,0	-42,1	6,1	6,1	6,1	6,1	6,6	2,4	-1,5	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
Południowa Afryka	1,3	0,2	-17,0	-20,7	-0,8	-2,4	24,9 ^f	26,1 ^e	26,1 ^e	4,6	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	39,6	16,9	16,9
Rosja	·	·	-32,0	-10,3	21,7	55,2	5,8 ^f	5,4 ^e	5,4 ^e	15,3	7,3	-4,5	0,6	0,6	0,6	43,9 ^d	-29,5 ^e	-29,5 ^e
Ukraina ⁱ	-9,9	-1,4	-13,9	-6,6	-0,9	10,3 ^e	10,0 ^d	10,3 ^e	10,3 ^e	57,5	7,5	6,9	3,5	0,2	0,2	-22,0	17,2	17,2

^a Dane wyrównane sezonowo. ^b Dane na podstawie SNA 2008. ^c Dane na podstawie SNA 1993. ^d I kw. 2015 r. e I kw. 2015 r. f I kw. 2016 r. g II kw. 2016 r. h Rejestrowana stopa bezrobocia. i Dane nie obejmują czasowo okupowanego terytorium Autonomicznej Republiki Krymu i miasta Sewastopol.

Uwaga do części B: przeliczeń danych dotyczących handlu zagranicznego w oparciu o dane zawarte w bazie OECD dokonano w Departamencie Analiz i Opracowań Zbiorczych GUS. Źródło: EUROSTAT, OECD, BELSTAT, UKRSTAT, GUS — dane pobrano w dn. 21.07.2016 r.